

ISBN 978-617-7478-60-6

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет»

*Міжнародна інтернет-конференція
студентів і молодих вчених*

**«УКРАЇНА – СВІТ:
ДІАЛОГ КУЛЬТУР»**

Дніпро ~ 2020

ЗМІСТ

ГУТНЕ СКЛО УКРАЇНИ	
<i>Пономаренко М. О.</i>	9
О МЕХАНИЗМАХ ФОРМИРОВАНИЯ МОДЫ (НА ПРИМЕРЕ КОНЦЕПЦИИ Г.БЛУМЕРА)	
<i>Белякова М. Д., Какурина И. И.</i>	11
АКТУАЛЬНОСТЬ ТЕОРИИ СОЦИАЛЬНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ БИЗНЕСА В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ УКРАИНСКОЙ ЭКОНОМИКИ	
<i>Сергеев С. С., Заец О. Н.</i>	13
ЗНАКИ ТА СИМВОЛИ, ЇХ РОЛЬ В ЖИТТІ	
<i>Приловський О. В., Башкеева Е. Н.</i>	16
ЕКЗИСТЕНЦІАЛІЗМ – ЦЕ ГУМАНІЗМ?	
<i>Антоненко Г. О., Башкеева О. М.</i>	18
РОЛЬ НАРОДНОЇ МУЗИКИ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
<i>Сухий М. К.</i>	20
СУЧАСНЕ УКРАЇНСЬКЕ ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО	
<i>Петрук В. С., Какуріна І. І.</i>	22
СТАНДАРТИЗАЦІЯ КАК СРЕДСТВО ИНТЕГРАЦИИ УКРАИНЫ В МИРОВОЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЕ СООБЩЕСТВО	
<i>Ерёмин Б., Какурина И. И.</i>	24
КВАНТОВОЕ БЕССМЕРТИЕ	
<i>Асафова Н. Д., Руденко Р. А., Башкеева Е. Н.</i>	26
СТУДЕНЧЕСКАЯ МОБИЛЬНОСТЬ	
<i>Дьяченко Б., Какурина И. И.</i>	27
КІНЕМАТОГРАФ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ	
<i>Новохатько Є. С., Какуріна І. І.</i>	29
ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯ УНИВЕРСИТЕТСКОГО ПРОСТРАНСТВА В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ	
<i>Зайченко Д., Какурина И. И.</i>	32

СПІЛЬНІ МОТИВИ В УКРАЇНСЬКОМУ ТА ПОЛЬСЬКОМУ ГОНЧАРСТВІ	
<i>Кочеровська С. І.</i>	34
ЗДОРОВА ДИТИНА – ЗДОРОВА НАЦІЯ	
<i>Єфімова Н., Палагута В. І.</i>	36
ВОЛОНТЕРСТВО В УКРАЇНІ	
<i>Автомонов К. О., Какуріна І. І.</i>	38
РОЗВИТОК ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ТА СУЧАСНІСТЬ	
<i>Борисов В. Л., Левін О. Л.</i>	40
ТАНЦЮВАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ: СИНТЕЗ НОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ І НАРОДНИХ ТРАДИЦІЙ	
<i>Євдокова Ю. Д., Какуріна І. І.</i>	42
ІННОВАЦІЙНІ ШЛЯХИ СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОЛІПШЕННЯ МІЖНАРОДНОГО АВТОРИТЕТУ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	
<i>Сокурєнко К. Р., Іщенко І. В.</i>	44
СУБКУЛЬТУРИ ЯК САМОІДЕНТИФІКАЦІЯ В ЕПОХУ ЗМІН	
<i>Вигівська Ю. В., Башкеєва О. М.</i>	46
СИСТЕМА УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
<i>Дерев'янко Є. О., Башкеєва О. М.</i>	48
ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ	
<i>Остапенко М. І., Башкеєва О. М.</i>	50
НЕРАВЕНСТВО ЛЕЖИТ В САМОЇ ПРИРОДЕ. ОНО ЯВЛЯЄТЬСЯ НЕІЗБЕЖНИМ СЛЕДСТВИЕМ СВОБОДИ	
<i>Побыва В. О., Заец О. Н.</i>	52
ВИДИ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СОЦІАЛЬНО- КУЛЬТУРНИЙ, ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПОЛІТИЧНИЙ ВИМІРИ	
<i>Хохлова М. С., Іщенко І. В.</i>	56
АБОРТ – ЭТО УБИЙСТВО?	
<i>Ломонос І., Заец О. Н.</i>	58
ОСОБЛИВОСТІ ПОСТКЛАСИЧНОЇ ОСВІТИ	
<i>Бондаренко Д. С., Іщенко І. В.</i>	62

СУБКУЛЬТУРА ЯК ФОРМУВАННЯ ІДЕНТИЧНОСТІ	
<i>Сорін Р. О., Башкеєва О. М.</i>	64
СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МУЗИКА	
<i>Толдікова Д. І., Какуріна І. І.</i>	66
ЯКІ РОЛІ ГРАЮТЬ В СІМ'Ї ТА СУСПІЛЬСТВІ ЖІНКА ТА ЧОЛОВІК?	
<i>Руденко В. С., Заєць О. М.</i>	68
НАСИЛИЕ В СЕМЬЕ	
<i>Крипка Ю. Е., Заєц О. Н.</i>	71
РОЗВИТОК ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	
<i>Соболь К. К.</i>	74
СОЦІОЛОГІЯ СУЦИДУ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ	
<i>Мисочки Т. А., Заєць О. М.</i>	76
КІНЕМАТОГРАФ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ	
<i>Новохатько Є. С., Какуріна І. І.</i>	79
ЗАГАЛЬНІ ПРИЙОМИ ВПЛИВУ НА СУСПІЛЬНУ СВІДОМІСТЬ	
<i>Рябчук О. Ю., Патеріло О. М.</i>	82
ДЕЯКІ СУТТЄВІ ПРОБЛЕМИ РОЗУМІННЯ ДЕРЖАВИ ЯК ГОЛОВНОГО ЕЛЕМЕНТА ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ	
<i>Шевченко О. Д., Патеріло О. М.</i>	84
СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МУЗИКА	
<i>Толдікова Д. І., Какуріна І. І.</i>	86
NARRATIVES AND MEMORIAL ISSUES OF NATIONAL IDENTITY IN THE DEMOCRATIC TRANSITION OF LITHUANIA	
<i>Fernando Alejandro Retache Vinueza</i>	88
ПРИШЛО ВРЕМЯ ПОГОВОРИТЬ ПРО ВРЕМЯ (ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ ПОКОЛЕНИЙ)	
<i>Кучеренко Т., Чичков А. Г.</i>	89
КУДА БРЕДЕТ ПИЛИГРИМ	
<i>Городянюк В., Заєць О. Н.</i>	93
ЗАПОРУКА УСПІХУ – КРОПІТКА ПРАЦЯ (СПАДКОЄМНІСТЬ ТРАДИЦІЙ)	
<i>Степаненко Н. Ю., Чичков А. Г.</i>	95

ПРАЖЕНЩИНА ЛИЛИТ И СОВРЕМЕННЫЕ ЖЕНЩИНЫ

Селиванова Е., Заец О. Н. 97

ОБРАЗОВАНИЕ, ПОЗНАНИЕ И САМОСОЗНАНИЕ

В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

Геливер О. С. 99

ІМЕННИЙ ВКАЗІВНИК 103

ЗВЕРНЕННЯ ДО УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ «УКРАЇНА – СВІТ: ДІАЛОГ КУЛЬТУР»

Глобалізація сучасного світу обумовлює його стрімкий розвиток. Сама ж глобалізація – багатовимірне суспільно-політичне, економічне та культурне явище. Поєднуючись з таким феноменом як постмодерн, відбувається синтез сучасних умов існування країн і народів, причому в цьому різноманітті умов народжуються чимало суспільних протиріч і конфліктів. Доволі часто трапляється фрагментація політичних систем і середовища їх функціонування, в якому провідну роль має культура. Кожен індивід, соціальна група, суспільство в цілому має свою культуру. В сучасному світі практично немає моно етнічних, релігійних і політичних спільнот. І таке різноманіття спричиняє високу відповідальність політичних сил та їх лідерів за гармонійне поєднання усіх взаємодіючих суб'єктів.

Неабияке значення має ідентифікація кожної людини, ставлення до неї політичних структур. На яких принципах вона формується в суспільному середовищі зверху, саме в цьому компоненті криється відповідь на питання – яке майбутнє очікує країну і що ми маємо виконати, на чому наполягати. Адже це майбутнє кожної конкретної людини.

Постмодерн переносить центр уваги суспільства з мезо на мікрорівень існування індивіда. Сьогодні у будь-якій культурі цінуються комфортні умови життя. З'явлюється нові терміни, одним з яких є «смайт-місто». Як видно в постмодерністичному світі приречені співіснувати різні культури. Поняття «співіснування» означає тісну взаємодію культур та їх представників, як є її носіями. Ця взаємодія з часом, під впливом розвитку науки й технологій посилюється: розвивається інфраструктура міст, змінюється якість техніки і технологій. Інтернет та засоби масової комунікації прискорюють ритм життя людей.

У забезпеченні культурної самобутності різних соціальних спільнот важливу роль відіграє освіта. Індивід, який здобуває освіту, вбудовується в певну культуру, опановує її цінності й норми, зразки й стереотипи поведінки; специфічні для даної культури форми інноваційної діяльності; прийоми творчості й репродукування. Освіта формує індивіда, він є продуктом певної культури, а з часом стає суб'єктом її відтворення. Освіта, таким чином, виступає транслятором найбільш значущих й історично стійких норм і цінностей, ментальності, культурних універсалій і констант, соціокультурної відмінності в цілому; вона «працює» на підтримку культурного розмаїття соціуму. Одночасно змінюються економічна модель, свідомість, система цінностей. Зорієнтуватися в реаліях сучасного життя – непросте завдання. Єдиний засіб розуміння світу і свого незамінного місця в ньому – обмін думками, діалог з одnodумцями і інакодумцями. Діалог – велике мистецтво людського спілкування, яке не випадково Антуан де Сент-Екзюпері назвав найбільшою розкішшю в світі.

Конференція «Україна – світ: діалог культур» виступає дискусійним клубом, де на протязі ось вже декількох років молоді вчені та аспіранти, студенти нашого університету і гості з інших навчальних закладів, у тому числі й зарубіжних обмінюються своїми поглядами і вчать знаходити взаєморозуміння з широкого кола проблем сучасності. Почути іншого, бути почутим співрозмовником, навчитися бачити світ очима інших людей і поважати їхню точку зору – головні завдання, які ставлять перед собою організатори конференції: кафедра філософії та українознавства Українського державного хіміко-технологічного університету і

кафедра міжнародних відносин Дніпровського університету імені Олеся Гончара.

Тема конференції «Україна – світ: діалог культур» обрана не випадково. Її актуальність очевидна. У ХХІ ст. в умовах глобалізації поступово складається нова освітня реальність – «освіта без кордонів», світовий освітній простір. Безумовно, це розширює можливості особистості в залученні її до загальнолюдських та культурних цінностей. Однак, реалізація переваг спільного існування цивілізацій має починатися з пошуку шляхів вивчення традицій, що лежать в їх основі, осмислення цінностей, які є підґрунтям їхньої культурної самобутності. Обговоренню цих питань і присвячені роботи наших авторів, які охоплюють широкий спектр проблем.

Основні тематичні напрямки конференції:

– Діалог національних культур (мораль, мистецтво, політика, релігія, інтерпретація історичних подій). Єдність в різноманітті.

– Умови та шляхи формування культурної ідентичності. Національні звичаї, їх відтворення в сучасній культурі.

– Загальні риси і національні особливості становлення системи освіти сучасного суспільства. Культура і виховання: концепції, моделі, інструментарії.

– Діджиталізація і розвиток національних культур: нові можливості для діалогу.

– Своєрідність політичної культури. Діалог як основа поступального соціального розвитку.

– Субкультури в мінливому світі.

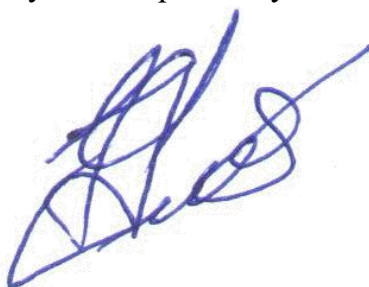
– Бізнес в умовах глобалізації: проблеми, переваги, перспективи діалогу.

– Роль соціальних спільнот, державних установ, громадських організацій та фондів у діалозі культур.

Українське суспільство, яке живе в умовах динамічних змін, пов'язаних із процесами індустріалізації, урбанізації й глобалізації, мусить зорієнтуватися в напрямку гуманістичної школи майбутнього, яка буде поєднувати гармонійну підготовку до життя в науково-технічній цивілізації з її морально-етичним аспектом, а для такої адаптації вкрай потрібні знання й інструментальні вміння, що сприятимуть пануванню над світом речей. Одночасно, метою виховання є формування потреби в культурних цінностях та житті в світі культури, що визначає принципові цілі людського існування.

Наша конференція – чудова нагода для студентів і молодих вчених розширити світогляд, навчитися аргументувати свою точку зору, відстоювати свої переконання, показати себе носіями міждисциплінарних знань. Не таємниця, що у «великому світі», за стінами університету високо цінують фахівців, яких відрізняє широта світогляду, інноваційне мислення, креативність. У всі часи, і особливо сьогодні, цінуються співробітники, які вміють працювати в колективі, здатні до емпатії (співпереживання-співчуття) і взаємодопомоги. Ці якості розвивають у собі студенти, беручи участь в підготовці наукових праць з гуманітарної тематики.

Завідувач кафедри
філософії та українознавства
ДВНЗ «УДХТУ»

А. Г. Чичков

ГУТНЕ СКЛЮ УКРАЇНИ

Пономаренко М. О.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро

Скло, один з перших створених людиною штучних матеріалів, було винайдено в давнину в Східному Середземномор'ї. Як матеріал декоративно-прикладного мистецтва скло застосовувалося лише в періоди економічного процвітання, і тому історія художнього скла тісно пов'язана з історією кожної цивілізації. Значного розвитку виробництво скла (гутництво) в Україні набуло ще за часів Київської Русі. Районами найбільшого поширення гутництва були Чернігівське, Київське і Волинське Полісся, що обумовлено наявністю сировинної бази для його виробництва. Назва ремесла походить від гуті – великої конусоподібної будівлі із скловарною піччю.

Ремісники-скляри виготовляли різноманітні сорти зеленого, синього, димчастого скла, а також кришталі. Одним із головних видів продукції українських майстрів-гутників було віконне скло. Невеликі скляні кружала діаметром 10-20 см вставлялися безпосередньо в дерев'яну чи глинобитну стіну сільської хати. В гутах виготовляли також різноманітний посуд, який тоді називали “скляницею”. Користувався попитом як побутовий, так і святковий посуд для різних потреб. У сільському домашньому виробництві широко побутовували великі скляні посудини для зберігання зерна та муки – кадки, діжки, корці, барила, шаплики, а також значних розмірів тази, блюда, тарілки, миски і глеки. Найпоширенішим видом посуду були пляшки різних форм і об'ємів – великі плоскі і круглі пляшки-сулії, бутелі, фляші, фляшки, прямокутні пляшки, які призначалися для перевезення напоїв у дорожніх скриньках. Із введенням винної монополії прямокутні пляшки стали офіційною тарою і мірою горілки й дістали назву “штофи”. Багатим і різноманітним був асортимент посуду для пиття. У народному побуті користувалися чарками, питушками, братинами, стопками, шкаликами, рюмками, склянками, пивними кулями, глечиками тощо. Всі ці вироби традиційно оздоблювались у народному стилі.

Окрему, найцікавішу групу становлять скляні вироби, які мають форму тварин (півнів, зайців). Ці своєрідні скляні речі трапляються і серед виробів декоративного призначення. Найулюбленішою фігурною посудиною була пляшка-ведмідь. У XVIII ст. вона відіграє певну роль у народних звичаях: скляна пляшка-ведмідь – необхідний атрибут сільського весілля.

Окрім того, зі скла виготовляли прикраси, які носили дівчата та жінки. Адже для оздоблення народних костюмів, особливо в регіоні українських Карпат, часто використовувався бісер. З нього виготовляли гердани та силянки – бісерні прикраси у вигляді смужок, які виконували роль головного убору у дівчат, або ж просто носились на шії.

Всі ці речі найчастіше робилися із зеленого, а також із білого, жовтуватого, синього та рожевого скла. Складуви тримали в таємниці

рецепти і прийоми скловаріння і передавали їх з покоління в покоління.

Традиції виготовлення художнього скла зберігаються й донині у кількох містах України, зокрема в Києві та Львові. Гутництво продовжує існувати як один з видів народного декоративно-прикладного мистецтва.

Традиційні українські вироби зі скла

О МЕХАНИЗМАХ ФОРМИРОВАНИЯ МОДЫ (НА ПРИМЕРЕ КОНЦЕПЦИИ Г.БЛУМЕРА)

Белякова М. Д., Какурина И. И.

*ГВУЗ «Украинский государственный химико-технологический университет», Днепр,
Украина*

Модой (фр. *la mode* – манера, вкус, мода, образ, способ, прием) называют временное господство определённого стиля в той или иной сфере жизни. В основе такого социального явления как мода лежит способность человека к подражанию. На это обращал внимание французский социолог Г. Тард еще сто лет назад, говоря, что мода – подражание чему-то новому. Для того чтобы стать тиражируемым объектом, новое должно отвечать ряду требований: символизировать успешность, респектабельность человека или социальной группы.

В работах Т. Веблена и Г. Зиммеля (философов, которые в конце XIX века одними из первых начали исследование данной проблемы) мода понимается как черта классового общества, поскольку образцы моды формируются в высших слоях. Теория моды представлена Т. Вебленом в книге «Теория праздного класса: экономическое исследование институций» (1899). В ней он описывает феномен «потребления на показ», которое было широко распространено среди элиты американского общества. Мода, будучи средством визуализации социального статуса и материального положения человека, выступала одним из механизмов, регулирующих такого рода потребление. Т. Веблен подробно описал механизм становления предметов одежды как "символов статуса", как ярлыков принадлежности человека к определенному месту в социальной структуре общества.

В 20-е годы XX века формируется «массовая культура», развивается массовое производство, возникает средний класс, увеличиваются его доходы. Мода перестает быть привилегией высших групп. Она становится доступной широким слоям общества. Поэтому меняется не только сама мода, но и её понимание. Одним из теоретиков, которые обращаются к анализу этого социального явления, был американский социолог и социальный психолог Г. Блумер. Он считал, что в современную ему эпоху мода существует не только в качестве «маркировки» элитарной группы общества, но распространяется на все социальные слои. Г. Блумер отмечал, что мода охватывает многие области человеческой групповой жизни. Это – «чистые и прикладные искусства», «развлечения и забавы», медицина, управление бизнесом, наука. Присутствие моды можно увидеть в философии, истории, политологии и даже в таких областях, как физика, биология, математика. Мода может вносить существенные изменения там, где она присутствует, поскольку обладает «природой контроля».

Г. Блумер выделяет две основных, с его точки зрения, характеристики моды – ее современность и роль отбора в утверждении стандартов. Роль отбора, как полагал Г. Блумер, состоит в том, что процесс создания модных

образцов, тенденций происходит через интенсивный процесс, в котором участвуют дизайнеры, байеры (поставщики платьев для магазинов и бутиков), «модная публика», рядовые покупатели, модные журналы. Решающую роль в производстве моды играют дизайнеры, которые генерируют идеи в поисках «новых решений». Дизайнеры (модельеры) стараются уловить то, что Г. Блумер называет «выражением современности». Байеры, отбирая модели одежды для продажи в магазинах и бутиках, действуют как заместители вкуса публики. Их успех зависит от того, насколько хорошо они могут уловить особенности вкусов той или иной социальной группы. В процессе формирования тенденций моды значима «ответная» реакция потребителей, которые выбирают «продукт» независимо друг от друга и без знания того, что выберут другие.

Мода не может насаждаться искусственно. Г. Блумер объясняет функционирование моды через понятие коллективного отбора на основе коллективного вкуса, на формирование которого оказывает влияние «ощущение современности» или «духа времени». Социальные функции моды в этом случае сводятся к тому, чтобы способствовать преодолению уходящего прошлого, открыть возможность для будущего и новизны. Всё это осуществляется в ходе коллективного отбора. Мода придает социальной жизни упорядоченность, движение и развитие

Мода и механизм её формирования (в концепции Г. Блумера) носят самостоятельный характер, независимый от престижа элиты. Мода появляется не в ответ на потребность в классовой дифференциации, а в ответ на желание выразить новые вкусы, рождающиеся в меняющемся мире. Представления о моде американского исследователя во многом определили наше понимание этого социального феномена.

АКТУАЛЬНОСТЬ ТЕОРИИ СОЦИАЛЬНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ БИЗНЕСА В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ УКРАИНСКОЙ ЭКОНОМИКИ

Сергеев С. С., Заец О. Н.

ГВУЗ «Украинский государственный химико-технологический университет», Днепр

Теория корпоративной социальной ответственности зародилась в Америке в начале XX века. Основателем данного направления принято считать одного из главных промышленников Америки – Эндрю Карнеги. Он один из первых осознал и обосновал, что бизнес должен органически объединять в себе экономические и социальные функции. Поэтому преследование своих экономических целей, главной из которых является максимизация прибыли в долгосрочной перспективе, не должно осуществляться за счет полного или частичного игнорирования социальных функций. Промышленная революция с последующей индустриализацией вызвала значительную потребность в рабочей силе, как известно, развитие промышленности во многих странах осуществлялось экстенсивным путем. Поэтому, чтобы достичь желаемых результатов, приходилось привлекать все большее и большее количество трудовых ресурсов, увеличивать продолжительность рабочего дня, усугублять уровень нагрузки на трудящихся. На данной почве росло противоречие рабочих и предпринимателей, это обусловлено несовпадением интересов противоположающихся классов. Капиталисты стремились максимизировать прибыль, а рабочие получать достойную заработную плату и адекватные условия труда. Поэтому представители первой группы стремились «выжать» из рабочих по максимуму, не заботясь о состоянии их здоровья, уровне благополучия, достаточности зарплаты для осуществления нормального воспроизводственного процесса. Результатом такой политики являлось массовое недовольство рабочих, снижение их заинтересованности к трудовой деятельности, снижение производительности труда, что приводило к уменьшению выработки, а последнее, зачастую, приводило к убыткам. Самые предприимчивые и умные догадались, что усугубление эксплуатации рабочих приводит к отрицательному эффекту, поэтому необходимо применять другие методы стимулирования и мотивации трудового коллектива. Знаменитый американский промышленник Генри Форд одним из первых ввёл 8-ми часовой рабочий день на всех своих предприятиях, а в 1914 году, на 11 день рождения своего завода, он вдвое увеличил зарплату всем своим сотрудникам. Такая и подобные мероприятия подтвердили необходимость активизации социальной функции бизнеса и оформились в виде концепции социальной ответственности, которая, по сути, выступала как компромисс между работодателями, трудящимися и окружающим миром.

Корпоративная социальная ответственность (КСО, также называемая корпоративная ответственность, социально ответственный бизнес) – это концепция, в соответствии с которой организации учитывают интересы

общества, возлагая на себя ответственность за влияние их деятельности на фирмы и прочие заинтересованные стороны общественной сферы. То есть компания, которая позиционирует себя как социально ответственная, добровольно возлагает на себя дополнительную ответственность, которая выходит за рамки установленного законом обязательства. Бизнес по собственной инициативе принимает дополнительные меры для повышения качества жизни своих сотрудников, уровня здравоохранения, состояния окружающей среды, а также местного сообщества в целом. Как было указано выше, данная практика появилась и распространена в Америке и Европе. Огромные транснациональные корпорации накопили значительную сумму финансовых ресурсов, поэтому на данном этапе своего развития занимаются благотворительностью, хорошим тоном считается наличие различных социальных программ, которые компания стремится ежегодно реализовывать.

Украина, ввиду выбранного курса на евроинтеграцию и с учетом грядущих глобальных изменений в сфере отношений бизнеса и общества, стремится поддерживать и активно проявлять себя в передовых мировых инициативах. Но, по нашему мнению, первоначально стоило бы разобраться, готова ли Украина присоединиться к данной инициативе, в состоянии ли отечественный предприниматель позволить себе заниматься социальными мероприятиями?

Украинский бизнес испытывает огромные проблемы, основными из которых являются нестабильная политическая ситуация, изменчивость законодательной базы, проведение военных действий в стране и прочие факторы, создающие атмосферу неопределенности, в которой приходится функционировать отечественному предпринимателю. Корпоративная социальная ответственность, безусловно, является положительной тенденцией бизнеса. Успешные компании, которые придерживаются стратегии устойчивого экономического развития, стремятся наладить положительные отношения с общественностью, потому что репутация компании, ее гудвилл, является важным конкурентным преимуществом в долгосрочной перспективе. Механизм корпоративной социальной ответственности является инструментом, с помощью которого компания реализует свои собственные интересы, но при этом выигрывает не только эта компания, а все участники социально-экономических отношений.

Учитывая вышесказанное, становится понятно, что социально ответственный бизнес, оказывает мультипликационный положительный эффект на всех участников взаимоотношений. Однако способны ли представители отечественного бизнеса, быть социально ответственными, если они не в состоянии решить свои локальные проблемы, наладить эффективную производственно-сбытовую деятельность, рассчитаться по обязательствам со своими кредиторами и получать прибыль от осуществления хозяйственной деятельности? В Украине имеются компании, которые позиционируют себя как социально ответственные, к таким компаниям относятся: ВОГ, ДТЭК, ЕВА, КИЕВСТАР, МЕТИНВЕСТ

и другие. Но при проведении анализа отечественной бизнес среды возникает закономерный вопрос, вправе ли мы говорить о реальном уровне социальной ответственности компаний, если они не в состоянии обеспечить конкурентоспособный уровень заработной платы своим сотрудникам? Корпоративная социальная ответственность подразумевает ведение бизнеса на условиях полного неприятия коррупции. Уровень коррупции в Украине является очень высоким, подтверждением этого является процветание теневой экономики, более 50 % экономики находится в тени. По мнению автора, практика КСО является новым этапом развития процветающего бизнеса, компании осознали, что имеется прочное экономическое обоснование КСО, и фирма получает многочисленные преимущества от того, что занимается общественной деятельностью, которая непременно требует определенных финансовых затрат, которые отрицательно отражаются на краткосрочных показателях прибыли и рентабельности бизнеса.

Выводы. Практика корпоративной социальной ответственности является уникальным инструментом интеграции бизнеса с общественностью. Успешные компании давно осознали эффективность данного механизма, поэтому выбирая путь долгосрочного экономического развития, ставят одной из своих приоритетных задач, реализацию социальных мероприятий и программ. Трудности становления в Украине системы социального партнерства и реализации концепции корпоративной ответственности объясняются, в первую очередь, объективными обстоятельствами, главное из которых – незначительное количество экономически успешных предприятий, способных выходить за рамки стратегии выживания и имеющих возможность направить часть прибыли на реализацию социальных инициатив. Однако, несмотря на трудности, корпоративная социальная ответственность хоть и незначительными темпами, но все-таки развивается в Украине. Ускорение может придать стабилизация и рост экономики нашей страны. Чем быстрее Украина всего этого достигнет, тем активнее бизнес сможет проявить себя в контексте социальной ответственности.

1. Шинкаренко О.Н. Корпоративная социальная ответственность и социальная (нефинансовая) ответственность. *Кадры предприятия*. 2013. № 7. С. 43–56.

2. Корпоративная социальная ответственность [Электронный ресурс], точка доступа: https://ru.wikipedia.org/wiki/Корпоративная_социальная_ответственность

3. Ответственность бизнеса [Электронный ресурс], точка доступа: <https://www.unian.net/economics/other/10129214-otvetstvennost-biznesa-gotova-li-ukraina-pereyti-na-evropeyskie-principy.html>

ЗНАКИ ТА СИМВОЛИ, ЇХ РОЛЬ В ЖИТТІ

Приловський О. В., Башкеева Е. Н.

ДНУЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро,

Що таке знаки? Існує поняття, яке визначає системи комунікації та кількісного аналізу. Це знаки, які позначають певну функцію. Наприклад, цифри, які є позначенням чисел (цифр від нуля до дев'яти, чисел – безмежна множина). У той же час на допомогу до цифр приходять такі знаки як кома, мінус і інші для вираження дробів або негативних чисел. Самі числа є такими складними знаками, їх використовують для кількісного аналізу. Кількісний аналіз – один із ключових способів пізнання світу. Багато параметрів задаються числами. Наприклад, час, маса тіла або обсяг випадково розбитої вази, щоб знати, яку купити для компенсації, а купувати потрібно за певну ціну, яка також визначається числом. Просто до нього на додачу йдуть інші знаки – літери. «Один долар» – словосполучення, містить в собі елементи системи комунікації, які словесно або письмово передають дані людині, а ще це словосполучення містить у собі кількісну складову «один», яке впливає з системи кількісного аналізу. Літери ж є знаками позначення слів, слова ж позначають поняття, суть. Наприклад, гаргуля – якась кам'яна істота, не собака, не ведмідь, щось на зразок демона. Звичайно, слова сприймаються усіма по-різному, адже відчуття і сприйняття – непостійні (тобто мінливі) індивідуальні якості людини. Словосполучення «одна гривня» сприймається якось не так, погодьтеся. Але це вже нюанси.

Вищі знакові системи. Роль знаків зрозуміла – це комунікація, кількісний аналіз, позначення правил тощо. А якщо існують знаки, встановлені не нами, а чимось ззовні? Припустимо, що такі знаки існують. Тоді називати їх можна вищими знаками. Отже, системи, які засновані на цих знаках, також можна назвати вищими. Наприклад, прикмети (за умови їх справедливості) є подібними знаками. Їх суть люди якось визначають, хоча самих прикмет може бути в тисячі разів більше, ніж відома нам кількість (якщо хтось знає, скільки взагалі прикмет «визначили» люди). І ось прикмети можна назвати вищою знаковою системою. Але це все до того, що на подібні прикмет можуть управляти деякими законами нашого світу абсолютно невідомі вищі знакові системи. Очевидно, що в такому випадку вищі знакові системи позначають процеси, з якими ми безпосередньо маємо справу. Тепер подумаємо, які ж процеси людина зуміла перетворити в знакову систему. Є очевидна відповідь – обчислювальні процеси. Процеси, що виконуються програмою (програмним кодом), тобто алгоритмом. Чи є ймовірність, що і наш світ є процесом програмного коду? Звичайно є. Причому при справедливості цього твердження пояснюються всі фізичні парадокси якоїсь програми в ході вступу в контакт (в основному зоровий) з мікропроцесами. Єсть таке поняття як змінна – мінливе число з якогось закону. Математики, а також фізики, механіки та інші користувачі математичних систем вирішили

графічно зобразити таку залежність. Вони назвали її функцією. Функцією можна зобразити будь-яку тривимірну фігуру. А задається це зображення якимись знаками (від цифр до грецького алфавіту). Чи можна змоделювати функцію? Звичайно можна! Чи можна поставити те, як одна фігурка врізається в іншу (машинка в будиночок) якоюсь функцією з можливістю моделювання? Звичайно можна! Саме так і могла задатися реальність. Це може бути принципом буття – аналогом програмного коду, який прописує наш світ, визначаючи час як ключову змінну, по якій все змінюється. І все це, ясна річ, визначається знаками.

Символи. Якщо людина якимось чином зауважує якусь закономірність, пов'язану з вищою знаковою системою, вона це визначить як символ чогось. І нехай це не зовсім коректно, воно допомагає описати хоч якось цю закономірність. Наприклад, багато людей говорять, що якщо вони побачать уві сні щось конкретне, наприклад, дощ з меду, то відбудеться точно деяка подія в реальності. Чому так – а невідомо. Щоб там не було, ці речі називають символами. Вони передають суть якихось процесів, але далеко не завжди зрозуміло, дуже багато якихось чи метафор, чи ще чогось у цьому роді. Ось і прикмети є такими символами якихось подій. Залишаються, звичайно, питання з приводу визначення людьми якихось символів, як, наприклад, голуб – символ миру. Історично склалося, що якісь взаємодії з вищими знаковими системами призводять до цього. А як саме – вже гадати нам. Така реальність, така її складність. Це робить її, безумовно, тільки цікавіше.

ЕКЗИСТЕНЦІАЛІЗМ – ЦЕ ГУМАНІЗМ?

Антоненко Г. О., Башкеєва О. М.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро

Вперше це питання поставив собі батько екзистенціалізму Жан Поль Сартр. Ця людина твердо відстоювала і захищала екзистенціалізм обґрунтовуючи це тим, що суспільство просто не розуміє значення цього поняття. Одні звинувачують його в тому, що він закликає зануритися у відчай, роблячи акцент на всьому самому мерзенному і темному в навколишньому світі, зовсім забуваючи про все те, що гріє і радує око і душу, інші ж стверджували, що екзистенціалісти заперечують реальність і значення вчинків людей, аргументуючи це тим, що «знищуючи божественні заповіді та вічні цінності, залишиться тільки свавілля». Я ж, спираючись на книгу Сартра, хочу показати, що для мене є екзистенціалізм і чому його бояться, оскільки кожна людина розуміє екзистенціалізм по-своєму і не завжди в гарному сенсі, а багато тих, хто й зовсім готові повісити ярлик «екзистенціаліста» на музиканта або художника.

Хто ж такі екзистенціалісти? Філософ виділяв 2 типи – це: екзистенціалісти-християни і екзистенціалісти – атеїсти. Сам себе він відносив до другого типу. І та, і інша група сходилася в одному переконанні: «існування передуює сутності» – це значить, що людина спочатку з'являється на світ, існує, і тільки потім визначається. Для екзистенціаліста людина спочатку з себе нічого не представляє і саме тому не піддається визначенню, тобто те, ким людина стане, залежить лише від неї самої, а відповідно ніякої природи людини, бога, який би її задумав не існує, є лише людина, вона просто існує. Я вважаю, що якщо існування дійсно передуює сутності, то людина має якусь відповідальність за те, що вона є. Екзистенціалізм віддає буття людини в її руки і покладає на неї відповідальність, але не тільки за себе, але і за всіх людей. Чому? А тому що, якщо людина сама себе вибирає, це означає, що кожен з нас вибирає себе, але при цьому вибираючи себе, ми вибираємо всіх людей, тому що немає жодної дії, яка, створюючи з нас того, ким ми хочемо бути, при цьому не створювало б в той же час образ людини, якою вона, за нашими уявленнями, повинна бути. Давайте трохи поміркуємо: коли людина робить вибір, вона надає йому певну цінність. Людина завжди вибирає благо, але ніщо не може бути благом для нас, при цьому не будучи благом для всіх, відповідно, якщо ми хочемо існувати, створюючи одночасно наш образ, то цей образ має особливу значущість для всієї нашої епохи в цілому.

Я не можу не приділити увагу трьом важливим словам, що відносяться до екзистенціалізму та мають велике значення в нашому суспільстві. Ці слова: «тривога», «занедбаність» і «відчай». Їх можна почути від багатьох людей, які страждають депресією, але насправді ці люди не розуміють всю повноту свободи і можливостей цих слів. Екзистенціаліст скаже «людина-це тривога». Згадаємо, що коли людина на щось вирішується, вона робить вибір не тільки в свою сторону, але і в сторону

всього людства і цій людині ну ніяк не уникнути почуття відповідальності. Люди звикли бігти від тривоги, приховати її, вважаючи, що це стосується лише їх самих. Можливо саме в цьому вся проблема? Спробуйте такій людині задати питання: «А що якби всі так вчиняли?». Вона спритно відмахнеться фразою: «Але ж всі так не вчиняють ...», але якби вчиняли? Людина, тікаючи від цієї думки, проявляє нечесність по відношенню до себе. Адже як казав Сартр: «Той, хто бреше, виправдовуючись тим, що всі так роблять, – НЕ в ладах з совістю, так як факт брехні означає, що брехні надається значення універсальної цінності».

А що стосується занедбаності, то вона приходить разом з тривогою і каже нам, що ми самі вибираємо наше буття, тому що бога немає. Достоєвський писав: "Якщо бога немає, то все дозволено". Це – вихідний пункт екзистенціалізму, тому що і правда, якщо бога немає і все дозволено, відповідно, людина покинута, їй нема на що спертися ні в собі, ні зовні і перш за все у неї немає виправдання. Людина вільна, людина – це свобода.

Ну і не забуваємо про відчай. Саме він дає нам зрозуміти, що ми беремо до уваги лише те, що залежить від нашої волі. Дійсність буде такою, якою її визначить сама людина. Вона показує, що не потрібно вдаватися до бездіяльності, роби те, що в твоїх силах і не будуй при цьому ніяких ілюзій.

Багато людей бояться екзистенціалізму лише тому, що намагаються виправдати свою неспроможність, знаходячи безліч причин і виправдовуючись «обставинами, які від них не залежать». Замисліться, можливо екзистенціалістів звинувачують не в песимізмі, а в впертому оптимізмі?

Екзистенціалізм – це не спроба відбити у людини бажання діяти, це спроба переконати людину, що надія лише в його діях, і єдине, що дозволяє людині жити, – це дія.

Перейдемо до гуманізму. Це поняття часто трактують так, що цей термін розглядає людину як мету і вищу цінність. Але я вважаю, що оскільки людина завжди не завершена, вона не може бути метою. Людина перебуває постійно поза самої себе, проектує себе і втрачаючи себе зовні, вона існує як людина. Немає ніякого іншого світу, крім людського світу і світу людської суб'єктивності. Саме зв'язок людини з тим, що вона виходить за свої межі і з тим, що вона не замкнена в собі і завжди присутня в світі і є тим, що називається екзистенціальний гуманізм.

А тепер я підведу підсумок: екзистенціальний гуманізм нагадує людині про те, що немає ніякого іншого законодавця, крім неї самої, в занедбаності вона вирішує свою долю, оскільки реалізувати себе можна не шляхом занурення в себе, а в пошуку мети зовні, яка подарує звільнення або яке-небудь конкретне самоздійснення. Для мене екзистенціалізм – це оптимізм, вчення про дію. І тільки внаслідок нечесності, плутаючи свій власний відчай з нашим, люди можуть називати нас зневіреними.

РОЛЬ НАРОДНОЇ МУЗИКИ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Сухий М. К.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро

Сучасна молодь більшою мірою – це покоління клубної музики і вибухових мелодій. Ноти таких творів яскраво характеризують молодих людей, які цікавляться подібними жанрами: психічна неврівноваженість, неухважність, агресія, а також швидка стомлюваність. Що ж можна сказати про фольклор? Наші предки співали про чарівної краси природи, любов до рідного краю, про свої традиції. Мелодії таких пісень дуже тонкі, викликають внутрішню гармонію. На жаль, народні мотиви не користуються популярністю в наш час. Але можна з упевненістю сказати, що народна музика відіграє величезну роль в сучасному мистецтві.

Музика необхідна для розваги, для зміни настрою. Деякі відзначають лікувальні функції музики. Але головне – духовний вплив музики.

Технократизм руйнує емоційно-ціннісну сферу особистості. Примітивна емоційна сфера, духовна інертність поступово породжує в людині жорстокість, байдужість, обмежує коло радощів. Мистецтво, покликане розвивати, розширювати духовну основу людини, стає необхідним лише як розвага.

Давайте почнемо з музики в принципі. Музика – це мистецтво, засобом якого є звук і тиша. Напевно, будь-яка людина в своєму житті чула хоч раз дзюрчання струмочка в лісі, шелест осіннього листя, співи птахів. Хіба це не схоже на мелодію? Саме тоді, коли людина почала навколо себе помічати подібні деталі, вона усвідомила, що її всюди оточує музика. Люди стали експериментувати, шукати способи передачі звуків, самовиражатися. З'явилися перші музичні інструменти. Слова перетворювалися в вірші і наспівувались під гучні мелодії.

Чим же характеризується народна пісня? Правдивість, поетичність, багатство мелодій, розмаїтість ритму, ясність, простота. Наші предки наспівували обрядові пісні, які б мотивували солдатів і робітників, запальні пісні-частушки. І в кожному мелодію, в кожен текст були закладені душа і прихований сенс. Люди вірили, що обрядова пісня здатна впливати на їх життя. А в робочий або моторошний воєнний час пісня мотивувала, зберігала емоційну стабільність, рятувала душу полеглою духом. Ну а запальні пісні – це суміш веселих мелодій і сатиричного тексту, що дозволяють з гумором поглянути на життєві проблеми.

Про вплив музики, звуку на все навколишнє знали ще в глибоку давнину. Ці знання передані нам в казках, легендах, міфах.

Один з ключів до розкриття таємниць – музика. Але і вона – таємниця. Все Присвячені знали, що основа створення Всесвіту – вібрація, звук, гармонія. Релігійні джерела показують, що Всесвіт була створена звуком. У єгиптян Бог Той створив Всесвіт звуком свого голосу. В індійській філософії найвищий світовий початок – Нада Брахман – втілено в звуці, це зародок всього сущого.

Наука від Піфагора до Кеплера говорила про «музику сфер», що відбиває звукове будова і походження Всесвіту, формування якої на всіх рівнях відбувалося під впливом гармонійних хвиль і фізичних полів – «відлуння» первинного звуку. Структура обертонового ряду пояснює розташування галактик, зірок, планетних систем, геологічних пластів, структуру таблиці Менделєєва і розташування елементарних частинок на окоloatомних орбітах. Звук стає виявленим мовою «космічного розуму» і втілює закономірності перебігу часу.

Початок ХХ століття – квантова механіка, теорія відносності знову звернулися до законів гармонії, які відіграють важливу роль в очевидною спрямованості еволюційних процесів у Всесвіті.

З цього можна зробити висновок, що природа формує свої закони на мові музики. Сьогодні вчені виявили, що музичні шедеври і серцева діяльність підпорядковані асиметричній ритміці, заснованій на золотому перетині (ЗС).

Особливе різноманіття творів народної художньої культури, яскрава музична мова народних наспівів, контрастність в характеристиці казкових героїв, боротьба добра і зла дають підставу припустити про цінності фольклору в виховному процесі. Народне мистецтво є дієвим засобом виховання національного характеру мислення, моральності, патріотизму, естетичної самосвідомості.

Цінність народної творчості в тому, що вона впливає на почуття людей завдяки засобам виразності, і цей вплив носить природний, ненасильницький характер. Впливаючи на чуттєву сферу людини, народна творчість стимулює розвиток творчих здібностей особистості.

Молоді люди активно включають народні пісні в концертні програми. Їх виступ супроводжується яскравими національними костюмами, музичними інструментами і танцями. Можна з упевненістю сказати, що їх наставники проводять фантастичну роботу по створенню виступу. І в процесі цієї роботи артисти звикають до цінності і традиції народної культури. А вже виступаючи зі сцени молоді люди несуть виховний характер своїм одноліткам в зал для глядачів.

Сьогоднішнє покоління молодих людей в більшій мірі є результатом кризи виховання. Порушилися традиції, порвалися нитки, які зв'язували молодші і старші покоління. Безжалісне обрубання своїх коренів, відмова від народності у виховному процесі веде до бездуховності, відбиває бажання проявити себе творчо. Залучення до моральних традицій, сприяє впізнавання і зміцненню національної самосвідомості, принципового для збереження самобутності суспільства, збереження історії нашої Батьківщини.

СУЧАСНЕ УКРАЇНСЬКЕ ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

Петрук В. С., Какуріна І. І.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро

Стан сучасного образотворчого мистецтва України тісно пов'язаний із складними процесами формування національної державності після проголошення незалежності. Зрештою, українські художники здобули широкі можливості для розширення творчих горизонтів і повної реалізації своїх здібностей. Сучасне вітчизняне мистецтво збагачується завдяки можливості входити на рівних, без втрати власного національного колориту та самобутності, у світовий і європейський художні контексти. Результатом усіх змін став постійний інтерес українських художників до власної історії і до вітчизняних художніх традицій як способу утвердження своєї національної ідентичності, а також глибока потреба в осмисленні людських проблем, серед яких особливо нагальними є негативні прояви техногенної цивілізації та суперечливі наслідки глобалізації. Вагоме місце в сучасному образотворчому мистецтві посідають роздуми про цінності нашого буття, загальні людські проблеми.

Вихід на принципово новий рівень художнього осмислення сутності природи, суспільства і людини обумовив утвердження поліфонічно складної картини розвитку українського образотворчого мистецтва, в якій існують кілька основних груп художників зі своїми творчими пошуками і пріоритетами. Більшість з них є визнаними майстрами зі своїм сформованим творчим кредо і багатим професіональним досвідом. Серед них особливо такі відомі живописці, як В. Гончаренко, В. Гольба, Т. Яблонська, А. Константинопольский, А. Хмельницький, В. Сидоренко, графіки А. Чебикін, О. Мартинець, О. Векленко, скульптори Л. Жуковська, В. Михайлович, С. Якубович та інші художники старшого покоління. Суттєвою особливістю мистецтва цих майстрів є вільне володіння професіональними навичками академічної школи. Їх творчість затребувана й високо поцінована, постійно дивує своєю упевненою майстерністю, широтою тематичного кругозору, оригінальністю творчого самовираження. Незважаючи на індивідуальне стильове розмаїття, цих художників об'єднує довершене володіння багатим арсеналом майстерності: рисунком, колоритом, композицією, а також визначення професіоналізму як основного критерію свободи творчості. На переконання сучасних реалістів, художник, який живиться лише витвором власної уяви й нехтує вивченням навколишньої дійсності, приречений на творчу деградацію.

У сучасній Україні наполегливіше заявляють про себе прихильники різних течій так званого “альтернативного” мистецтва, протилежного реалізму. Творчість цієї групи художників багато в чому збагачується завдяки індивідуального засвоєння новітніх досягнень досвіду західного мистецтва. У це коло входять і представники старшого покоління, зокрема «шістдесятники», за радянського часу створивши замкнуту групу людей, творчість яких була забороненою, перебувала “в тіні” офіційного мистецтва.

Це такі нині відомі майстри, як живописці А. Антонюк, І. Марчук, В. Гонтаров, графік и кераміст П. Мось, скульптор Р. Петрук. Їх художні пошуки сприймаються неоднозначно: одні з них послідовно спираються на національні традиції, інші більше тяжіють до авангардистських відкриттів початку ХХ ст., видозмінених у руслі власного творчого бачення. При цьому кожний з них вибирає свою міру життєвої схожості та умовності, реалізуючи її в процесі створення художніх творів.

Динамічну й визначальну частину групи художників, які тяжіють до експерименту, становлять молоді, але вже професіонально сформовані майстри, представники того покоління, яке постало в бурній, творчо наповненій атмосфері 90-х років ХХ ст. Постійний пошук і тотальна переоцінка спадщини не тільки реалізму, але й так званого «класичного» модернізму, широке використання для збагачення виражальних можливостей мистецтва нових технологій (комп'ютер, фото, відеотехніка, колаж і т. ін.) характерне для цих художників. Прагнення новизни обумовило повернення уваги художників до графіти – рисунків на стінах будинків і на парканах. Сьогодні в графіті вбачають художньо повноцінний і оригінальний спосіб самовираження, а його прийоми все частіше починають використовувати в «великому» мистецтві й у великих художніх проектах.

Для художників незалежної України характерний пошук істини в часі про суспільство, людину, природу. Разом з тим для них характерне акцентування на власному «Я», його гіперболізація. Імовірним став відхід від абсолютного панування соціально-заангажованого мистецтва. Всупереч колишнім тенденціям відродився інтерес до опанування міфологічного й біблійного сенсу (живописці О. Жолудь, М. Попов, графіки А. Чебикін, Л. Денисенко, майстер мозаїчних панно О. Дубровський, монументалісти О. Пронін, Г. Тищенко, скульптори О. Владимиров, Р. Петрук, та ін.). У наявній соціальній тематиці значне місце посідають актуальні проблеми морального й екологічного характеру (живописна серія «Арал» В. Сидоренка, графічні аркуші О. Векленка, присвячені трагедії Чорнобиля та ін.).

Мистецтво стає приватнішою справою тих, хто здатний і спроможний зрозуміти одне одного. Разом з тим воно реально існує серед нас як калька чи дзеркало чиєїсь душі, яка втілює себе досить вільно, без почуття страху й дискомфорту. Нова модель художньої творчості зорієнтована на результат, в якому творчий акт не зупиняється в часі й містить в собі глибокий відбиток «дискурсу осмислення квінтесенції Буття».

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ЯК СРЕДСТВО ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В МІРОВОЕ ЕКОНОМІЧЕСЬКЕ СООБЩЕСТВО

Ерёмин Б., Какурина І. І.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро

Характерная особенность современной эпохи – глобализация. Она предполагает качественно новый этап в развитии экономической жизни мирового сообщества: международную кооперацию производства, развитие международного разделения труда, внешней торговли. Для современного мира характерно усиление взаимосвязи и взаимозависимости национальных экономик. Интернационализация экономической жизни, в частности, выражается:

- в сотрудничестве между национальными хозяйствами разных стран и полной или частичной их унификации;
- в ликвидации барьеров в движении товаров, услуг, капитала, рабочей силы между этими странами;
- в сближении рынков каждой из отдельных стран с целью образования одного единого рынка.

Специалисты прогнозируют, что уже в недалёкой перспективе глобализация повлечет за собой:

- универсализацию норм и правил осуществления торговых и финансовых операций;
- унификацию контроля над рынками;
- стандартизацию требований к перемещению капитала, инвестиционному процессу и всемирной платёжно-расчётной системе.

Интернационализация экономической жизни мирового сообщества осуществима при ряде условий. Она предполагает глобализацию производительных сил (посредством обмена средствами производства, научно-техническими, технологическими знаниями). Включает формирование глобальной материальной, информационной, организационно-экономической инфраструктуры. Формирование инфраструктуры подразумевает, в частности, разработку общих мировых стандартов. Поэтому у нас в стране и за рубежом огромное внимание уделяется вопросам стандартизации, которая направлена на достижение единства, упорядоченности в различных областях жизни посредством установления общих правил и положений для обеспечения их функционирования и развития.

Стандарты сопровождают человека всю его жизнь. Они играют большую роль в современной науке, технике, экономике, медицине, в сельском хозяйстве, строительстве и промышленности. Очевидно, что роль стандартизации в условиях глобализации общества будет возрастать. По мере расширения связей между государствами, их развитие (особенно торговли) будет требовать национальной и международной стандартизации. Если не установлены одинаковые величины напряжений или не совпадают размеры вилок и розеток, если блоки приборов имеют произвольные

размеры или не установлены единые условия обозначения, если не согласованы требования безопасности или цвета сигнальных ламп, то обмен товарами становится затруднительным, а иногда невозможным.

Стандартизация – деятельность, система управления направленные на определение и разработку единых требований, норм и правил к продукции, работам и услугам. Она тесно связана с метрологией (наукой об измерениях) и сертификацией. Сертификация предполагает установление соответствующими сертифицирующими органами гарант того, что продукция, услуга или процесс соответствуют определенному стандарту.

Развитию метрологии, стандартизации и сертификации в современной Украине уделяется большое внимание.

15 января 2015 года Верховная Рада Украины приняла проект закона "О технических регламентах и оценка соответствия". Он был подготовлен украинскими депутатами совместно с экспертами в сфере стандартизации и европейского законодательства. Документ разработан в соответствии с требованиями ВТО, и в нём унифицированы правовые и организационные основы разработки, принятия и применения технических стандартов, регламентов и процедур оценки соответствия. Принятие этого закона было необходимо для выполнения Соглашения об оценке соответствия и приемлемости промышленных товаров из ЕС (Agreement on conformity assessment and acceptance of industrial products; соглашение АССА). Задача документа – обеспечить беспрепятственный выход производителей на европейский рынок. Начиная с 1 января 2016 года, на территории Украины вместо существующих национальных технических стандартов начали вводиться и использоваться европейские и международные нормативные документы.

Основные шаги реформирования в этой сфере направлены на трансформацию европейских стандартов путем имплементации соответствующих положений в украинское законодательство.

Главная идея всех нововведений – создание условий для развития украинского производства, выход украинских производителей на европейский рынок.

КВАНТОВОЕ БЕССМЕРТИЕ

Асафова Н. Д., Руденко Р. А., Башкеева Е. Н.

ГВУЗ «Украинский государственный химико-технологический университет», Днепр

В основе лежит принцип квантовой неопределенности Шредингера и принцип о едином направлении времени из-за того что вселенная стремится к максимальной энтропии Стивена Хокинга, изложенном в книге «Краткая история времени»

Вселенной нужен наблюдатель и в вашей вселенной наблюдатель это вы сами, в рамках моего мира если я буду знать расположение, заряд и направления движения всех молекул в вашем теле и окружении – то смогу предсказать ваш выбор, действия и мысли. Исходя из этого, с моей перспективы, вы лишены права выбора. Но так же я никогда не смогу предсказать свой выбор, знания всегда будут вносить хаос (энтропию) в мою жизнь, а если это сделаете вы, то невозможно будет доказать предсказали ли вы это, либо вселенная подстроилась под мой выбор, так как предсказания появилось одновременно с моими действиями.

Так как я наблюдатель существует лишь мое сознание и театральная постановка вокруг меня. Следовательно, время не производится сейчас, все предпосылки уже заложены в нашем мире

Наш выбор лишь фикция (здесь нет противоречия, наш выбор не может быть объективным пока мы не знаем всех переменных, соответственно он навеян окружениям, которое лишь декорация на сцене, а соответственно и выбор лишь иллюзия). Любая история должна быть интересная, а вселенная стремится к максимальной энтропии из-за этого наше сознание плывет в потоке времени по самому ветвистому, сложному и длинному пути. Это значит, что мы всегда получаем ровно столько испытаний и отдыха, сколько необходимо, что бы не сорваться. Но на каждом из ответвлений, которое ведёт к тупику течение, перебрасывает вас в то где путь длиннее.

Из-за этого наблюдатель никогда не будет счастлив, так как удовольствие ведет к малой энтропии, или не ведет к ней вообще, а серьезная угроза жизни, например авария или сильное моральное подавление, склоняющее человека свести счеты с жизнью это всего лишь широкое ответвление от основного течения.

Исходя из всего вышесказанного, человек может, умереть только в том случае если основное течение приведет его в тупик тем или иным образом, о чем сам он наверняка знать не будет. Но может об этом догадываться.

Вы можете уйти с моей жизни, но я не могу (работает это только в рамках того мира где я наблюдатель) так как я наблюдатель мне нельзя умереть так как без наблюдателя вселенной не будет зачем существовать. Ведь без наблюдения действия и последствия, существования бессмысленны.

СТУДЕНЧЕСКАЯ МОБИЛЬНОСТЬ

Дьяченко Б., Какурина И. И.

ГВУЗ «Украинский государственный химико-технологический университет», Днепр

Международная мобильность студентов с каждым годом набирает свою популярность. Обучение за границей стало одним из ключевых факторов успешности для молодых людей во всем мире. Зарубежное образование предоставляет возможность не только приобрести знания, но и получить опыт межкультурного общения, улучшить языковые навыки, повысить креативность, коммуникабельность, конкурентоспособность.

Студенческая мобильность отражается не только на ее непосредственных участниках, но также и влияет на страну, в которой она реализуется. Эффект от нее можно рассматривать с двух позиций: для стран-импортеров, привлекающих иностранных студентов, и для стран-экспортеров, являющихся донорами талантов.

Для стран-импортеров студенческая мобильность является важным источником доходов. Иностранные студенты платят высокие регистрационные сборы, оплачивают расходы на проживание и питание. Студенческая мобильность имеет долгосрочный экономический и социальный эффекты. Их можно оценить спустя только 5-7 лет от начала активной реализации. Наиболее высококвалифицированные и талантливые выпускники интегрируются во внутренние рынки труда, что способствует созданию новых знаний, развитию инновационной деятельности и повышению экономических показателей внутри страны. Привлечение иностранных студентов для обучения является одним из способов формирования кадрового резерва страны. В ряде стран миграционный прирост компенсирует потери населения. Однако существует ряд негативных факторов, которые отражаются на жителях страны-импортера. Привлечение зарубежных студентов ведет к повышению конкурса на место в университете за счет заинтересованности в иностранных студентах, которые платят за обучение по повышенному тарифу. Это может приводить к вытеснению молодежи за страны, выезжающей в поисках оптимального места учёбы, или работы.

Для стран-экспортеров студенческая мобильность может быть расценена как потеря талантов и «утечка мозгов». Однако в случае, если студенты после обучения возвращаются на родину, они привозят актуальные знания, способные модернизировать экономику, усилить ее конкурентоспособность на мировом рынке. Мобильность граждан для получения образования позволяет им интегрироваться в мировое сообщество профессионалов, стать участниками, инициаторами формирования межнациональных исследовательских групп. Молодые специалисты становятся частью международной сети сотрудничества, что отражается на их дальнейшем развитии и роли в экономическом становлении страны.

По данным UNESCO, образовательная миграция обуславливается

следующими факторами: отсутствием университетов должного уровня в стране проживания; признанием и ценностью иностранных дипломов для отечественных работодателей; стоимостью обучения и проживания; доходами по результатам обучения; доступностью информационных ресурсов (библиотеки, ведущие профессора и т.д.); политической стабильностью в стране-импортере. Стремление молодёжи получить образование за рубежом подталкивают низкое качество и репутация отечественного высшего образования и исследований, а также привлекательность страны (например, климатические условия); благоприятные финансовые условия (например, стипендии и гранты), политика эмиграции в стране происхождения.

Можно выделить ряд факторов, по которым студенты выбирают страну для обучения: доступная и подробная информация о стране, традициях, учебных заведениях и уровне жизни; образовательная репутация страны и ценность образования, полученного в этой стране; признание диплома страны-импортера страной-экспортером; финансовые вложения в образовательный процесс и сопутствующие расходы; уровень безопасности страны; количество иностранных студентов в стране-импортёре, наличие международных программ на английском языке, условия иммиграционной политики; социальные и географические связи (наличие родственников или друзей в стране обучения, географическая близость); наличие развитой учебной среды (университетский кампус, атмосфера, возможности трудоустройства во время и после учебы).

В последнее время мы наблюдаем рост потребности в инновационных знаниях и рост благосостояния в странах с развивающейся экономикой. Это причины, объясняющие рост заинтересованности в получении международного образования. Молодёжь из этих стран уезжает за рубеж. Ведущими странами-экспортерами являются КНР (около 20% от общего числа иностранных студентов по всему миру) и Индия (7% от общего числа иностранных студентов по всему миру). По данным ОЭСР (Организации экономического сотрудничества и развития – Organization for Economic Cooperation and Development – OECD) крупнейшими странами-импортерами являются англоговорящие экономики. 30% всех иностранных студентов на территории стран ОЭСР: Великобритании (14%) и Австралии (10%). В гонке за талантами также активное участие принимают Франция, Германия, Китай.

Украина на международном рынке образовательных услуг выступает в качестве страны-экспортёра и страны-донора. При этом наша система образования в настоящее время качественно преобразуется, стремясь приблизиться к мировой «образовательной» элите.

КІНЕМАТОГРАФ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ

Новохатько Є. С., Какуріна І. І.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро

В наші дні активного розвитку знань, технологій, новітніх електронних засобів масової комунікації звернення до питань сучасного мистецтва є вкрай доцільним та необхідним, адже мистецтво в значній мірі визначає цінності людини, впливає на світогляд, формує моральні, етичні та естетичні принципи.

Нині немає проблеми дефіциту академічного живопису, графіки і скульптури, а літературні і музичні витвори доступні в кількостях, що перевищують можливість усі їх прочитати, послухати, подивитись. Нові можливості медіа-мистецтва доступні усім і кожному. В процесі науково-технічного прогресу, окрім видів мистецтва на технічній основі таких як фотографія та кіно, були винайдені новітні різновиди арт-практик (перформанси, інсталяції, хеппенінги), які створюють нові арт-простори та арт-мови. Сучасне мистецтво тісно пов'язано з домінуючим у суспільстві візуальним та екранним типом культури, через що своїх видозмін зазнають традиційні література, музика, театр, хореографія, образотворче мистецтво, архітектура.

Ще до недавніх часів масовим мистецтвом в Україні була суміш американських, російських та рідше європейських витворів масового мистецтва, так на екранах телевізорів до 2013 року демонструвалося приблизно 150 різних фільмів на рік, з них лише 2-3% українського виробництва. Зараз з екранів телевізорів зовсім зникли російські фільми, стало значно менше музичних творів російських виконавців, при цьому стало трохи більше українського контенту, але сказати що ситуація докорінно змінилась не можна. Проте не можна й казати що немає зрушень на краще.

В останні роки український кінематограф переживає стрімке зростання. Українські стрічки регулярно виходять у вітчизняний кінопрокат, їх демонструють у конкурсах престижних світових кінофестивалів, покоління перспективних митців дебютує із повнометражними фільмами, налагоджується співпраця українських кінокомпаній із державою і міжнародними партнерами. Давайте детальніше роздивимось декілька найяскравіших кінофільмів, котрі були відзначені на міжнародних кінопреміях та кінофестивалях:

«Плем'я». Це – головний український фільм останніх років. У драмі Мирослава Слабошпицького розповідається про глухонімих підлітків, про їхнє життя в інтернаті. Головні герої фільму не професійні актори, а справжні підлітки які нечують. В драмі дійсно немає діалогів. Саме через відсутність слів сильна, складна і насичена драма сприймається особливо гостро. Стрічка була представлена на понад 100 кінофестивалях світу, де отримала близько 50 нагород, серед яких – Європейський кіноприз і три

призи Канського кінофестивалю. Крім того, американське видання Rolling Stone назвав "Плем'я" проривом, найпотужнішою по впливу на глядачів стрічкою 2015 року: його порівняли з такими картинами, як "Дітки" Ларрі Кларка і "Незворотність" Гаспара Ное.

«Межа». В основу сценарію нового україно-словацького трилера лягла реальна історія, що сталася на кордоні між згаданими країнами. Вона показана через призму життя людей, причетних до організованої контрабанди. Відзначимо, що фільм встановив рекорд касових зборів у Словаччині (за п'ять тижнів він зібрав понад 1 500 000 євро) і був висунутий на "Оскар" в 2017 році.

«Земля блакитна, ніби апельсин». Фільм «Земля блакитна, ніби апельсин» – повнометражний документальний фільм 2020 року режисера Ірини Цілик. Це картина про війну на сході України і людей, що живуть в прифронтовій зоні вже шостий рік. Вперше в історії український дебют режисера Ірини Цілик «Земля блакитна, Ніби апельсин» отримав нагороду за кращу режисуру в конкурсній програмі World Cinema Documentary кінофестивалю 2020 Sundance Film Festival (найвідомішого і найбільшого в США фестивалю незалежного кіно). Фільм Ірини Цілик також отримав нагороду 70-го Берлінського міжнародного кінофестивалю 2020 року.

Українські режисери не тільки беруть участь в престижних міжнародних фестивалях, а й самі організовують масштабні конкурси, в яких беруть участь кращі кінематографісти мира:

Київський міжнародний кінофестиваль «Молодість» – найбільший сучасний кінофестиваль в Україні. Фестиваль вважається однією з найбільших спеціалізованих кіноподій України та Східної Європи за версією Міжнародної Асоціації Кінопродюсерів (FIAPF).

Засновником фестивалю є фонд «Молодість». Це єдиний кінофестиваль в Україні, що є акредитований FIAPF (з 1991 року). Він належить до переліку 26 спеціалізованих міжнародних конкурсних фестивалів. Щороку фестиваль відвідують близько 200 гостей.

До географії конкурсних робіт належать країни майже з усіх континентів. Організатори запрошують учасників конкурсу, членів журі, зіркових акторів і режисерів. Чимало з них проводять майстер-класи і представляють свої фільми глядачам.

Головне завдання фестивалю – сприяння розвитку молодого професійного кіно. Конкурсна програма фестивалю щорічно представляє в Україні відібрані на десятках національних та міжнародних кінооглядів твори талановитої кіномолоді з усіх континентів.

Одеський міжнародний кінофестиваль – щорічний кінофестиваль, який проводиться в українському місті Одеса у середині липня. Уперше відбувся у 2010 році. Перші два роки фестиваль позиціонував себе як фестиваль фільмів для глядачів з особливим почуттям гумору. Згодом розширив спрямованість і заявив про себе як фестиваль арт-мейнстріма: кіно високого художнього рівня, розраховане на широку аудиторію. З 2016 року конкурсна програма складається з трьох повноцінних розділів:

Міжнародна конкурсна програма, Національна конкурсна програма (включає повнометражні та короткометражні фільми виробництва України або зняті в ко-продукції з Україною) та Конкурс європейських документальних фільмів.

Міжнародний фестиваль православного кіно «Покров» – це сучасний кінофестиваль короткометражних ігрових та анімаційних фільмів на православну та сімейну просвітницьку тематику, що проводиться в Україні з 2003 року. Традиційно він проходить щорічно в Києві в другу декаду жовтня перед великим релігійним святом Покрова Пресвятої Богородиці.

Київський міжнародний фестиваль короткометражних фільмів – це щорічний кінофестиваль, що проходить у Києві і має на меті ознайомити глядачів з панорамою короткометражного кіно з усього світу. Програма фестивалю складається з найновіших фільмів, переможців міжнародних фестивалів, ретроспективи культових постатей. Особлива увага приділяється сучасному та класичному українського кіно. В рамках фестивалю також відбуваються регулярні та одноразові акції та проекти, націлені на різносторонній розвиток короткометражного кіно в Україні.

Український кінематограф зараз переживає часи свого розквіту і ми вже можемо пишатися не лише традиційним українським кіно, початок якому дали відомі кінокласики Довженко, Ільєнков, Параджанов, а й сучасними режисерами, сценаристами, акторами та іншими працівниками кіномистецької галузі, які знаходять способи донести до різних за всіма аспектами людей нагальні проблеми сучасності нашої країни та світу в цілому.

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯ УНИВЕРСИТЕТСКОГО ПРОСТРАНСТВА В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

Зайченко Д., Какурина И. И.

ГВУЗ «Украинский государственный химико-технологический университет», Днепр

Высшее образование, возникая в различных национальных пространствах, с момента своего появления имеет общие, интернациональные черты. Не случайно поэтому, в настоящее время у таких далеких образовательных систем, как украинская и американская, германская и японская есть много общего. Это не только общие немецкие корни, но и схожие структура, функции. Единая сущность университетского образования сложилась изначально, в момент его возникновения в европейской средневековой культуре. Университет независимо от местоположения и времени своего существования с самого начала имел набор специфических характеристик и задач. К ним относились корпоративность, нацеленность на построение в сознании студента соответствующей «духу времени» картины мира, формирование не обременённой государственной идеологией системы ценностей. Первые университеты были всеобщими. При этом универсальная система высшего образования, существующая в мире, распадалась на регионы. В период средневековья, где господствовала религия, эти регионы выделялись по религиозному принципу. Однако внутри сети высших школ одной конфессии профессуре и школярам можно было перемещаться практически без ограничений.

Национальные университеты стали появляться в 19 веке, и тогда же начался процесс интернационализации, усилившийся под влиянием политических причин в 90-ые годы 20 века. Он продолжает набирать обороты в современном мире: неумолимо растёт университетский обмен между студентами и преподавателями, возникают новые международные сообщества между вузами различных государств. Так, например, в конце 2005 года из 10 американских, китайских, английских, швейцарских, японских и других ведущих университетов мира был создан IARU – International Alliance of Research Universities (Международный альянс исследовательских университетов). Он начал работу 14 января 2006 года. Учёные, входящие в него, совместно решают важнейшие задачи, возникающие в процессе изучения вопросов изменения климата, долголетия, глобальной безопасности и устойчивому развитию городов. Альянсом разработан ряд программ по обмену студентами, повышению квалификации сотрудников и укреплению межвузовских связей.

В высшем образовании с момента его возникновения существует конкуренция за глобальное влияние. Последний раз крупная рокировка на исторической арене произошла в середине 20 века: немецкие университеты, до этого времени определяющие дух и направление развития высшего образования, сдали позиции в пользу университетов американских. В настоящее время американские университеты постепенно теряют

ведущие позиции. Аналитики пишут о формировании уже в обозримом будущем нескольких «центров силы».

Наряду с ведущими университетами в современном мире существуют высшие учебные заведения значительно отстающие от флагманов по качеству предоставления образовательных услуг. Специалисты полагают, что существование центральных и периферийных высших учебных заведений будет продолжаться. Поэтому уже сегодня различные страны активно работают над тем, чтобы повысить международную конкурентоспособность, выйти из периферии, закрепиться в центре мировой образовательной системы.

В различных регионах существуют специальные организации, которые задают стандарт и высоту для практик интеграции вузов в международное пространство, их продвижения вверх по вертикали. Примером подобных организаций являются NAFSA (National Association of Foreign Student Advisers) для Северной Америки, EAIE (European Association for International Education), APAIE (Asia-Pacific Association for International Education). Формируется международное экспертное сообщество, разрабатывающее теоретическое и практическое обоснование интернационализация высшего образования.

Интернационализации образования кроме глобализации университетского пространства, включает другие аспекты. Возьмём, к примеру, студентов. Интернационализация университетского пространства для студента означает, что компетенции, которые он получает, можно будет использовать в любом другом национальном пространстве.

Для научного сообщества интернационализация – это, в первую очередь, контакты между учеными разных стран (наука не имеет национальных границ), появление учёных с глобальным мышлением.

Интернационализация высшего образования является насущной проблемой украинского общества. Факторами, позволяющими системе высшего образования в Украине занять достойные позиции на международной арене, выступают: укрепление материальной исследовательской базы, уровень академической подготовки студентов, квалификация преподавательского состава, наличие практически безграничного выбора профессиональных направлений и специальностей.

СПІЛЬНІ МОТИВИ В УКРАЇНСЬКОМУ ТА ПОЛЬСЬКОМУ ГОНЧАРСТВІ

Кочеровська С. І.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро

Гончарство – це ремесло, яке відоме у всьому світі, це чи не найдавніший вид народного мистецтва, який несе в собі безцінну інформацію про давній побут. Виготовлення гончарних виробів почалося ще за неоліту і зберегло свою актуальність до сьогодні.

Народне гончарство протягом віків користувалося в українців і поляків великим попитом. Оскільки країни розташовані по сусідству, в кераміці народів дуже багато спільних мотивів. В основному гончарі виготовляли посуд. В більшості випадків форми посуду давнього походження, вони мають відгуки середньовічної епохи. Дуже популярні були глечики без ручок. Вони зберегли свою традиційну яйцевидність, колись обумовлену стародавнім способом готування їжі на відкритому вогні. Також розповсюджені миски для їжі, частіше за все сильно завужені до дна, прямі або трохи припухлі стінки яких закінчуються вигинаючимся на зовні доволі великим потовщенням. Часто зустрічаються різноманітні за своєю формою глечики. Зазвичай вони використовувалися для переносу рідин, тому мали вузькі горла та «пузаті», округлі стінки.

Окрім спільних форм в гончарстві України та Польщі зустрічаються однакові декоративні оздоблення. Частіше всього це рослинні та тваринні мотиви. Раніше їх малювали як обереги, зараз же це робиться для візуального задоволення. У малюнках також присутні огинаючі лінії, кривульки, завитки, штрихи тощо. Частіше за все це зустрічається на виробках з розписом ангобами по червоному черепку. Розпис виконується пензлем або рожком зразу на сирому або на підсушеному посуді. Він робиться завжди до випалу, під час якого ангоби набувають відповідного кольору. Гончарам властиве глибоке розуміння кольору, адже кожен з них має свою символіку:

червоний – вогонь життя, сила духу, рідний дім;

синій – спокій, сила та мудрість;

жовтий – життя, багатство та врожай;

коричневий – земля-годувальниця, надійність і відповідність;

зелений – природа, пробудження, надія та добрий настрій;

рожевий – притуплює емоції гніву та агресії;

білий – чистота, щирість та відвертість;

жовтогарячий – влада, розкіш, сонце та радість;

фіолетовий – єдність протилежностей.

Багато звичаїв збереглися і до сьогодні. Вони є як спільні для України та Польщі, так і індивідуальні. Зараз окремі мотиви цих двох країн часто поєднують в одне ціле. Так, дуже цікавим стало поєднання петриківського розпису, який є однією із відомих візитних карток України, та відомого в Польщі квітково-рослинного орнаменту болеславської кераміки. Це показує

на скільки багато подібного між польською і українською культурою в тому, що так добре ідентифікує ці дві країни. Легкість і виразність петриківського розпису так гармонійно виглядає з густо покритим синім орнаментом болеславської кераміки. Поєднання мотивів цих народів представляє символічність єдності української та польської культур, особливо це помітно в гончарних виробах.

Отже, завдяки сусідству між Україною та Польшею в культурах цих країн дуже багато спільного, особливо точно це передає гончарство. Це виражається в формі, кольорі, техніках. Навіть те, що здавалось би належить кожній країні окремо можна поєднати в одне ціле, – так як це зробили з петриківським розписом і орнаментом болеславської кераміки. Оскільки стільки звичаїв дійшло до сьогодення можна сказати, що гончарство не має часових кордонів і залишається актуальним до нашого часу.

Українська
національна
кераміка

Польська
національна
кераміка

ЗДОРОВА ДИТИНА – ЗДОРОВА НАЦІЯ

Єфімова Н., Палагута В. І.

Національна Металургічна академія України, Дніпро

Актуальність теми полягає в тому, що однією з основних складових систем підготовки підростаючого покоління є формування здорового способу життя. Сьогодні, як це було і завжди у наших рідинах, але зараз як ніколи стає актуальним, що головну роль у формуванні здорового способу життя приймає сім'я. Сім'я – це основна ланка, де формується показ корисних та шкідливих звичок.

Перші враження у дитини, виникають в домашній обстановці. Дитина бачить, сприймає, намагається відтворити це – і у неї дійсно виходить незалежно від її незміцнілої волі. Вироблені з роками в сім'ї звички, традиції та спосіб життя, ставлення до свого здоров'я та здоров'я оточуючих йде разом з дитиною в доросле життя, і уже в теперішню сім'ю. Якщо дорослі почнуть піклуватися про дітей з раннього віку, цінувати, берегти і зміцнювати своє здоров'я, якщо ви будите показувати особистий приклад здорового способу життя, то тільки в цьому випадку можна надіятися, що майбутні ваші діти будуть більш здорові не тільки особистісно, інтелектуально, а ще й духовно і фізично. Спільна робота батьків та дітей, про те як зміцнювати здоров'я та везти здоровий спосіб життя, може вирішити проблему щодо здоров'я нації.

Із кожним роком усе більше свідомої молоді, яка бере відповідальність за себе та своє життя, спираючись на здоровий спосіб життя, намагаючись спрямовувати свої зусилля на збереження та зміцнення власного здоров'я. Адже саме здоров'я є тим чарівним ключем, яким можна відкрити нові можливості, чогось прагнути і досягати, омріювати і здійснювати, реалізовувати та розвивати себе, встановлювати плани на майбутнє.

«Ти прагнеш насолоджуватися життям, крокувати в ногу із часом, не відставати від моди. Мода... Мода – це більше, ніж музика, зачіска та сучасний «прикид». Мода – це стиль, це спосіб життя. Ти – людина нового тисячоліття. Сучасна мода – здоров'я! Бути здоровим – модно, стильно, красиво, класно!!! По-справжньому сучасний еталон краси – здорова людина, яка обирає здоровий спосіб життя» [1].

То що ж таке здоров'я? Існує багатовизначення понять «здоров'я». Здоров'я – це не тільки відсутність хвороб або фізичних вад, але все без здоров'я – ніщо. Такий афоризм дійшов до нас ще з давніх часів, і він не потребує пояснень. А ось класичне визначення цього поняття: «Здоров'я – це стан повного фізичного, духовного та соціального благополуччя, а не тільки відсутність хвороб або фізичних вад» (визначення Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я) [2].

З давніх-давен гармонія тіла і духу, здоров'я, надзвичайна сила і гострий розум захоплювали людей і надалі продовжують надихати. Міцне здоров'я завжди відкриває можливості для всіх звершень і досягнень людства. Особливо важлива наявність міцного здоров'я повинна

закладатися ще з дитинства та юності – тоді, коли людина формується як особистість, та шукає шляхи самовираження, самопізнання і звикає до дорослого життя.

У сучасних умовах духовний потенціал та здоров'я молоді, особливо підлітків, стає відчутною реальністю, необхідність формування їхніх духовних потреб, здорових звичок, фізичного загартування, здорового способу життя – одного з пріоритетних напрямів діяльності сучасної школи.

Для малечі та підлітків урок фізичної культури обов'язковий. У молодшій школі, вчитель повинен звернути увагу на розвиток і зміцнення серцево-судинної системи, органів дихання, а також зміцнення опорно-рухового апарату, формування правильної постави та фізичний розвиток активності дітей. Тобто якщо цього всього дотримуватися та виконувати то наше майбутнє покоління буде не аби як здорове.

Закон України «Про загальну середню освіту» одним із головних визначає завдання виховання свідомого ставлення учнів до свого здоров'я та здоров'я інших, формування гігієнічних навичок здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я дітей.

Завдання педагогів та всіх людей, причетних до освіти та виховання, полягає в тому, щоб допомогти дитині усвідомити, що тільки дотримання здоров'я подарує повноцінне, успішне життя. Тобто, людина з дитинства повинна везти здоровий спосіб життя, щоб мати здоровий організм, сильну та врівноважену психіку, здоровий глузд, адже без цього всього дитині буде важко досягти поставлених цілей. І ще, – в даній ситуації приклад дорослих людей та колективів, де виховується дитина повинні бути взірцем. Тому завдання дорослих полягає в наочному методі (показ на власному досвіді та прикладах життєдіяльності, що являють собою органічний сплав слів, думок та поведінки). Тільки такі умови сприяють утворюванню та вихованню здорових дітей і тільки тоді можливе будівництво здорової нації!

1. <https://vseosvita.ua/library/konspekt-zdorova-za-grosi-ne-kupis-76935.html>

2. <https://schkola100-zaporozhye.jimdofree.com>

ВОЛОНТЕРСТВО В УКРАЇНІ

Автомонов К. О., Какуріна І. І.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро

Діяльністю, яку зараз називають волонтерською, люди займалися з давніх часів. Початком сучасного волонтерського руху вважають створення Міжнародного комітету Червоного Хреста, яке ініціював 1859 року Жан Анрі Дюнан. В Україну термін «волонтер» приходить із західної Європи, де він з'являється в XVII у Франції (*volontaire*), в Англії (*volonteere*), в італійських землях (*volontario*) і землях німеччини (*volontair*).

У XX столітті волонтерство активно розповсюджувалося. Воно проявилось, зокрема, в допомозі постраждалим після Першої світової війни. В середині століття з'явився Координаційний комітет міжнародної волонтерської служби (CCIVS) під егідою ЮНЕСКО зі штаб-квартирою в Парижі. З 1970 року Міжнародна асоціація добровольчих зусиль кожні два роки проводить Всесвітню конференцію волонтерів.

На Всесвітній конференції волонтерів, що проходила в 1990 року в Парижі, було прийнято першу Загальну декларацію. В 2001 року на конференції в Амстердамі вона була переглянута. В ній, зокрема, зазначається, що в волонтерстві можуть проявлятися й підсилюватися спільність, піклування, служіння, несення суспільної відповідальності, навчання та розвиток. Волонтерство може скріплювати суспільство та вирішувати його проблеми. Декларація підтримує право на волонтерську діяльність для всіх чоловіків, жінок та дітей, незалежно від їхньої раси, віросповідання, фізичних особливостей, соціального та матеріального становища.

В даний час сформувалося три головних напрямки волонтерського руху:

1. Волонтери-менеджери. Вони можуть допомагати в роботі з суспільством, в наборі волонтерів, в роботі ради директорів, в організації та проведенні зборів і т.д.

2. Волонтери-помічники. Волонтери цього виду НЕ прикріплюються до однієї людини, а допомагають людині, який потребує матеріальної допомоги не завжди, а тільки в разі потреби. Найчастіше, вони працюють раз на тиждень. Можуть виконувати функції реєстратора, секретаря, телефонного оператора, прибиральника, охоронця, клерка, і т.д., Якщо працюють в організації; можуть працювати і вдома, наприклад відправляти кореспонденцію, виконувати роль доглядальниці, друкувати різні документи, готувати, прибирати в квартирі.

3. Волонтери – прямий допомоги. Вони працюють за принципом «клієнт – волонтер», тобто один на один з людиною, якій потрібна допомога, без будь-якої сторонньої допомоги і це багатьом з них приносить величезне задоволення.

В Україні існує давня традиція суспільної праці, взаємодопомоги, піклування про ближнього. Осіб, які працювали у цій сфері, називали

громадськими діячами, альтруїстами, добровольцями, добровольцями тощо, а з кінця ХХ століття – волонтерами.

Волонтерську діяльність в Україні було офіційно визнано постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2003 року «Про затвердження Положення про волонтерську діяльність у сфері надання соціальних послуг».

Перший потужний сплеск волонтерства в Україні був пов'язаний із чемпіонатом Європи з футболу 2012 року. Наступний сплеск, спричинений подіями Євромайдану та війною на сході України, мав безпрецедентний масштаб і сягнув максимуму 2014 року. Волонтери працюють при Центрах соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (ЦСССДМ) та при різних громадських об'єднаннях. Найчисельнішою групою волонтерів є учні старших класів і середніх спеціальних закладів, студенти вищої школи. Волонтерами виступають також батьки, пенсіонери та спеціалісти, які безкоштовно надають різні види соціальних послуг.

З 2015 року в Україні почали розвиватися волонтерські мережі, які об'єднали в собі волонтерів з різних міст та різного віку. Наймасовішим з них є Volunteer Community, що об'єднує більш ніж 5000 волонтерів з 21 міста України. Наразі волонтерський рух в Україні виходить на іншу ланку. Волонтерські та благодійні організації професійно розвинулися в напрямку роботи з волонтерами та пропонують програми в яких передбачені різні етапи роботи з кожним волонтером індивідуально, починаючи з прийому волонтерів, визначення ролі та діяльності, формулювання цілі, завдання та критеріїв успіху діяльності, підготовки та супервізії волонтерів. Варто зазначити, що тепер волонтерство не розглядається, як виключно альтруїстичний намір волевиявлення, все частіше волонтерство розглядається, як засіб для розвитку, соціалізації, позиціонування, впливу та отримання нових знань, знайомств та навичок.

Трагедія, пов'язана поширенням в світі пандемії коронавірусу, зробила волонтерський рух надзвичайно актуальним. Ми бачимо, що потреба в подальшому поширенні волонтерського руху в Україні все більше зростає.

РОЗВИТОК ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ТА СУЧАСНІСТЬ

Борисов В. Л., Левін О. Л.

*ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Дніпро*

В умовах сучасного розвитку освіти і науки в Україні доцільно звернутися до історичного досвіду її становлення та розвитку в 20-х рр. минулого століття. В роки Громадянської війни (1918-1921 р.р.) більшість загальноосвітніх закладів в Україні були зруйновані та втратили свої педагогічні кадри, багато дітей залишилось без батьківського піклування, стали безпритульними. В таких умовах питома вага загальноосвітньої школи в системі народної освіти зменшилась та була перенесена на дитячі будинки. Більш того наркомат освіти УСРР взяв курс на поширення професійно-технічної освіти. Головним типом загальноосвітньої школи стала «семирічка», на базі якої будувалися професійні школи, що давали учням середню освіту і певну спеціальність. У 1927 р. в містах діяли звичайні міські, індустріальні та фабрично-заводські школи, в селах – звичайні сільські, агрономічні та школи селянської молоді. Середньої загальноосвітньої школи в Україні не було. Після семирічної школи відразу йшли профшколи та технікуми, професійна освіта молоді починалась з 15 років. Тоді, як у Російській Федерації була збережена загальноосвітня «десятирічка» та професійна освіта молоді починалась з 17 років.

Керівництво Наркомату освіти в 1920-х р. вважало, що головним завданням нової школи в Україні повинна бути не просто підготовка освічених людей, але і трудівників народного господарства з визначеною кваліфікацією. Більш того лунали заяви про «примусове прийняття» РФ української моделі освіти. Нарком освіти УСРР Г. Гринько вважав, що «на руїнах минулих гімназій та реальних шкіл виростає абсолютно нова практика професійно-технічного навчання, яка шукає вирішення питання зв'язку виробничого процесу з навчанням» [1].

Такий підхід до системи середньої освіти був заходом економічно вимушеним і навіть виправданим. Тому, що більшість учнів, вихідці з пролетарського та селянського середовища, потребували не поглибленого вивчення наук, а одержання конкретних трудових навичок і професій.

Слід визнати, що така концепція та модель середньої освіти «були оптимально прагматичними, наближеними до потреб економіки, вдало поєднували загальну і спеціальну освіту, мали чітку соціальну спрямованість, що було принципово важливо в умовах перехідного періоду» [2].

В наш час, коли економіка країни переживає черговий «перехідний період», тисячі випускників загальноосвітніх шкіл потребують

професіоналізації, максимально наближеної до реалій життя. В таких умовах необхідно враховувати досвід української моделі освіти 1920-х р.р.

-
1. Гринько Г. Наш путь на Запад // Путь просвещения. – 1923. – №7-8. – с.19.
 2. Культурное строительство в СССР 1917-1927 г.г.: Документы и материалы. – М.: Наука, 1989.- с.88.

ТАНЦЮВАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ: СИНТЕЗ НОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ І НАРОДНИХ ТРАДИЦІЙ

Євдокова Ю. Д., Какуріна І. І.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро

Танці займають значне місце у житті й побуті українського народу. Їх особливість полягає в життєдайності, емоційності, колективному характері виконання, бурхливому темпераменті. Сучасне танцювальне мистецтво України розвивається в контексті світової культури. На нього впливають тенденції, що панують у світі сучасного танцю. Основні (танцювальні) техніки модерн танцю:

Техніка танцю Марти Грем (Graham technique), в якій приділяється велика увага таким елементам як стиснення, розкриття, падіння і відновлення балансу (recovery).

Техніка танцю Мерса Каннінгема (Cunningham technique), що акцентує увагу на архітектурі тіла в просторі, ритмі і артикуляції.

Техніка танцю Хамфрі-Уейдмана (Humphrey-Weidman technique) – розроблена піонерами танцю модерн в США Доріс Хампрі і Чарльзом Уейдманом. В її лежить теорія і практика падіння і відновлення балансу.

Техніка реліз (звільнення) (Release Technique) – ґрунтується на природних рухах і положеннях тіла і спирається на принципи зменшення напруги.

Разом з технікою змінюються емоційний лад, сенс сучасного танцю. Будучи загальними для танцюльного мистецтва різних народів, вони об'єднують їх в щось ціле.

Однак, сучасні танці різних народів світу продовжують залишатися оригінальними, самобутніми. Мені здається, що неповторність сучасного танцю обумовлена в першу чергу тим, що він зберігає особливості народного танцювального мистецтва.

Народні танці займають значне місце в культурі кожного етносу поряд із народною піснею та народними звичаями. Частково народні танці, наприклад, хороводи мають обрядовий характер.

Серед відомих українських народних танців є гопак, метелиця, козачок, тропак вальс, полька, коломийка, аркан, роман та інші. Вони складають одну з ланок в чіпкий самобутніх танців народів світу. Серед народних танців інших народів світу можна відзначити такі як жок, жемжурка, класичні індійські танці, танець живота, зіка, краков'як, трепак, лезгінка, атан, болеро, гальярда, фламенко.

Народні танці представлені різноманітними видами. Так, наприклад, до наших днів дійшли ритуальні українські танці: гуцульські танці «Кругляк» і «Освячення зерна». За своєю символікою вони подібні. Танець «Освячення зерна» виконувався на Різдво сильними, здоровими чоловіками: на білій плахті лежить зерно, навколо нього, взявшись за руки, танцюють в напрямку руху сонця ритуальний танок, який надає зерну магічної сили плідності. Далі освячене таким чином зерно висипають у поділ господині.

Символіка танцю передає уявлення про чоловічу запліднюючу силу і жіночу – народжуючу. Навесні це освячене зерно, перемішавши з іншим посівним зерном, господар посіє на ниву. Танець «Кругляк» виконується також одруженими чоловіками при освяченні пасіки. Топірці кладуть по колу, у вигляді сонця, зерно освячують у шапках, потім висипають господині в запаску. Цей ритуальний танок має сприяти здоров'ю бджіл, доброму медозбору. Співається пісня, «щоб бджоли були веселі». Звучать побажання: «Дай, Боже, щоб пасіка була така велична, як свята були величні». Освяченим зерном господарі будуть навесні посипати вулики, коли вперше випускатимуть бджіл.

Говорячи про українські народні танці, слід зазначити, що часто один і той же танець у різних місцевостях може мати різні назви. Наприклад, такий відомий нині український танець як «Гопак» (також бойовий Гопак) має інші назви: «Гоцак», «Козак», «Козачок», «Тропак», «Третяк» та інші.

Танці отримують назви з різних причин. Наприклад, за якимось словом, що часто вживається в пісні, під яку танцюють: від пісні «Ой дівчина – горлиця» назвали танок «Горлицею». Те ж саме з назвою «Полька», що також походить від пісні, а не від того, що ніби він польський танець: він побутує в Україні та в деяких країнах Європи. В одній з таких пісень, яка є супроводом до танцю, зокрема співається: «Біда польку спокусила – пішла полька за русина...».

На сьогоднішня Україна багата не тільки своїми народними танцями, а й іншими стилями танцю такі як: балет, джаз, модерн, контемпорарі та багато інших. Через появу нових стилів танцю українські народні танці стали оновлюватися вбираючи в себе все те нове, що можна додати для більш гарного та сучасного вигляду. Таким чином звичайний гопак можна перетворити на хіп-хоп з елементами народної культури, а звичайну польку на файну балетну постанову.

У сучасному світі дітей з малку привчають до давньої культури України, навчаючи їх народним танцям, музиці та пісням. Щоб майбутнє покоління не втратило зв'язок зі своїм минулим.

Тож, минуле Українського танцю дуже цікаве і різноманітне. Ми можемо створити із нього щось нове і цікаве у майбутньому.

ІННОВАЦІЙНІ ШЛЯХИ СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОЛІПШЕННЯ МІЖНАРОДНОГО АВТОРИТЕТУ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Сокурєнко К. Р., Іщенко І. В.

Дніпровський національний університет ім. Олєся Гончара, Дніпро

Швидкоплинність світу потребує активних дій. Покоління Z вже змінюється на покоління діджитал. Що поєднує людей на шляху становлення та формування своєї особистості? Це освіта. Тож, дуже важливо постійно адаптувати сферу освіти до реалій сучасного світу та суспільства.

Зараз, Україна на початку розвитку високоякісної зразкової системи освіти.

Хоча, варто зазначити, що українці, як нація, крізь століття підтверджували свою унікальність та здатність до відкриттів, що змінюють світ. Статистика працівників в ІТ – сфері свідчить сама за себе. Україна випереджає середні темпи розвитку ІТ – сегменту у світі, демонструючи стабільне зростання на 11-26% щороку.

Такий фурор спричинений низкою якостей, якими наділені українці: розвинутим інтелектом, почуттям відповідальності, працьовитістю, швидкістю виконання завдань, володінням іноземних мов тощо. За останні два роки кількість спеціалістів топ-50 найбільших ІТ-компаній зросла більше ніж на третину – з 43 тис. до 58 тис.

Саме інтелектуальні досягнення мають стати візитною картою України на шляху становлення як економічно-стабільної та розвинутої країни; як конкурентоспроможної та авторитетної, взірцевої держави на міжнародній арені.

Досягнення такого високого результату потребує часу, коштів та інших ресурсів, головні з яких – бажання та зусилля. Запропонований мною інструмент розв'язання цього питання – івент-маркетинг в науково-культурній сфері.

Потрібно здійснити роботу над поліпшенням бренду нашої країни. Без переваг маркетингу зробити це неможливо. Івент-маркетинг будується на створенні емоційних зв'язків між споживачем і брендом, шляхом організації відповідних заходів.

Перший крок – систематизація представництва українського товариства у міжнародних науково-просвітницьких заходах, шляхом створення інституції, відповідальної за участь, організацію та співпрацю української сторони у напрямі заходів, умовне "державне івент-агенство".

Отже, перший етап становлення України як європейського освітнього центру – це інтеграція в європейський освітній простір. Створення відповідної інституції, яка матиме свою нормативно-правову базу, ресурси та коло питань, за які нестиме відповідальність, особливо щодо участі та організації культурно-просвітницьких заходів у міжнародному просторі.

Крок номер два – маркетингова кампанія, головним інструментом якої є заходи. Мета: створення програм мобільності, заохочення

міжнародних студентів на освітні програми до України. Вирішення: запланована інтерактивна програма заходів та фестивалів у країнах цільової аудиторії: презентації, воркшопи, майстер-класи.

Третій етап стратегії заходів 2020-2021 на шляху становлення України як центру Європейської освіти – спонукання до внутрішніх реформ та внутрішніх маркетингових заходів.

Адже кожен громадянин буде бранд держави. Важливо докласти усіх зусиль задля того, щоб наші громадяни були задоволені умовами освітньої діяльності, були зацікавлені у власному розвитку та допомагали створювати імідж України, а не навпаки. Тож, з метою поліпшення внутрішнього клімату України у науково-просвітницькій діяльності та спонукання до освітніх реформ, варто запровадити достатню поінформованість людей та залучення до організації культурно-просвітницьких заходів, переобладнання навчальних та наукових закладів, організація інноваційних заходів для працівників освіти.

Світ швидко змінює вектори й потребує нових інструментів для розв'язання проблем держав. У часи софт та смарт сили у дипломатії, саме культура та наука, саме вміння презентувати себе та співпрацювати – демонструють рівень розвитку держави. «Заходовий» маркетинг має надзвичайний ефект. Використання інструментів івент-маркетингу дозволяє нам спричинити прогрес у бажаному напрямі.

СУБКУЛЬТУРИ ЯК САМОІДЕНТИФІКАЦІЯ В ЕПОХУ ЗМІН

Вигівська Ю. В., Башкеєва О. М.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро

У сучасному мінливому світі існує велика кількість субкультур, і всі вони відображають внутрішній світ молоді та є способом задоволення потреби в самовираженні. Процес глобалізації призвів до різких біфуркаційних змін, фрагментації сучасного суспільства. Субкультури у мінливому світі змінюються настільки дуже швидко, і сьогодні кожне переконання може стати причиною для заснування нової субкультури.

Історія молодіжних субкультур бере початок у 1950-х роках. Вперше вони з'явилися в Британії і США і досить швидко поширилися у Західній Європі. В Англії та США у 50-ті роки ХХ століття: спочатку з'являються специфічні журнали для молоді, які рекламують певні товари і певний стиль життя. Перша субкультура, яка з'явилася в Англії – моди.

Субкультура хіпі – одна з найстаріших молодіжних субкультур. Рух сформувався в Сан-Франциско всередині 60-х рр.. ХХ ст. як протест проти обивательщини. В основу ідеології хіпі було покладено філософське вчення, пов'язане з «рухом Ісуса». Але все має своє закінчення. Зсередини 70-х рух хіпі занепадає. Більшість його активних учасників стрижуть волосся, знімають феньки. Але не варто думати, що рух цей у своїй класичній формі повністю зник. Зрозуміло, що сучасне покоління хіпі далеке від тих духовних засад своїх попередників. Тепер це просто своєрідний клуб за інтересами, де переважає потяг до класичної рок-музики і плетіння з бісеру. Але хіпі заслуговують на увагу хоча б тому, що стали тим середовищем, у якому вирости найрізноманітніші "нові" молодіжні субкультури, вони дали поштовх молодіжному протестові і привнесли ідеали толерантності та розкнутості в сучасне суспільство.

Панки – молодіжна субкультура, що виникла наприкінці 60-х – початку 70-х років у Великобританії, США, Канаді та Австралії, характерними особливостями якої є критичне ставлення до суспільства і політики. Деякі панки вважають, що вони – справжні нащадки хіпі. Найвідоміший символ – ірокези. "Ірокез" був запозичений у північноамериканських індіанців, а в Європу їх вперше занесли музиканти панк-груп Wattie та Exploited. У більшості людей існує хибна думка, що панк обов'язково повинен бути саме з такою зачіскою. Це не зовсім так, тому що "ірокези" виникли на початку 80-х років минулого століття і тоді їх носили тільки британські панки. Ні до, ні після того такі зачіски більше не культивувалися і зараз їх носять тільки ті панки, які в такий спосіб виявляють ностальгію за золотим часом європейського панку (1981-83 рр.).

Моя найулюбленіша субкультура – готи. Сенс життя готів – це сама готика – як кут сприйняття життя, а зовсім не культ смерті. Готика – явище естетичне, а похмурі образи – не більше ніж епатаж. Безглуздо шукати сенс життя в смерті – його там немає. Смерть – це нагадування, привід прагнути до життя. Впізнати таких людей не так і важко: вони одягнені в чорне,

і обов'язково мармурово-біла шкіра. В готів є великі плюси: як правило, готи – люди, які шукають натхнення, а це значить що творчі люди. А їх зовнішній вигляд (хоч він дещо і лякає), це відповідь, створена на протигагу нічого не вартому і непотрібному їм гламуру, в якому за гарною картинкою пустота. Основним готичним символом є єгипетський «Анх», символ вічного життя – ймовірно, у зв'язку з темою вампірів. Також часто вживаються й інші єгипетські символи, такі як «Око Ра». Християнська символіка використовується менше, переважно у вигляді звичайних розп'ять, звісно з стильним дизайном. Досить широко представлена окультна символіка – використовуються пентаграми, перевернуті хрести, восьмипроменеві зірки, що символізує хаос. Також використовується безліч різних символів смерті – прикраси з могилами, черепами тощо. До чисто готичних символів можна віднести кажанів – різні зображення кажанів можна зустріти на тисячах готичних сторінок в Інтернеті і на багатьох прикрасах. До речі, кажани також символіка вампірів, тому, я гадаю, зв'язок між готами та вампірами очевидний.

Серед причин, що призводять молодих людей в субкультуру, на першому місці стоїть самотність, нерозуміння батьків, відсутність довіри, взаєморозуміння, поваги, любові; конфлікти між батьками; на другому – привабливість якостей в підлітків з субкультур – сміливість, незалежність, вміння відстояти себе. Старше покоління все менше може допомогти молодшому при виробленні норм поведінки, які відповідають новим життєвим проблемам. Молодь приходить, дорослішаючи, вже не в той світ, до якого її готували в процесі соціалізації. Досвід старших не годиться. Тут і починається бурхливий протест молодіжних спільнот. Сучасна людина має можливість кожен день міняти як свій вигляд, так і свою поведінку, свою соціальну роль, концентруватися навколо «своїх» знаків, символічних практик і цінностей.

На мою думку, головною причиною великої кількості сучасних субкультур є прагнення молоді бути самим собою. Особливо для юнацького віку характерний пошук власних можливостей, свого місця у світі, потреб в самоактуалізації, само ідентифікації. Це закономірно призводить до ревізії загальнозначущих норм і цінностей.

Молодь – це не тільки майбутнє, вона живе сьогодні, яке вже сьогодні несе в собі «дух нового часу», створюючи нові соціальні структури.

СИСТЕМА УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Дерев'янко Є. О., Башкеєва О. М.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро

Чому освіту в Європі отримують і бажають отримати не тільки громадяни ЄС, а й багато іноземців? Безліч науковців вважають, що з усіх освітніх систем саме європейська найбільше відповідає вимогам нового часу, тому так всі прагнуть отримати освіту в Європі. Європейський союз зміцнює інтелектуально – культурну, соціальну та технічну базу, впроваджує інновації в освіту. При цьому, ми можемо спостерігати, що ціни на навчання в Європі зменшуються.

В європейській освіті основою та рушійною силою актуальних реформ став Болонський процес, ще в 1999 році, згідно з яким Європа стає єдиним простором, відкриттям для кожного, з ідентичними принципами навчання і оцінками знань в кожній країні. В Європі в наукові рівні включені ВА (бакалавр), Маг (магістр), Ph.D (кандидат наук), Dr (доктор); є два рівні навчання – бакалаврат та магістратура, професійну спеціалізацію дають на 2-му рівні, а на бакалавраті більше загальних дисциплін; кожен студент повинен набрати певну кількість кредитів на кожному рівні навчання, також розкладу лекцій не існує, як і графіку екзаменів, вони є індивідуальними. Наразі все це мотивує, але потребує збільшеного самоконтролю; міжнародні обміни та практики для мобільності студентів, викладачів, можливо присвятити 1 семестр навчання в будь-якій країні, спільні програми вузів і академічні обміни підтримуються фінансово, а тим хто в них приймає участь, можуть присвоїти ступені зразу 2-х вузів. Європейці зрозуміли, що допомагають майбутньому професіоналу, спеціалісту не тільки загальною отриманими даними та інформацією, але й мотивацією оновлювати ці самі знання, займатися практичними навиками, це модернізує навчання та підвищить ефективність ринку працевлаштування. В нових умовах особистість буде неповноцінна, якщо не адаптується до культурно-мовного розмаїття та буде пасивним глядачем життя суспільства.

Якщо порівнювати систему європейської освіти з українською, то на відміну від української, в Європі практичні проекти пов'язані та орієнтовані на майбутню роботу, а в Україні це чисто науково-дослідницька праця. Українська система освіти на відміну від європейської складається з трьох рівнів навчання: молодший бакалавр, бакалавр, магістр. В Україні існує 4 рівні акредитації, це від технікуму до університетів і академій, а ось в системі європейської освіти офіційно акредитації не існує, але все ж таки градація між вищими навчальними закладами та освітою, здобутою в коледжі, все одно існує. Також на відміну від наших вузів, навчальні плани не обмежують термін, студенти навчаються від 3-х до 6 років, але в ці межі укладаються не всі, багато хто випускаються тільки через 10 років. Європейські студенти отримують таку освіту, за якою вони будуть працювати, тому за ці роки вони отримують загальні знання, потім займаються практикою, набираються досвіду, тому випускники з вузів

європейських країн завжди в пріоритеті.

Нині Україна лідирує по кількості дипломованих спеціалістів, але нажаль проблема для вищої освіти та української держави в цілому все таки існує, багато студентів виїжджають до закордонних вузів. Як гадаєте чому? Моніторинг деяких європейських вузів виявив, що закордонні ціни на навчання можна порівняти з українськими, тобто вартість навчання приблизно однакова, це свідчить про те, що вартість на отримання європейської освіти падає. Лякає те, що отримавши сучасну освіту, українські випускники не повертаються в Україну, а залишаються працювати та жити в Європі. Існує великий, як на мій погляд, мінус на отримання українських дипломів. Хоча дипломи українських університетів в світі підтверджують, але не завжди визнають. Що це значить? Отримана в Україні освіта може просто не знадобитися за кордоном, не дивлячись на міжнародні договори, український диплом не завжди буде давати право на отримання роботи. Я вважаю, все це відбувається із-за того, що не відповідають навчальні плани до вимог ринку. В той час, коли світ динамічно змінюється, змінюються і вимоги до спеціалістів. Українські вузи не встигають за прогресивністю, в підсумку студенти отримують застарілі дані. Для того щоб українським студентам отримати «відмінно» за курс по предмету, вони повинні знати його 90-100%, на мій погляд відбувається нездорова конкуренція між студентами, замість того, щоб просто підтверджувати свої знання на високому рівні.

Можна зробити висновок, що українським студентам мало проводяться практичні роботи, які зможуть знадобитися в майбутньому, а тільки їм надається лекційна інформація, яка в більшості випадків їм буде не потрібна, замість того, щоб удосконалюватись в своїй професії. В підсумку студенти зазубрюють, тільки для того щоб отримати оцінку «відмінно». Це не правильно, і тому рівень спеціалістів нижчий від європейських. Як ми вже зрозуміли, що в Європі приділяється багато уваги професійним навичкам, загальну інформацію вони отримують тільки перші три роки. Я вважаю, що нашим вузам потрібно давати студентам більше часу для того, щоб удосконалювати себе як людину, члена суспільства, який буде затребуваний на ринку праці. Потрібно експериментувати, знаходити різні ефективні системи, які зможуть бути корисними та які будуть приносити професійні вміння та наблизитися ще більше до європейських стандартів.

ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ

Остапенко М. І., Башкеєва О. М.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро

Чому українські студенти їдуть до інших країн навчатися, а іноземні до України? Адже загальновідомо, що освіта також є інвестицією в людський капітал, оскільки зазвичай збільшує майбутній дохід. Як зазначають спеціалісти, студенти можуть їхати навчатись за кордон у двох випадках: 1. Можливості для навчання вдома обмежені, але віддача від освіти вдома висока, тому вони здобувають бажану освіту й повертаються додому. 2. Можливості для навчання вдома є, але віддача від освіти нижча, ніж в країні призначення, тому вони їдуть здобувати освіту за кордон з намірами там залишитись на постійне проживання.

Ми припускаємо, що, по-перше, в основному молодь їде навчатися в іноземні вузи через загальне враження економічного занепаду в Україні.

По-друге, студенти їдуть навчатися до інших країн, щоб там і залишитись.

Проблема в тому, що держава не створює привабливих робочих місць і навіть немає такої стратегії. З одного боку, є позитив у тому, що українська молодь обирає навчання в західних вузах. У Європі чи США молоді українці швидше зрозуміють суть демократичних цінностей, визначаться, чи обрана ними професія – це саме те, що вони хотіли. Зіншого, це все чудово, якби вся молодь поверталася в Україну, і тут би їх чекала робота. Це проблема економічного і практичного характеру.

Україна не має стратегії щодо питання виїзду молоді на навчання за кордон, не підписує з ними відповідних документів щодо їхнього повернення, не створює достатньої кількості привабливих робочих місць. Після отримання якісної освіти в західному вузі в молодій людині виникає питання вибору, і вона його робить не на користь України.

Натомість наші найближчі західні сусіди створюють просто зазиваючі умови для молодих українців через відтік їхньої молоді до більш розвинутих європейських країн. Здебільшого країни досить лояльно ставляться до роботи іноземних студентів під час навчання. У Австрії, Угорщині та Іспанії іноземні студенти можуть працювати половину робочого дня під час семестрів навчання, а під час канікул повний робочий день. Німеччина, Італія та Франція дозволяють працювати лише половину робочого дня (Франція 60%) незалежно від часу року. Якщо взяти приклади Німеччини, Франції, США, то там малесенькі міста з населенням у 200 тисяч стають університетськими містечками. Їхня економіка стрімко розростає. Тому що у всьому світі знають: інтелект, навички, інженерія, наука лежать в основі успішної економіки.

Від'їзд молоді на навчання також напряму пов'язаний з якістю вищої освіти в Україні. Адже найкращі викладачі і науковці теж виїжджають, де дивлячись на те, що в Україні досі дуже хороший рівень університетської освіти. Проте можливостей для науковців, аби реалізувати себе після

здобуття цієї, справді хорошої освіти, в Україні нема.

Для порівняння. У Швейцарії один навчальний заклад отримує стільки ж грошей, скільки в Україні вся наукова галузь загалом. Бюджет Вищої федеральної політехнічної школи в Лозанні – майже 1 млрд. доларів, з них дві третини – це державне фінансування. А інтелектуальний потенціал в Україні високий. Тільки проблеми з роботою. За 13 років з України виїхало 250 тисяч молодих висококваліфікованих людей. Це той один відсоток, який представляє країну, носії і виробники нових знань.

Варто зазначити, що не тільки наші студенти їдуть вчитися за кордон, але і до нас теж приїжджають вчитися іноземні студенти. Самих різних країн світу. Найпопулярніші спеціальності серед іноземних студентів є лікувальна справа, стоматологія, медицина та фармація. Популярними також є менеджмент, право, економіка і будівництво. Всього географія країн, з яких їдуть студенти, налічує близько 129 держав. В Україні іноземці здобувають освіту трьома мовами – українською, англійською та російською. На кожен мову припадає третина студентів, які здобувають вищу освіту в країні.

Що ж приваблює іноземних студентів в отриманні вищої освіти в Україні? По-перше, це відносно недорого, в порівнянні з одержанням вищої освіти в інших країнах. По-друге, в Україні якісна академічна школа і рівень отриманих знань. По-третє, це впевненість в тому, що якщо ти приїхав вчитися, то точно довчитися, адже в Західній Європі процедура набагато складніша і там диплом отримує далеко не кожен учень. По-четверте, це прекрасна можливість переїхати жити в більш розвинену державу Заходу. В першу чергу цікавить студентів з бідніших держав.

Приклад Швейцарії є показовим. Не всі знають, що в XIX ст. Швейцарія була однією із найбільш бідних в Європі. Адже землі тут небагато, пасовиськ, території, яку можна використати для вирощування агрокультур, також. Тож до початку XX ст. люди звідси емігрували, в тому числі в Україну. Адже містечко Шабо на Одещині засноване саме швейцарцями, які переїхали аж туди явно не від хорошого життя.

Тоді швейцарці зрозуміли, що потрібно інвестувати в місцевий людський капітал. І вони не помилилися, бо Швейцарія нині – серед найбагатших і найуспішніших країн Європи.

НЕРАВЕНСТВО ЛЕЖИТ В САМОЙ ПРИРОДЕ. ОНО ЯВЛЯЕТСЯ НЕИЗБЕЖНЫМ СЛЕДСТВИЕМ СВОБОДЫ

Побыва В. О., Заец О. Н.

ГВУЗ «Украинский государственный химико-технологический университет», Днепр

Эрнест Ренан сказал: «Неравенство лежит в самой природе; оно является неизбежным следствием свободы, а свобода индивидуума – неизбежный постулат человеческого прогресса» [3, с. 68-69]. С этим сложно поспорить. В тезисе французского мыслителя максимально чётко и лаконично схвачена одна из главных проблем общества, заложенная в него природой. Я постараюсь прояснить и обосновать эту точку зрения, не считая, впрочем, её единственно возможной и верной. Вполне сознательно я буду рассуждать о неравенстве не как учёный, а как обычный человек нашего времени, живущий в современном обществе.

Проблема неравенства была особенно актуальной в древнем мире и в Средние века, но с появлением демократии она тоже никуда не исчезла, каким бы странным этот факт не показался. Я решил глубже изучить вопрос неравенства, так как с ним сталкивается абсолютно каждый человек в повседневной жизни, ведь сама суть неравенства заложена уже самой природой. Кажется очевидным, что не бывает одинаковых и действительно равных индивидов, поскольку в противном случае не существовало бы так называемого «закона выживания сильнейших», действие которого мы можем наблюдать в нашей повседневной жизни.

Неравенство бывает нескольких типов – социальным и природным. Первое заключается в богатстве и бедности, делении людей по материальному состоянию, а второе – в так называемом «естественном отборе». Эти два типа взаимосвязаны. Человек – уникальное создание, включенное сразу в два мира – мир общества и мир органической природы [5]. Это порождает немало проблем в человеческой жизни, а также в попытках объяснить природу человека. Каждый индивид получает определенный набор генов, которые в дальнейшем частично определяют его судьбу. Генотип содержит биологическую наследственность, т.е. физические и психологические данные человека. Одна часть генов обуславливает рост, цвет кожи, форму лица и т.д., а вторая часть – эмоциональную составляющую, т.е. темперамент и отдельные черты характера. Уже с рождения человек может поддаваться дискриминации за его физиологические данные (другой цвет кожи, например), а позже, в сознательном возрасте, – за психологические особенности (например, более слабого ребёнка или непохожего на остальных своим поведением нередко высмеивают сверстники).

Агрессия у людей заложена уже природой. С ней люди сталкиваются гораздо чаще, чем с добротой, умением прийти на помощь и объединением перед общим врагом. Без агрессии невозможна эволюция: не самые лучшие качества нужны людям для борьбы за хорошую жизнь и за жизнь вообще, они отвечают за естественный отбор [1]. В соответствии с законом

естественного отбора остаются только те представители рода, которые могут приспособиться к изменениям, превзойти соперников и переиграть ситуацию в свою пользу. Каждый человек является эгоистом, считал Т. Гоббс. По Гоббсу, «любое добровольное действие, даже дарение или благодарность, происходит потому, что человек что-то получает. Всё, что человек делает добровольно, он делает для себя. Без этого намерения невозможны никакие благотворительные акты, доверие, взаимопомощь и общественный мир» [6, с. 29]. По мнению Н. Макиавелли, «эгоизм является мощнейшей движущей силой человеческого поведения; стремление к личной выгоде сильнее любых моральных соображений. Человек, скорее всего, готов потерять родного отца, чем наследство» [2, с. 410]. Удовлетворив свои потребности в наличии материальных благ, индивид стремится к защите своей собственности. Утихомирить человеческий эгоизм призвано государство. Именно поэтому оно должно быть сильным: слабая страна только укореняет в гражданах такую черту, как эгоистичность.

Биологическое в человеке удовлетворяется в социальной форме. Это касается таких, например, биологических потребностей, как продолжение рода и утоление голода. В связи с этим имеется необходимость в «очеловечивании» людей. Так или иначе явления агрессии и эгоизма полностью исключить нельзя: эти характеристики заложены природой, дискриминация и неравенство проявляются неосознанно (эти характеристики свойственны даже малым детям, хотя их никто не учит жестокости).

Поскольку человек существует среди других людей, ему необходимо идти на уступки и обмен на услуги (Адам Смит), чтобы получить желаемые блага. Государство со своей стороны делает (во всяком случае должно делать) всё возможное, чтобы каждый гражданин имел доступ к ресурсам независимо от своего социального положения и физических данных. Конституция и органы государственного контроля (полиция, юстиция) пресекают попытки проявления неравенства как социального, так и природного, однако полностью истребить его не удаётся.

Если происхождение природного неравенства ясно (наблюдается прямая зависимость от генома, получаемого от родителей), то с социальным неравенством не всё так очевидно. В каждом человеке природой заложена свобода, свобода выбора. Каждая дорога, выбранная отдельным индивидом, ведет к определенному результату, и этот результат зачастую значительно отличается от того, который получил другой индивид, выбравший совершенно иной путь своего развития. Таким образом, свобода так или иначе ведет к тому самому социальному неравенству, когда один человек способен влиять на другого.

Согласно взглядам Платона, люди, которым свойственны рассудительность и разум, становятся философами-царями; те, которые обладают мужеством и запалом, – воинами, а граждане с выраженными самообладанием и умеренностью в желаниях – ремесленниками,

землеробами и торговцами [4, с. 41]. Интересно, что в идеальном государстве Платона никто не конфликтует, так как все выполняют свою часть работы для достижения общих целей. Но в условиях реальной жизни свобода и власть в руках одних людей могут лишать этой же свободы других людей, делая их зависимыми. В любой цивилизации имеется лидер, которому должен подчиняться народ, и, по мнению большинства, это нормально и правильно. Такое устройство имеется у многих мыслящих животных. С неравенством на верхушке общества приходится мириться, поскольку в противном случае достичь слаженной работы разных слоёв населения невозможно. Самая жестокая борьба, вызванная неравенством, наблюдается на нижних стадиях адаптации. Именно здесь, по мнению Герберта Спенсера, происходит уничтожение себе подобных (разумеется, в современных реалиях это стоит понимать больше в переносном значении, чем в прямом). Люди нередко начинают враждовать, например, из-за той или иной должности.

Без лидера и законов возникает другое неравенство – природное. Сильные сразу же берут верх над слабыми, умные – над глупыми. В качестве примера можно привести 1990-е годы, когда распался СССР. Полная свобода привела к росту преступности, безнаказанностью сразу же воспользовались сильные, наглые и беспринципные. Отчасти это происходило из-за того, что каждый выживал так, как мог. Каждый брал столько, сколько мог взять. Если же попытаться уравнять всех, то отдельные личности окажутся ограниченными в свободе. Сильные, умные и талантливые будут искусственно приторможены в развитии. Обязательно найдутся люди, которые будут осуждать равенство, ведь оно их сковывает. В то же время найдётся немало граждан, которые будут против полной свободы, ведь тогда вновь начнётся беспорядок. Кажется, что неравенство будет существовать при любом варианте устройства государства. Особенно остро оно проявляется в случае полной свободы, когда выживает действительно сильнейший.

Таким образом, как было доказано, тезис Ренана вполне соответствует окружающей социальной реальности. Природное неравенство постепенно перерастает в социальное, как только люди начинают делиться на классы, состоящие из подобных друг другу по статусу. Также нельзя поспорить с тем, что «неравенство – следствие свободы», поскольку каждый человек, выбрав свой путь развития, достигает исключительно того, что ему под силу и чего он достоин. Выше своей головы никто не может прыгнуть. Без неравенства, когда лидеры ведут или тащат за собой остальных, не было бы государства, т.е. кооперирования людей для достижения общих целей. Совместная работа на разных звеньях производства позволяет удовлетворять потребности каждого члена общества.

-
1. Бердяев Н. А. Дискриминация. [Электронный ресурс]: <https://psichel.ru/diskriminatsiya/>.
 2. Бондин В.В. Роль собственности в конкурентной борьбе / Экономические науки. Вестник Нижегородского университета им. Н.И. Лобачевского, 2010. – № 3 (2).
 3. Бэттлер А. Общество: прогресс и сила (критерии и основные начала). – М.: ЛКИ, 2008.
 4. Вербець В.В., Субот О.А., Христюк Т.А. Соціологія: Навчальний посібник. – К.: КОНДОР, 2009.
 5. Соотношение природного и социального в историческом и индивидуальном развитии человека. [Электронный ресурс]: <https://studopedia.info/3-42976.html>.
 6. Тимченко В.М. Можливості дару в суспільстві обміну. – К.: Логос, 2018.

ВИДИ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНИЙ, ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПОЛІТИЧНИЙ ВИМІРИ

Хохлова М. С., Іщенко І. В.

Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара, Дніпро

Вплив транснаціоналізму на діалог культур неможливо перебільшити. Водночас, саме культурне різноманіття, інтеркультурність та космополітизм можуть скласти конструктивну перспективу для формування глобальної єдності та інтенсифікації транснаціональної діяльності[1].

Транснаціоналізм як концепція являє собою глобальну кооперацію між представниками різних культур та етнічностей, незалежно від національних кордонів. Термін «транснаціоналізм» отримав своє значення на початку ХХ ст. завдяки характеристиці Рендольфа Боурна нового етапу відносин між культурами. Транснаціональна діяльність підвищує ступінь та інтенсивність взаємодії між народами та етносами та елімінує економічні та соціальні кордони між державами.

Транснаціональні відносини та види транснаціональної діяльності можна поділити, зокрема, на три виміри: економічний, політичний та соціально-культурний. Вважаю необхідним навести найбільш актуальні та ілюстративні приклади цих вимірів та класифікувати їх у порядку зростання необхідного рівня інституціоналізації цих явищ у державах.

Економічний вимір може бути представлений такими явищами:

- неофіційна торгівля між країною базування та приймаючими;
- малий бізнес, що організований та створений мігрантами;
- циклічна міжнародна міграція робочої сили;
- інвестиції транснаціональних корпорацій у країну базування за посередництва мігрантів;
- розвиток туристичних локацій у країні базування мігрантами;
- банки країни базування в імміграційних центрах.

Політичний вимір транснаціоналізму доцільно буде ілюструвати такою діяльністю:

- громадські суспільства у країні базування, що створені мігрантами;
- альянси комітетів іммігрантів та політичних асоціацій країни базування;
- представництво консульств та представники національних політичних партій закордоном;
- подвійне громадянство, що надається урядом країни базування;
- мігранти, що обрані до законодавчих органів.

Культурно-соціальними аспектами транснаціональної діяльності можна назвати:

- аматорські спортивні матчі між країнами базування та приймаючими країнами;
- народні музичні групи, що роблять презентації в імміграційних центрах;

- священнослужителі з країни базування, що відвідують та організують зустрічі з прихожанами закордоном;
- імениті артисти країни базування, що виступають у місцях проживання їх співвітчизників, чи у будь-яких країнах, крім їх держави проживання;
- регулярні культурні заходи, що організовані посольствами країн базування.

Перелічити всі види транснаціональної діяльності практично неможливо, але маю надію, що наведені виміри явища транснаціоналізму проілюстровані достатньо. Перспективою подальших досліджень може бути визначення окремих рис кожного з вимірів та виокремлення культурного аспекту у кожному з них.

1. Буряк О. С. ТЕНДЕНЦІЇ В СФЕРІ КРОС-КУЛЬТУРНИХ КОМУНІКАЦІЙ: РИЗИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ ЄДНОСТІ [Електронний ресурс] / О. С. Буряк – Режим доступу до ресурсу: <https://cyberleninka.ru/article/n/tendentsii-v-sfere-kros-kulturnyh-kommunikatsiy-riski-i-perspektivy-formirovaniya-globalnogo-edinstva>.

АБОРТ – ЭТО УБИЙСТВО?

Ломонос И., Заец О. Н.

ГВУЗ «Украинский государственный химико-технологический университет», Днепр

Проблема нравственности абортов существует очень давно. Но и по сей день нет единства мнений по данному вопросу. Отношение людей, обществ, государств, и даже целых цивилизаций к этому вопросу никогда не являлось статичным, а общественный консенсус требовал долгих и упорных споров и государственного вмешательства. Взгляды людей на аборт зачастую обусловлены моральной парадигмой того или иного общества, которая в свою очередь формировалась под влиянием как экономических, так и социально-культурных переменных. Наличие и развитие религиозных институтов, численность и плотность населения, климат и география, – эти и другие факторы играют ключевую роль в формировании существующего в данный момент в данном обществе взгляда данного человека на проблему абортов.

Ходит легенда, что до появления христианства аборт был чем-то естественным, массово практиковался и даже служил делом гордости. Мало кто знает, но Гиппократ, вошедший в анналы истории под гордым названием «отца медицины», ещё в третьем веке сформулировал всем известную «врачебную клятву», первоначальный вариант которой постулировал недопустимость содействия аборту и самоубийству. Это место у Гиппократа звучит так: «Я не вручу никакой женщине абортивного пессария, я не дам никому просимого у меня смертельного средства и не покажу пути для подобного замысла...» [1, с. 87-88]. Забавен тот факт, что из большинства современных аналогов этой клятвы слова о недопустимости аборта были изъяты.

Несмотря на комплементарное отношение римского законодательства к абортам, римская литература в целом осуждала эту практику. Древнеримский поэт Овидий видел в абортах прекращение рода человеческого: «Сгинул бы с таким злом весь человеческий род!», а также подчеркивал опасность всего этого процесса для здоровья и жизни самой женщины: «Часто убившая плод женщина гибнет сама» [3, книга II, часть XIV, стих 35].

Мнения же широкой прослойки государственных деятелей и философов того времени по вопросу о допустимости аборта действительно разнились. Так, наиболее известные философы античности Платон и Аристотель не только не выражали отвращения к абортам, но и высказывались в их защиту. Аристотелю принадлежит высказывание: «Если в браке зарождаются дети вопреки ожиданию, то плод может быть изгнан, прежде чем он начнет чувствовать и жить». Заинтригованному читателю следовало бы задать ряд вопросов великому философу. Как и по каким критериям он выявляет наличие или отсутствие у человеческого зародыша чувств? Какие идеи и аргументы в его философской системе позволяют разграничивать состояние жизни и смерти? Где и в какую минуту

наступает тот волшебный момент, когда плод в чреве матери из «неполноценного сгустка клеток» трансформируется в ребенка, отвечающего на нашу улыбку своей? По существовавшим в то время научным представлениям плод в чреве женщины не считался прообразом человека, а научное знание не могло ни доказать, ни опровергнуть устоявшееся в обществе мнение по данному вопросу.

С экспансией христианско-иудейской морали в Европу и закатом античной эпохи приходит отторжение и тотальное практическое искоренение описанного выше подхода к проблеме абортов. Так, уже последователи раннего христианства всячески осуждали аборт. В отличие от античных представлений о постепенном превращении человеческого зародыша в человека, средневековые ученые считали, что «сперма уже содержит мини-человека» [2, с. 42], и поэтому плод в лоне матери уже с самого начала является живым человеком, наделенным душой. Впоследствии это воззрение было названо преформизмом.

По началу христианские гонения неправовверных не имели широкого распространения – в худшем случае заканчивались отлучением от церкви и строгим покаянием. С превращением же христианской веры в государственную религию с жесткой церковной иерархией, в обществе начинаются преследования, репрессии и убийства. За преждевременное прерывание беременности добрые христиане приговаривали людей к смертной казни, а религиозные учения христианской церкви обещали им вечные муки в аду. В дальнейшем такие жестокие меры были ослаблены, однако на протяжении последующего десятка столетий женщину, сделавшую аборт, всячески порицали и считали убийцей.

В большинстве современных обществ такое наказание за аборт как смертная казнь кажется морально негуманным и юридически недопустимым. Ещё в двадцатом веке практика искусственного прерывания беременности стала вполне обыденным явлением. Россия, например, занимает одно из первых мест в мире по числу абортов [7], далеко обогнав и Украину, и Монголию. В настоящее время, согласно ряду независимых источников, аборт разрешен во всех индустриально развитых странах, а исключение могут составлять лишь нефтяные монархии арабской цивилизации.

Согласно одному интересному исследованию, более 49% населения США относят себя к pro-choice, в то время как 46% назвали себя сторонниками pro-life. В целом, статистика за последние 25 лет не показывает существенного сдвига в поддержке одного или другого лагеря. Это не отрицает того факта, что большинство граждан

Соединенных Штатов в целом выступают за допустимость абортов. Так 53% допускают его лишь в ряде особых случаев, в то время как 25% считают аборт допустимым без исключений; 21% граждан считает аборт недопустимым при любых обстоятельствах [4]. В большинстве современных государств легитимное прерывание беременности разрешено лишь до 20-тинедельного срока, что аргументируется относительно

полноценным формированием у эмбриона нервных окончаний, позволяющих ему ощутить боль. Однако является ли данная практика последовательной? Может ли способность чувствовать боль быть истинной и достаточной детерминантой начала жизни?

С точки зрения современной биологии человеческая жизнь появляется с момента слияния яйцеклетки и сперматозоида, когда формируется отдельный и полноценный организм, обладающий собственным неповторимым геномом [5]. Для скептически настроенных читателей, старающихся не верить на слово исследованиям западных специалистов, сошлемся на слова заведующего кафедрой эмбриологии МГУ В.А. Голиченкова: «В результате слияния женской (яйцеклетки) и мужской (сперматозоида) половых клеток возникает зигота – оплодотворенная яйцеклетка. Зигота – это уже новый организм на стадии одной клетки. С зиготы начинается жизнь нового организма. В ней соединяется наследственный материал отца и матери, который заложен в наследственных структурах ДНК в виде генетического кода» [6]. Этот организм в дальнейшем проходит все стадии внутриутробного развития внутри матери и затем появляется на свет. Процесс развития можно проследить от слияния клеток до рождения человеческого ребенка. Сравнения эмбриона с выделениями или частью организма женщины являются некорректными, поскольку это приводит к моральному аргументу сторонников аборта, по которому право женщины на умерщвление плода является правом «на распоряжение собственным телом», а поскольку эмбрион сам по себе «несостоятелен», то и человеком его считать нельзя. Подобное утверждение не имеет под собой никакого научного основания, основывается исключительно на чувствах и моральных предпосылках постулирующего его человека. Несмотря на абсурдность аргумента о «неполноценности человеческой жизни», поскольку она не может функционировать «независимо от вынашивающей его женщины», хочется задать сопутствующий вопрос. Как в таком случае стоит поступать с пожилыми людьми и инвалидами, организм которых попросту не в состоянии функционировать без помощи других людей или технологий? Можно ли отключить пожилого человека от аппарата искусственного дыхания или безнаказанно «избавиться» от человека, который парализован и находится в состоянии комы? Вопросы эти столь же риторические, сколь и актуальные. Они требуют и ждут наших ответов.

Хотя мы затронули только научную сторону спора об аборте, полностью абстрагироваться от морально-этических аспектов этой проблемы не удастся. Накопившийся пласт научной информации о природе аборта и его последствий для жизни отдельных людей и общества в целом создает фундамент для дальнейших дискуссий, опирающихся на морально-этические воззрения. И участвовать в этой дискуссии в состоянии и вправе каждый из нас – даже если его лично еще не коснулась проблема аборта или осталась для него в прошлом. Ведь от решений и ответов, возникающих в этой дискуссии, будет зависеть жизнь не только специалистов по абортам,

ученых и философов, но и многих других людей. Среди них – я и вы. И также еще не родившиеся люди.

«І мертвим, і живим, і ненарожденним землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнєє посланіє» (Тарас Шевченко).

-
1. Гиппократ. Избранные произведения. – М.: Сварог, 1994.
 2. Мукерджи С. Ген. Надзвичайна історія. – Харків, Клуб сімейного дозвілля, 2017.
 3. Овидий. Любовные элегии. Метаморфозы. Скорбные элегии. – М.: Художественная литература, 1983.
 4. <https://news.gallup.com/poll/1576/abortion.aspx>
 5. <https://www.lifenews.com/2013/11/18/undisputed-scientific-fact-human-life-begins-at-conception-or-fertilization/> ; <https://www.princeton.edu/~prolife/articles/embryoquotes2.html>
 6. <https://www.pravmir.ru/mgu-embriion-ne-mozhet-zayavit-svoi-prava-eto-mozhem-sdelat-my/>
 7. <http://www.demoscope.ru/weekly/2007/0297/reprod01.php>

ОСОБЛИВОСТІ ПОСТКЛАСИЧНОЇ ОСВІТИ

Бондаренко Д. С., Іщенко І. В.

Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, Дніпро

Сучасна освіта являє собою досить складний соціокультурний феномен. Його внутрішній зміст, методи навчання та місце людини в ньому змінюються із часом. Ці зміни є наслідком культурного руху, в якому знання і його технологізація грають все більш значну роль.

Сучасну освіту часто називають посткласичною. Все ж для того, щоб розкрити поняття "посткласична освіта" необхідно зрозуміти, що таке "класична освіта" та чим вони відрізняються.

Класичний тип мислення впливає з механістичної картини світу з установкою на однозначність рішення і обов'язковий збіг передбачуваного результату з результатом реальним.

Класична школа користується моделлю засвоєння знань "увага-слухання-розуміння-запам'ятовування-відтворення". Вона організована і діє на підставі нормативно-репресивного принципу, підкріплюючись системою оцінок за критерієм "правильно-неправильно", де відносини між викладачем і студентом протиставляються відносинам "людина-підкорювач" – "людина, що підкорюється".

Сьогодні формується нова постмодерністська картина світу, в якій рисами науки є: співіснування безлічі концепцій, гіпотетичність, неоднозначність інтерпретації результатів, метафоричність, зближення наукових і ненаукових форм пізнання. А також наукове знання гуманітаризується – ставить у центр уваги проблеми суспільства, людини, робить установку на знання, як на засіб збереження, відтворення та розвитку культури, а не як спосіб задоволення потреб соціально-виробничої практики або чистої науки. Знання стають капіталом: капіталовкладення в сферу освіти і науки дають в розвинених країнах більше прибутку, ніж в сферу виробництва.

Посткласична освіта передбачає формування у індивіда вміння знайти і освоїти таку соціально-економічну, соціально-статусну, соціально-психологічну нішу, яка дозволила б йому реалізувати себе і бути щасливим, або, як мінімум, не відчувати себе нещасним. Головною функцією викладача стає відтворення умов для того, щоб освітній процес став творчим процесом, в якому студент навчається не лише з викладачем, але й самостійно. Посткласична освіта формує індивідуальну та творчу особистість. Актуальною стає задача навчити самоменеджменту освіти. У посткласичній освіті відсутні відносини авторитарного характеру, навпаки такий варіант є найбільш демократичним та гнучким.

Однією з особливостей сучасної посткласичної освіти є комбінування державних стандартів освіти, обов'язкових мінімумів і принципу вибору учнями того чи іншого курсу. Така схема, що покликана створити вільний освітній простір для вчителя і учня, юридично закладає основи багатоваріантності змісту і форм освітнього процесу. Принцип вибору

учнями того чи іншого курсу, навчального предмета доповнюється принципом підбору змісту та формування навчання відповідно до потреб і здібностями учнів.

Іншою особливістю посткласичної освіти є створення соціально-освітнього середовища, яке представляється горизонтальною структурою, де немає тих «хто підкорюється» та тих, «хто підкорює».

На відміну від класичної освіти схеми освіти, в посткласичній освіті завжди випробовуються нові методики проведення занять, задля отримання найефективніших результатів, що стає особливо доступним завдяки науково-технічному прогресу. Завдяки цьому відмінними рисами посткласичної освіти стають: гнучкість, адаптивність, модульність, ефективність, опора на комунікативні та інформаційні технології.

На розвиток сучасної освіти вплинув розвиток технологій. Особливістю сучасної освіти є можливість дистанційного навчання, насамперед це пов'язано з тим, що освіта стала доступною для всіх верств населення. Тож, якщо людина не має змоги навчатися у закладі напругу, їй надаються можливості навчатися дистанційно. Під дистанційною освітою розуміється комплекс освітніх послуг, що надаються за допомогою спеціалізованого інформаційно-освітнього середовища, створеної для споживача на будь-якій відстані від освітнього закладу. Дистанційна освіта – це основа створення відкритої освітньої системи, новий тип організації навчального процесу, що базується на принципі надання можливості всім бажаючим самостійного ініціативного навчання.

Отже, змінилося ставлення до освіти, тому й "класична освіта" змінюється "посткласичною". Замість критерію "правильно-неправильно" висувається критерій "корисно-ефективно-не шкідливо". Стає зрозумілим, що майбутнє залежить не від кількості знань, а від уміння їх застосовувати, орієнтуватися в нестандартних ситуаціях.

Тож, "посткласична освіта" є такою, що не просто дає знання, а вчить людину критичному мисленню, а також "вчить навчатися" самостійно, не дає лише "правильних і неправильних" результатів, а дає можливість визначати найефективніші. "Посткласична освіта" є адаптованою до потреб часу і тому здатна виховати особистість творчу та унікальну. Важливим також є те, що посткласична освіта є відкритою та доступною для всіх. На відміну від класичної системи освіти, посткласична дозволяє побудувати для кожного індивідуальну траєкторію навчання і пройти її в найбільш зручному і комфортному режимі.

СУБКУЛЬТУРА ЯК ФОРМУВАННЯ ІДЕНТИЧНОСТІ

Сорін Р. О., Башкеєва О. М.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро

Юність – один з визначальних етапів життєвого шляху, формування відносно стійкого уявлення людини про себе, становлення нового рівня самосвідомості. Культура забезпечує відтворення та зміну соціального життя в усіх його проявах. Програми діяльності, поведінки та спілкування представлені розмаїттям знань, норм, навичок, ідеалів, взірців діяльності та поведінки, ідей, гіпотез, вірувань, цілей та ціннісних орієнтацій. Культура зберігає, транслює досвід, тобто передає від покоління до покоління. Вона також генерує нові програми діяльності, поведінки та спілкування, які реалізуються у відповідних видах і формах людської активності і породжують реальні зміни в житті суспільства. Відповідно до цього субкультура може бути не тільки засобом реалізації великої програми, але й певною альтернативою або антитезою великої програми. Сучасна людина має можливість вільно міняти свою ідентичність, здійснювати вибір ідентичності. Мабуть, кожному з нас доводилося йти по вулиці, їхати у транспорті або просто дивитись телевизор і бачити людей, які у чомусь не схожі на інших. У когось на голові ірокез, хтось увесь у металі, а хтось у чорній шкірі проноситься повз вас на мотоциклі. Найчастіше це представники різних сучасних субкультур.

Так що ж таке субкультура насамперед? Як на мене, субкультура – це система цінностей, установок, способів поведінки і життєвих стилів певної соціальної групи, яка відрізняється від пануючої в суспільстві культури, хоча й пов'язана з нею. Членство в таких субкультурах надає відчуття ідентичності і забезпечує певну компенсацію «невдач» в звичайному суспільстві. Одна з складностей, що пов'язана з використанням поняття субкультури, полягає в тому, що воно передбачає існування ідентифікованої пануючої культури, однак фрагментація сучасного суспільства робить ідентифікацію такої культури проблематичною. Постмодерне суспільство складається з великої кількості субкультур, які відрізняються одна від одної своїми життєвими стилями.

Представники різноманітних субкультур намагаються показати свою індивідуальність, сказати усім довкола: «Я – інший, я – особистість», кинути виклик світу з його нескінченними буднями та вистроювання усіх до одного типу сірої маси. Все більше підлітків кожної години, кожного дня у всіх країнах світу приймають ту чи іншу субкультуру. Тому необхідно знати про це культурне явище, розуміти його та бути готовим зустрітися з представниками у реальному житті.

У сучасному світі поширення субкультур є дуже актуальним явищем. Саме завдяки великому різноманіттю субкультур підліток, а може й доросла людина може себе самореалізувати, знайти однодумців, а деякі навіть і сенс свого життя, як їм здається. Насамперед молодь шукає у субкультурі швидший шлях подоросліти, адже старше покоління не розуміє їх ставлення

до життя. Тому саме у різних субкультурах молодь знаходить собі місце у соціумі, поле для реалізації. Представники різних субкультур намагаються показати свою індивідуальність. Підлітків у субкультурах також приваблює і зовнішній вигляд, який може демонструвати свою позицію у суспільстві. Майже уся атрибутика будь-якої субкультури так і кричить: «Дивіться, я не такий, як усі!!».

Нерозуміння дорослих примушує молодь віддалятися, об'єднуватися та створювати так би мовити мікроклімат, у якому вони можуть розвиватися. Це явище зумовлює формування різноманітних неформальних молодіжних угруповань та молодіжної субкультури загалом. Усі молодіжні угруповання можна поділити на дві великі групи. До першої належать так звані традиційні молодіжні субкультури, тобто які мають дуже довгу історію існування (панки, байкери, рокери, хіпі та інші), та новітні, що виникли в останнє десятиліття (репери, рейвери, металісти, трешери, хіпстери та багато інших).

Субкультура має як і позитивний, так і негативний вплив на процес соціалізації особистості молоді. Позитивний момент – субкультура як спосіб самовираження та засіб послаблення кризи ідентичності, тобто коли підлітку здається, що він як усі люди – сіра миша. Негативний момент участі у субкультурі – це розвиток тільки у просторі угруповання. Тобто, практично вся діяльність кожного з підлітків в угрупованні спрямована на реалізацію потреб однодумців. Підсумовуючи усе сказане, проблема впливу молодіжних субкультур на процес становлення особистості підлітків в соціумі посідає одну з головних сходинок до позитивного становлення особистості індивіда в сучасному світі. Виникає потреба пошуку адекватних педагогічних засобів впливу на представників неформальних об'єднань.

Але, як на мою думку, на сьогоднішній день немає адекватного педагогічного засобу сприйняття субкультур у викладачів майже усієї України. Насамперед, тому що існує таке поняття, як типізація учнів за певними критеріями, які не дають повної картини та плану, як навчати того чи іншого не тільки учасника субкультури, а перш за все людини! Важливо зрозуміти, які психологічні механізми сприяють формуванню активної молоді людини, що розвивається як унікальна особистість, здатна перевірити та утвердити свої здібності, досягати контролю над життєвими обставинами, бути діяльною, продуктивною і щасливою.

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МУЗИКА

Толдікова Д. І., Какуріна І. І.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро

Ця тема є досить актуальною на сьогоднішній день, адже музика для кожного відіграє надзвичайно велику роль. Не випадково великий німецький філософ Фрідріх Ніцше стверджував, що «Без музики життя було б помилкою».

Музика супроводжувала людину всюди ще з прадавніх часів. Вона лунала під час весілля, праці в полі, обрядів, похорон та просто сімейного застілля. Також люди вірили, що музика має неабиякий вплив на ментальне здоров'я. Не тільки на нашій землі, а ще й у всьому світі знали, що за її допомоги завжди можна покращити самопочуття. Навіть на власному прикладі можу зазначити, що інколи немає кращого засобу від смутку, ніж звучання гарної пісні. Здавалося б, звичайні слова під якусь мелодію, але вони здатні підійняти настрій, подарувати натхнення та додати наснаги.

Новий час народжує нові тенденції в музиці: з'являються нові ритми і мелодії, набувають популярності нові жанри. Мелодійність нашої мови – скарб кожного з нас. Українські пісні завжди лунали по-особливому. Наша країна пережила багато воїн, загарбань і нападів від різних народів, але не дивлячись на все це, ми вистояли та здобули перемогу й незалежність. Історичні події й козацький дух також були оспівані в піснях та народних баладах і залишилися в нашій пам'яті назавжди. За їх допомоги зараз ми маємо змогу повернутися в минуле та бачити яких змін зазнала Україна.

З плином з'являлися нові виконавці, жанри замінювали один одного, а мелодії ставали більш сучасними та хітовими. Звичайно, на сьогоднішній день залишаються виконавці, які зберегли в своїх творах колорит минулого століття, але більшість співаків привнесли до них нового звучання. Якщо зізнатися, то я не завжди слухала українські гурти, але згодом зрозуміла, що в піснях рідною мовою є щось особливе, що торкається душі кожного з нас.

На початку минулого століття популярність у всьому світі здобули: О. Петрусенко, З. Гайдай, А. Ф. Мишуга, І. Паторжинський, Б. Гмиря, піаніст Володимир Горовиць і багато інших. Також за межами України стали відомі хорові обробки Н. Д. Леонтовича.

Наразі українська музика продовжує свій розвиток. У кінці 90-х й до наших років з'являлися нові українські групи, такі як: «БЕЗ ОБМЕЖЕНЬ», «Антитіла», «Друга ріка», «The Hardkiss», «Бумбокс», «Океан Ельзи», «Один в каное» та багато інших. Усі ці гурти додали колорит, а також урізноманітнили вже існуючу українську музику.

Хотілося б окремо відзначити гурт «БЕЗ ОБМЕЖЕНЬ». Вони мають як ліричні, так і драйвові пісні, які проникають до самого серця й залишають свій слід. Не можна також не згадати рядки з їх пісні «Воля»:

Ну, ну давай, за-для них, за-для нас,
Подаруй волю нам, покажи небесам... її...

Всього дві строки, але в них вкладено стільки сенсу: опис ситуації в нашій країні, знову війна та неспокійне небо над головою. Гурт підіймає дух українців і запалює надію в їхніх серцях.

Неможливо не розповісти про участь України в пісенному конкурсі Євробачення. У 2004 році Руслана з піснею «Дикі танці» набрала 280 балів і зайняла перше місце. Згодом, у 2016 році, від України виступала Джамала з піснею «1944», яка також о нам перемогу. Це привело до того, що про нашу країну почали говорити, впізнавати та відрізняти від наших найближчих сусідів.

У наш час також неабиякої популярності набули фестивалі. Найвідомішими серед українських є: «Atlas Weekend», «Art jazz», «Західфест», «Доля», «Музика Шопена просто неба», «LvivMozArt» та безліч інших на яких виступають не лише вітчизняні виконавці. Кожен з них має свій особливий стиль. Також подібні заходи об'єднують людей не тільки з різних міст, а ще й з різних країн.

Підсумовуючи все, можна зробити висновок, що українська музика має неабиякий вплив на людину. Вона може лікувати, надихати та дарувати сили. Українська музика була і залишається видатною частиною європейської культури. Зараз існує безліч груп та ансамблів, які на новий лад виконують народні українські пісні й ввібрали в себе національний характер, історію, народну мудрість та світові музичні тренди. Але найголовніше, пісня – це чутливе та багатогранне відображення думок людей на те, що відбувається.

ЯКІ РОЛІ ГРАЮТЬ В СІМ'Ї ТА СУСПІЛЬСТВІ ЖІНКА ТА ЧОЛОВІК?

Руденко В. С., Заєць О. М.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро

Сім'я – це взаємопов'язані люди, які об'єднані спільним побутом, що породжує їх права й обов'язки один до одного, до дітей та рідних. У сім'ї створюється найбільше суспільне багатство – людина. Тут вона народжується і формується як особистість. В свою чергу, для дитини сім'я – це середовище, де формуються умови його фізичного, емоційного і інтелектуального розвитку. Сім'я створює, будує и навчає сімейним цінностям своїх дітей.

Родина здійснює свою життєдіяльність на основі спільного економічного, побутового, морально – психологічного укладу, взаємної відповідальності, виховання дітей. В сім'ї найчастіше цінності передаються й укріплюються поколіннями, родом. Однак, чи цінне для теперішніх людей це поняття? Тим паче цінності для кожної сім'ї різні, що для одних – неприпустимо, для інших – норма.

В теперішньому суспільстві у сім'ї прагнуть зберігати внутрішній баланс розподілом ролей між чоловіком та жінкою. На скільки цей розподіл є вірним й важливим?

Гендерних стереотипів у родині можна виділити три типи сімей: традиційна, егалітарна, змішана. До традиційних слід віднести родини, у яких, згідно з їх гендерними установками, всі господарські обов'язки строго поділяються на жіночі та чоловічі. При цьому жіночих обов'язків набагато більше, ніж чоловічих. Жінка виконує у такій родині функції обслуговування, а це є одним з найстійкіших гендерних стереотипів. До того ж переважна більшість жінок з таких сімей виконують традиційно чоловічі ролі, котрі пов'язані з відповідальністю за життя та забезпечення родини [1, с.77].

Відповідно до результатів опитування, проведеного Соціологічною групою "Рейтинг" протягом лютого 2020 року встановлено наступне: 83% респондентів погоджуються з твердженнями, що найважливіше завдання жінки – дбати про дім та сім'ю. А 75% називають заробіток грошей головним чоловічим обов'язком.

Важко не погодитись з тим, що жінка може бути кращим керівником, аніж чоловік, але при цьому вона має бути, по-перше, насамперед дружиною і матір'ю; по-друге, сидіти вдома з дитиною, бо якщо це робить чоловік – це «ненормально»; по-третє, не заробляти більше, ніж чоловік, бо це «ненормально»; по-четверте, робити всю домашню роботу, навіть якщо подружжя має однакове навантаження на роботі. Мало яка жінка спроможна виконати всі ці суспільні вимоги і при цьому гідно конкурувати з чоловіками на ринку праці.

З'явилася проблема подвійного навантаження жінки: дім та робота. Сучасним жінкам доводиться виконувати материнські, господарські і

професійні обов'язки у повному об'ємі. Якщо жінка хоче більше часу присвячувати дітям і задоволена своїм матеріальним станом, то проблем немає. Так же суспільство коли вона народить може нав'язувати уявлення про те, що вона «сидить на ший чоловіка» і є «поганою матір'ю»? Якщо вона не розлучається з чоловіком, який чинить домашнє насильство, бо боїться, що не прогодує своїх дітей?

Нажаль, в нашому суспільстві дуже багато шаблонів, які впливають та «тиснуть» на формування поглядів, цінностей та ролей для чоловіків й жінок у сім'ї.

Л. Бондаренко у статті "Роль жінки: від минулого до сучасного" аналізує стереотипи, пов'язані з образом працюючої жінки. Для більшості жінок робота сьогодні – це не тільки засіб самоствердження, це життєва необхідність: здебільшого жінка повинна працювати, аби вижила її родина. Спираючись на результати опитувань, дослідниця доводить, що при певній можливості чимало б жінок погодилися бути домогосподарками, але на таке рішення передусім вплинули б такі фактори, як рід занять, освіта. Наявність дітей на цей вибір не впливає [2, 166].

Щодо чоловіків, то їх головною функцією прийнято вважати матеріальне забезпечення родини та ремонтні роботи по дому. В неблагополучних сім'ях, чоловіки нездатні бути годувальниками сім'ї, бо не можуть чи не хочуть знайти роботу, і так само не здатні брати участь у вихованні дітей.

А з іншого боку деякі чоловіки вважають, що побутовими справами та дітьми повинні займатися лише дружина. Вони вважають, що достатньо приділяти увагу і проводити дозвілля з дитиною лише в вихідні дні чи навіть пару годин.

Роль чоловіка – бути другом для своєї жінки і для своїх дітей. То дві різних ролі – бути батьком і бути чоловіком. Кожен обирає собі ролі, обов'язок варити їсти чи приносити гроші в дім.

Тато в сучасній родині вже не повинен бути винятково годувальником, захисником і «головним правителем». Сучасний батько може будувати кар'єру і приділяти увагу вихованню дітей, разом із дружиною дбати про господарство. Когось із патріархальним мисленням такі перспективи лякають, а для когось це бажана реальність. Позитивом є те, що баланс особистого й робочого життя, залученість до сімейних справ дозволяють відчутти батьківство повною мірою, пережити всі його етапи, приділити цьому процесу достатньо уваги. Чоловік і жінка – гармонійне поєднання і дитина це відчуває.

Однак, є багато сімей, де відсутній один із батьків мати чи батько та гомосексуальні пари, які також створюють сім'ю. Це зовсім не свідчить про дефіцит піклування та любові до дитини. Адже найголовніше не факт присутності мати, батька у сім'ї. На мою думку, саме якість виконання цих ролей має значення та вплив на дитину.

Наголос робиться не на тому, хто мати та хто батько, а на люблячих батьках, будь то мати одначка чи пара геїв чи лесбійок [3, с.172].

Психолог Альберт Бандура висунув теорію соціального навчання, згідно з якою люди обирають моделі поведінки серед зразків поведінки свого оточення. При цьому зазвичай копіюється поведінка того, з ким людина відчуває свою схожість [4]. Тобто при відсутності одного з батьків дитина може брати приклад з дідуся, сусіда або дяді.

На мою думку, сім'ю слід представити, як цілісний механізм, де кожен з її елементів взаємодіє між собою та доповнюють один одного. Де чоловік та жінка – команда, вони доповнюють, підтримують, піклуються та допомагають один одному виховувати дітей, виконувати буденні побутові справи. Коли ми маємо поруч людину, яка нас любить, – це найкращий спосіб бути впевненим у завтрашньому дні і впевнено крокувати в майбутнє. Сім'я – це бути разом і відчувати, що ми є одним цілим.

1. Альошина Ю.Є., Волович А.С. Проблеми засвоєння ролей чоловіка та жінки // Питання психології. – 1991. – № 4. – с.74-82

2. Бондаренко Л. Роль женщины: от прошлого к настоящему / Бондаренко Л. // Общественные науки и современность. – 1996. – № 6. – с.163-170

3. Гидденс Энтони, Социология / При участии К.Бердсолл: Пер. С англ. Изд. 2-е, полностью перераб. и доп. М.: Едиториал УРСС, 2005. – 632с.

4. А наш тато – більше ніж папа, він – тато в кубі. Електронний режим доступу: <http://megasite.in.ua/58058-a-nash-tato-bilshe-nizh-papa-vin-tato-v-kubi.html>

НАСИЛИЕ В СЕМЬЕ

Крипка Ю. Е., Заец О. Н.

ДВУЗ «Украинский государственный химико-технологический университет», Днепр

Готово ли общество признать факт того, что насилие родителей над детьми и насилие в супружеских парах существует в различных странах и культурах? Именно дети и женщины чаще всего становятся жертвами насилия.

Для начала я хотела бы разобраться в том, что такое вообще насилие.

Насилие – это физическое, психологическое, сексуальное давление по отношению к людям, с целью получения контроля и власти над ними. Человек, который совершает насилие над другими стремится унижить, оскорбить, подавить жертву для того, чтобы хотя бы на время почувствовать себя «лучше» и «выше» человека, над которым это насилие совершается.

Физическое насилие – одна из наиболее распространенных форм насилия. Чаще всего оно осуществляется в виде физических повреждений различной степени тяжести.

Психологическое насилие – способ не физического давления на человека, есть люди, которые считают, что это насилие менее травмирует человека, чем физическое, но это не так. Это насилие так же можно назвать эмоциональным или моральным. Такая форма насилия может приводить к таким последствиям, как психологическая травма, депрессия, тревожность, а в конечном итоге все это может привести и к суициду.

Сексуальное насилие встречается так же часто, как и остальные формы насилия. Это принудительное сексуальное действие по отношению к другому человеку. Сексуальное насилие чаще всего происходит вместе с физическим насилием.

Все эти формы воздействия на человека носят выраженный деструктивный характер и приводят к тревожности, депрессии, низкой самооценке, агрессивности и другим психологическим нарушениям.

Если дети становятся свидетелями домашнего насилия они могут перенимать модель такого поведения и становиться насильниками в будущем, не по собственному выбору, как бы странно это не звучало, а лишь потому, что они с раннего возраста видели насилие в своей семье и считают это нормой.

Насилие в семье приводит к увеличению разводов, количеству неблагополучных семей, росту детской преступности и другим последствиям. Очень часто насилие над женщиной заканчивается нанесением телесных повреждений, но насильник остается безнаказанным лишь потому, что женщины умалчивают факт насилия над ними. Домашнее насилие не является единичным случаем, оно повторяется вновь и вновь, так как жертва живет с насильником. Женщины, дети или же другие члены семьи часто скрывают, что над ними происходит насилие. А скрывают они лишь потому, что боятся осуждений или ухудшение и без того неблагоприятной ситуации в их семье.

Ни один человек не заслуживает на то, чтобы над ним совершалось какое-либо насилие. Важно, чтобы жертва понимала, что в насилии, которое совершалось над ней нет ее вины, а наказание должен понести тот человек, который совершил или же регулярно совершает это насилие.

Существует достаточно причин, по которым женщины не могут уйти от насильника. К таким причинам могут относиться финансовая зависимость, боязнь оставить ребенка без отца, уверенность в том, что насильник в какой-то момент изменится.

Несмотря на то, что физическое и психологическое насилие в семьях происходило всегда, до 2019 года в Украине это по закону считалось административным правонарушением. То есть, за побои, унижения и обиды обидчикам грозило наказание чаще всего в виде штрафа или общественных работ.

Закон о противодействии домашнему насилию, который предусматривает уголовную ответственность, в Украине был принят еще в 2017 году, однако окончательно он вступил в силу только в январе 2019 года.

Первый в истории Украины приговор за домашнее насилие вынесен в Николаевской области, в апреле 2019 года.

57-летний мужчина, житель города Вознесенск, Николаевской области, на протяжении нескольких лет систематически издевался над своей 80-летней матерью. После того, как был зафиксирован факт нанесения женщине телесных повреждений, обидчика арестовали на один месяц по статье 126 Уголовного кодекса Украины (домашнее насилие).

Так же 1 января 2020 года в силу вступил закон «О социальных услугах». Он был принят еще в ноябре прошлого года и регламентирует предоставление социальных услуг людям, которые находятся в сложных жизненных обстоятельствах. В частности, и тем, кто столкнулся с домашним насилием и насилием по половому признаку.

«Социальные услуги – действия, направленные на профилактику сложных жизненных обстоятельств, преодоление таких обстоятельств или минимизацию их негативных последствий для лиц/семей, которые в них находятся. Лицу/семье могут предоставляться одна или одновременно несколько социальных услуг», – гласит закон. Людям, которые столкнулись с домашним насилием, должны предоставлять такие услуги: консультирование и социальное сопровождение, экстренное кризисное вмешательство, предоставление приюта, помощь в социальной адаптации и психологическая реабилитация.

Очень страшно от того, что многие люди подвергаются насилию, но еще страшнее, что они молчат об этом. Пожалуйста, задумайтесь, что Вы делаете сейчас и не являетесь ли Вы жертвой или насильником. Зла в этом мире хватает и так. Нужно быть добрее и уважать друг друга, ведь все мы равные и каждый из нас Человек. Чтобы изменить мир, нужно начать с себя.

-
1. <http://surl.li/crtn>
 2. <https://www.currenttime.tv/a/ukraine-violence-women/30370704.html>
 3. <http://surl.li/crtr>

РОЗВИТОК ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Соболь К. К.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро

Зростання впливу сфери послуг, а серед них й туристичних – це одна з найбільш значних, постійних і довгострокових тенденцій, що супроводжує формування і розвиток як світової економіки в цілому, так і економік окремих країн і регіонів. В усіх розвинених країнах світу індустрія туризму це – частина економіки. Її розвиток забезпечує приплив у країну іноземної валюти, вона також сприяє господарському освоєнню менш розвинених районів країни, втягує в господарський оборот невикористані природні ресурси, впливає на розвиток інфраструктури й сприяє зайнятості місцевого населення.

Відвідувачі, що прибувають з-за кордону, споживають експортний туристичний продукт – що складається з використання інфраструктури, послуг, товарів та людських ресурсів. Це означає, що промоція туризму і, таким чином, збільшення обсягів в'їзного туризму веде до збільшення обсягів експорту туристичного напрямку та поліпшення експортно-імпортного балансу.

Соціальні аспекти туризму. Туристична діяльність:

- прискорює конвергенцію між різними країнами та різними соціальними групами та регіонами в межах одної країни;
- сприяє глобалізації та отриманню вигод від збільшення міжнародних контактів та обмінів;
- будує мости доброї волі, миру та взаєморозуміння;
- представляє собою важливий засіб освіти та виховання;
- стимулює активну участь всієї громади та її культурне самовираження.

Восени 2019 року популярний міжнародний туристичний портал Lonely Planet опублікував список кращих туристичних напрямків для відвідування в 2020 році, в який потрапило чимало щодо невідомих і екзотичних місць. Втім, жодна з 40 напрямків, включених в топи, не стосувалося України. І наша країна сама в цьому винна – маючи такі природні і культурні ресурси, так невміло ними користуватися. Чи є в цьому якась прямий зв'язок чи ні, але за останні пару місяців українська влада прийняла відразу кілька рішень, спрямованих на розвиток туризму в Україні. Буквально на початку січня 2020 року в уряді заявили про плани створити єдиний туристичний портал, на якому туристи зможуть отримати «відповіді на будь-які питання». Єдиний портал планується зробити доступним як онлайн, так і в телефонному режимі. Запуститися він повинен до осені 2020 року. Також планується створити локальні туристично-інформаційні центри в регіонах.

За туриста треба боротися. Багато європейців цікавляться Україною та хочуть поїхати в Україну, але вже на стадії пошуку інформації вони відкладають цю ідею в «довгий ящик». Так, вони щось чули про Україну,

вони здогадуються, що наша країна дуже навіть цікава і їх безумовно привертає зовсім інша культура. Але цього мало, щоб зробити остаточний вибір. Для початку їх потрібно зацікавити, віртуально закохати в Україну.

Тому для цього можна зробити зручний пошук по гідам по містам України, це повинен бути зручний сайт, де швидко можна домовитися та замовити гіда по місту.

СОЦІОЛОГІЯ СУЇЦИДУ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Мисочки Т. А., Заєць О. М.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро

Проблема самогубства була важлива у всі часи існування, актуальна вона й на сьогодні. Так як самогубство в сучасні часи вважається найстрашнішим гріхом, на який зважується людина. Вчені, які досліджували проблему самогубства, проводили безліч досліджень та написали багато праць з цього приводу. Ставлення до самогубства у різні часи було різне й багато у чому залежало від релігій, традицій, морально-етичних норм.

Суїцид є не лише проблемою особистості, а й суспільства в цілому. Так, як суїцид – це соціальне явище, саме стан суспільного середовища спонукає людину до вчинку самогубства. З кожним роком проблема самогубств набуває все більш масштабного характеру, а суїцидні спроби все частіше стають формою поведінки, до якої вдається людина в тій чи іншій кризовій ситуації.

Першим вченим, який зайнявся соціальними проблемами самогубства був Еміль Дюркгейм. Саме він, пояснив явище позбавлення життя, враховуючи зовнішні обставини, особливості та умови суспільства, в яких живе людина. Я вважаю, що достатньо актуально детально проаналізувати сучасну проблему самогубства.

До того часу коли Дюркгейм звернувся до вивчення причини самогубства, по цій темі вже існував широкий обсяг літератури. Наприклад у вісімнадцятому столітті самогубство розглядалося як моральна проблема, а у дев'ятнадцятому столітті самогубство досліджували як соціальну проблему.

Соціологічна теорія самогубства, яка була запропонована Дюркгеймом, розглядає самогубство в основному як результат розриву інтерперсональних зв'язків особистості, відчуження індивідуума від тієї соціальної групи, до якої належить. Еміль Дюркгейм свою головну працю присвятив темі самогубств, це було перше вичерпне дослідження даної проблеми з соціологічної точки зору.

Причини суїциду різноманітні. Зазвичай, самогубства відбуваються через порушення психічного здоров'я, розладу особистості, соціальних і економічних проблем людства та важких депресивних станів.

Основними мотивами суїцидальної поведінки серед населення, на думку психологів являється:

1. Почуття провини, образи, сорому, незадоволеності собою.
2. Любовні невдачі, сексуальні ексцеси, вагітність.
3. Переживання образи, самотності, відчуженості, неможливість бути зрозумілим.
4. Бажання привернути до себе увагу, викликати жаль, співчуття.
5. Реальна або уявна втрата батьківської любові, нерозділене кохання (кохання без взаємності), ревності.

6. Страх перед покаранням.
7. Почуття помсти, погроз, шантажу.
8. Переживання, пов'язані із смертю одного з батьків, розлучення батьків.
9. Страх перед ганьбою, глузуванням, приниженням.
10. Самогубство осіб похилого віку або хворих, які не бажають обтяжувати життя оточуючим.
11. Співчуття або наслідування приятелів, героїв книг, кінофільмів.

Також хочу зауважити, що молодь найбільш вразлива до соціальних негараздів у суспільстві. На сьогоднішній час зростає кількість чинників, що схиляє молодь до самогубства: депресії (за даними ВООЗ, до 15% депресій закінчуються самогубством), алкоголізм, наркоманія, зловживання токсичними препаратами, вірус імунодефіциту людини та синдром набутого імунодефіциту та емоційне, психічне, фізичне, сексуальне кривдження зі сторони дорослих, також важливим чинником схилу до самогубства є фінансові проблеми. Серед фінансових проблем є безробіття, банкрутство, неспроможність виконувати кредитні зобов'язання і тому інше. На жаль, позбавлення себе життя перекладає весь тягар проблем на плечі членів родини, які отримують всі борги у спадок, так як згідно з чинним законодавством борги у нашій країні успадковуються.

Сімейні конфлікти спричиняють приблизно 60-80% суїцидів. Найбільший рівень суїцидів спостерігається серед людей, які втратили партнера – вони покінчують з життям утричі частіше, ніж сімейні. Сімейні люди здебільшого накладають на себе руки через несправедливе ставлення, приниження, ревності, образи, подружню зраду. Та найголовнішим чинником спроби самогубства є розлучення, хвороба чи смерть близьких людей та нерозділене кохання. Згідно статистики, люди, які перебувають у шлюбі, значно рідше вчиняють самогубство, ніж холостяки або розлучені.

Метою суїциду є знаходження рішення з якоїсь проблеми. Так як самогубство є не випадковою дією. Він являється виходом з ускладнень, кризи чи нестерпної ситуації.

Україна у сумній статистиці самогубство посідає досить чільне місце серед інших країн світу. Вона не входить до першої десятки держав із найвищими показниками кількості самогубств на душу на населення, проте українські показники майже удвічі перевищують середньосвітові, а саме на понад три чверті (18,5 випадків на 100 тис. – проти 10,5).

Проте це далеко не найгірший результат серед сусідів. В Росії та Білорусі справи є значно гіршими (26,3 та 21,4 відповідно).

За даними Держстату України, у 2018 році було зареєстровано 6279 самогубств. Суїцид є "лідер" серед неприродних причин смерті, він зумовлює майже кожен п'ятий випадок смерті від усіх зовнішніх чинників. Порівняємо, що ДТП спричинили 3936 смертей, отруєння алкоголем – 3089, убивства – 1638, а ушкодження внаслідок ведення воєнних дій – 147...

Безліч чинників, з якими стикається людина у повсякденному житті,

в певний момент можуть штовхнути її на злочин проти самої себе. Багато самогубств відбуваються імпульсивно в моменти кризи, коли стає важко впоратись з життєвими негараздами. Соціологія, зі своєї сторони, прагне до запобігання самогубств, головною метою – повернути індивіда назад у групу, від якої він відхилився в результаті якогось потрясіння.

Як відмічає Дюркгейм, «причини смерті у більшості випадків відбуваються зовні, а не всередині нас...». Здавалося б, закон повинен визнавати тільки нездоланні обставини, які діють зовні. Відповідно, співпраця для продовження життя – будь-які засоби, які використовуються для запобігання самогубства, можуть бути виправдані.

1. Дюркгейм Е. Самогубство: Соціологічний етюд / Пер. з фр. з скор. ; Під ред. В. А. Базарова.-М.: Думка, 1994. 399 с.

2. Лебедєв Д. В. Психологія суїцидальної поведінки / Д. В. Лебедєв, О. О. Назаров, В. П. Садковий та ін. / за заг. ред. О. В. Тімченка, ред. О. В. Тімченко. Х.: УЦЗУ, 2007. 129 с.

КІНЕМАТОГРАФ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ

Новохатько Є. С., Какуріна І. І.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро, Україна

В наші дні активного розвитку знань, технологій, новітніх електронних засобів масової комунікації звернення до питань сучасного мистецтва є вкрай доцільним та необхідним, адже мистецтво в значній мірі визначає цінності людини, впливає на світогляд, формує моральні, етичні та естетичні принципи.

Нині немає проблеми дефіциту академічного живопису, графіки і скульптури, а літературні і музичні витвори доступні в кількостях, що перевищують можливість усі їх прочитати, послухати, подивитись. Нові можливості медіа-мистецтва доступні усім і кожному. В процесі науково-технічного прогресу, окрім видів мистецтва на технічній основі таких як фотографія та кіно, були винайдені новітні різновиди арт-практик (перформанси, інсталяції, хеппенінги), які створюють нові арт-простори та арт-мови. Сучасне мистецтво тісно пов'язано з домінуючим у суспільстві візуальним та екранним типом культури, через що своїх видозмін зазнають традиційні література, музика, театр, хореографія, образотворче мистецтво, архітектура.

Ще до недавніх часів масовим мистецтвом в Україні була суміш американських, російських та рідше європейських витворів масового мистецтва, так на екранах телевізорів до 2013 року демонструвалося приблизно 150 різних фільмів на рік, з них лише 2-3% українського виробництва. Зараз з екранів телевізорів зовсім зникли російські фільми, стало значно менше музичних творів російських виконавців, при цьому стало трохи більше українського контенту, але сказати що ситуація докорінно змінилась не можна. Проте не можна й казати що немає зрушень на краще.

В останні роки український кінематограф переживає стрімке зростання. Українські стрічки регулярно виходять у вітчизняний кінопрокат, їх демонструють у конкурсах престижних світових кінофестивалів, покоління перспективних митців дебютує із повнометражними фільмами, налагоджується співпраця українських кінокомпаній із державою і міжнародними партнерами. Давайте детальніше роздивимось декілька найяскравіших кінофільмів, котрі були відзначені на міжнародних кінопреміях та кінофестивалях:

«Плем'я». Це – головний український фільм останніх років. У драмі Мирослава Слабошпицького розповідається про глухонімих підлітків, про їхнє життя в інтернаті. Головні герої фільму не професійні актори, а справжні підлітки які нечують. В драмі дійсно немає діалогів. Саме через відсутність слів сильна, складна і насичена драма сприймається особливо гостро. Стрічка була представлена на понад 100 кінофестивалях світу, де отримала близько 50 нагород, серед яких – Європейський кіноприз і три

призи Канського кінофестивалю. Крім того, американське видання Rolling Stone назвав "Плем'я" проривом, найпотужнішою по впливу на глядачів стрічкою 2015 року: його порівняли з такими картинами, як "Дітки" Ларрі Кларка і "Незворотність" Гаспара Ное.

«Межа». В основу сценарію нового україно-словацького трилера лягла реальна історія, що сталася на кордоні між згаданими країнами. Вона показана через призму життя людей, причетних до організованої контрабанди. Відзначимо, що фільм встановив рекорд касових зборів у Словаччині (за п'ять тижнів він зібрав понад 1 500 000 євро) і був висунутий на "Оскар" в 2017 році.

«Земля блакитна, ніби апельсин». Фільм «Земля блакитна, ніби апельсин» – повнометражний документальний фільм 2020 року режисера Ірини Цілик. Це картина про війну на сході України і людей, що живуть в прифронтовій зоні вже шостий рік. Вперше в історії український дебют режисера Ірини Цілик «Земля блакитна, Ніби апельсин» отримав нагороду за кращу режисуру в конкурсній програмі World Cinema Documentary кінофестивалю 2020 Sundance Film Festival (найвідомішого і найбільшого в США фестивалю незалежного кіно). Фільм Ірини Цілик також отримав нагороду 70-го Берлінського міжнародного кінофестивалю 2020 року.

Українські режисери не тільки беруть участь в престижних міжнародних фестивалях, а й самі організують масштабні конкурси, в яких беруть участь кращі кінематографісти мира:

Київський міжнародний кінофестиваль «Молодість» – найбільший сучасний кінофестиваль в Україні. Фестиваль вважається однією з найбільших спеціалізованих кіноподій України та Східної Європи за версією Міжнародної Асоціації Кінопродюсерів (FIAPF).

Засновником фестивалю є фонд «Молодість». Це єдиний кінофестиваль в Україні, що є акредитований FIAPF (з 1991 року). Він належить до переліку 26 спеціалізованих міжнародних конкурсних фестивалів. Щороку фестиваль відвідують близько 200 гостей.

До географії конкурсних робіт належать країни майже з усіх континентів. Організатори запрошують учасників конкурсу, членів журі, зіркових акторів і режисерів. Чимало з них проводять майстер-класи і представляють свої фільми глядачам.

Головне завдання фестивалю – сприяння розвитку молодого професійного кіно. Конкурсна програма фестивалю щорічно представляє в Україні відібрані на десятках національних та міжнародних кінооглядів твори талановитої кіномолоді з усіх континентів.

Одеський міжнародний кінофестиваль – щорічний кінофестиваль, який проводиться в українському місті Одеса у середині липня. Уперше відбувся у 2010 році. Перші два роки фестиваль позиціонував себе як фестиваль фільмів для глядачів з особливим почуттям гумору. Згодом розширив спрямованість і заявив про себе як фестиваль арт-мейнстріма: кіно високого художнього рівня, розраховане на широку аудиторію. З 2016 року конкурсна програма складається з трьох повноцінних розділів:

Міжнародна конкурсна програма, Національна конкурсна програма (включає повнометражні та короткометражні фільми виробництва України або зняті в ко-продукції з Україною) та Конкурс європейських документальних фільмів.

Міжнародний фестиваль православного кіно «Покров» – це сучасний кінофестиваль короткометражних ігрових та анімаційних фільмів на православну та сімейну просвітницьку тематику, що проводиться в Україні з 2003 року. Традиційно він проходить щорічно в Києві в другу декаду жовтня перед великим релігійним святом Покрова Пресвятої Богородиці.

Київський міжнародний фестиваль короткометражних фільмів – це щорічний кінофестиваль, що проходить у Києві і має на меті ознайомити глядачів з панорамою короткометражного кіно з усього світу. Програма фестивалю складається з найновіших фільмів, переможців міжнародних фестивалів, ретроспективи культових постатей. Особлива увага приділяється сучасному та класичному українського кіно. В рамках фестивалю також відбуваються регулярні та одноразові акції та проекти, націлені на різносторонній розвиток короткометражного кіно в Україні.

Український кінематограф зараз переживає часи свого розквіту і ми вже можемо пишатися нашими режисерами, сценаристами, акторами та іншими працівниками кіномистецької галузі, які знаходять способи донести до різних за всіма аспектами людей нагальні проблеми сучасності нашої країни та світу в цілому.

ЗАГАЛЬНІ ПРИЙОМИ ВПЛИВУ НА СУСПІЛЬНУ СВІДОМІСТЬ

Рябчук О. Ю., Патеріло О. М.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро, Україна

В сучасній інформаційній культурі значного розповсюдження набуває застосування різноманітних технологій впливу на суспільні настрої та громадську думку. Будь яка людина відчуває в своєму житті певний вплив цих технологій. Тому розглянемо деякі з них, що якнайчастіше застосовуються як відносно кожного з нас, так і нами по відношенню до інших.

1. Спрощення – відступу від реального стану речей, схематизація інформації. Чим більше розмір аудиторії, тим вище потреба у спрощенні. При спрощення переданих відомостей враховується здатність їх сприйняття самими непідготовленими членами цільової аудиторії. Якщо коментуються складні соціальні явища (економічну або політичну подію), розрив між їх спрощеним уявленням і реальністю може розширюватися до максимуму.

2. Багаторазове повторення фраз і словосполучень, які стають символами/ мемами, створює передумови для некритичного сприйняття і засвоєння аудиторією змісту повідомлення. Використання символів дозволяє вселяти бажані уявлення без доказів і логічних побудов. Досить посилення на авторитет символ, що викладає, або містить потрібну позицію (думка визнаного фахівця, правозахисника, обізнаних кіл, очевидців т.ін. Такий прийом в наукових дискусіях допомагає підтримати саму спірну позицію, а при зверненні до громадської думки підкріплює і підсилює ефект сприйняття інформації як уже відомої і всіма прийнятною.

3. Емоційна насиченість інформації. В процесі взаємодії комунікатора з аудиторією мова несе велике смислове навантаження, формуючи емоційне ставлення до обговорюваного явища. Використовувана інтонація при одному і тому ж змісті повідомлення може викликати позитивну або негативну реакцію адресата.

4. Диференційованість інформації відповідно до статусу адресата. Громадська думка цілеспрямовано формується таким чином, щоб привести суб'єктивну позицію особистості у відповідність з умовами її реального існування. Кожна людина і соціальна група повинні бути впевнені, що їх повсякденне життя відповідає в цілому соціальним стандартам і схвалюється суспільством. Оскільки сучасне суспільство це суспільство статусної нерівності, доступ соціальних груп до основних цінностей (престижу, багатства) істотно різниться. Відповідно, існують великі відмінності в способі життя, сферах професійної діяльності та поведінці членів цих груп.

5. Чутки як неформальний канал поширення інформації

Завдання громадської думки, що існує у формі чуток – розробка та оприлюднення в процесі широкого обговорення відповіді на суспільний запит по певній актуальній темі, що не висвітлюється офіційно або такої, що висвітлюється недостатньо.

Чутки – неформальний канал перенесення і одночасно форма існування громадської думки, що містить інформацію про соціально значущу подію (яка відбулася або має високу ймовірність настання), що вимагає формування єдиної колективної позиції і вироблення рішень про найбільш прийнятну поведінку в конкретній соціальній ситуації.

Чутки також можна визначити як «специфічний феномен комунікації, в якому відбувається процес виникнення і неформального поширення емоційно забарвленого сюжету повідомлення без офіційного підтвердження, спрямованого на задоволення актуальних інформаційних потреб в ситуації дефіциту інформації, побудований на довірі, який впливає на поведінку і атмосферу в суспільстві».

Характеристиками чуток є:

- **одноразова відтворюваність перед кожним слухачем.**

Кожного наступного разу зміст, як і форма подачі інформації, обов'язково буде дещо іншою, оскільки при подальшій передачі інформації вона буде доповнена подробицями, істотними з точки зору транслятора слуху, і озвучена в тому вигляді, який представляється цього транслятора найбільш адекватним і зрозумілим новому слухачеві.

- **саморозповсюдження**

Подальша циркуляція слуху незалежно від свого джерела, незалежно від того, чи бажає автор його подальшого поширення або ні.

- **відсутність формальних та неформальних перешкод і заборон для поширення.**

Розповсюдження чуток практично не можливо технічно припинити, оскільки вони відображають емоційну зацікавленість суб'єкту певною інформацією.

ДЕЯКІ СУТТЄВІ ПРОБЛЕМИ РОЗУМІННЯ ДЕРЖАВИ ЯК ГОЛОВНОГО ЕЛЕМЕНТА ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ

Шевченко О. Д., Патеріло О. М.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро, Україна

Держава є системоутворюючим елементом, отже, головним для політичної системи суспільства. Політична система, в свою чергу, є лише одним (до того ж не головним) елементом суспільства (культури). Задля розуміння політичної системи будь-якої окремої країни світу у певний історичний період, вважаю за потрібне спиратися на наступну загальну модель ієрархії елементів суспільства (культури): в системі суспільства (культури) системоутворюючим елементом постає економіка, похідним від нього – політика. Таке розуміння, зокрема, на мій погляд, надає змогу для побудови найбільш адекватної емпіричному досвіду теоретичної моделі культурного процесу взагалі, та політичному процесу, як одному з елементів останнього, зокрема.

Отже, **проблема перша**:

Розуміння феномену держави потребує певного розуміння процесу її походження та історичного розвитку. Цікаво, що, розглядаючи так звані теорії походження держави (більшість яких була оформлена у період Нового Часу, а патріархальна, теологічна теорії є спадщиною давнього світу (античності) та середньовіччя), сучасний дослідник політичного процесу не надто переймається вирішенням проблеми синтезу цих теорій задля побудови нової теорії (моделі) походження держави, яка б спиралась на новий науково-історичний досвід. Проте, останні два десятиліття розвитку природничих наук, а відтак і антропології, надають політичній науці нову ґрунтовну емпіричну базу для побудови більш адекватної сучасному баченню реальності теорії/моделі виникнення держави. Також, актуальні соціально – політичні процеси трансформації державності (зокрема в Україні) надають можливість спостерігати та осмислювати політичну систему в її практичному історичному русі та впливі на соціум.

Відтак, на мій погляд, оновлена модель виникнення державності має зауважити на такі важливі чинники:

1. Природа є підґрунтям культурного (в тому числі, політичного) процесу;

2. Соціальні утворення (напр., держава) є культурними адаптаціями природних інваріантів/архетипів;

3. Свідомість колективу та індивіду обумовлена несвідомим підґрунтям (тобто, через усвідомлену/культурну діяльність, реалізують себе певні природні програми), отже будь-яка раціоналізація/осмислення суспільного (в т.ч. політичного) процесу має це враховувати задля побудови адекватної теоретичної моделі такого процесу.

Етимологія відомих нам самоназв перших державних утворень (го, поліс, цивіс = город), свідчить про універсальне/архетипичне розуміння, що відображено однаково у різних мовах/культурах. Це розуміння штучної

відокремленості від навколишнього природного та соціального оточення. Відокремленість, головною метою якої є захист певної спільноти від інших спільнот та природної стихії. Організація такого (державного) захисту, вочевидь є історичною формою культурної адаптації суспільства у природі, наслідком певного економічного укладу життя суспільства. Засобом адаптації як такої постає культурна (перетворююча) діяльність, яка за своїми ознаками має суто насильницький характер. Отже, насильство в його багатоманітних проявах є сутністю культурного процесу, тому таким воно є і в політичному процесі (державотворенні). Саме тому, донині вершиною політичної теорії щодо розуміння атрибутів державності є поняття державного суверенітету – середньовічне/феодалне за походженням визначення домінуючого/владного принципу насильства. Розуміння держави у всіх без винятку популярних теоріях походження держави, відображає владне насильство як її базову характеристику. Тому всі функції держави як політичної установи/інституту можна звести до владного насильства, виправданням якого постає захист інтересів суспільства або його певної частини.

Проблема друга:

Політичні системи та їхня класифікація. Приклад сучасних класифікацій політичних систем (Алмонд та ін.) свідчить про не занадто вдалу теоретичну систематизацію емпіричних досліджень американських та французьких політологів. Так, класифікація Алмонда скидається на відому іронічну «китайську класифікацію» Х.Борхеса. Як за непевними назвами самих різновидів політичних систем, так і за досить непевними критеріями їхньої класифікації. Маю на увазі, що наприклад, такі назви класів політичних систем: англо-американська та континентально-європейська позначають територіально-просторові ознаки, а поруч із ними йдуть доіндустріальна/частково індустріальна (назва за критерієм рівня економічного розвитку) та тоталітарна(назва за критерієм державного/владного впливу на суспільство). Таку класифікацію не можливо логічно зрозуміти, до того ж і в художньому плані вона не вражає. В класифікації Ч.Ендрейна переплутані класи позначені за ознаками рівня організації суспільства, та переважно економічний критерій самої класифікації. Тому, зауважимо, що в найкращому разі такі класифікації мають деяке евристичне значення, та потребують значної теоретичної дробки аби не краяти логічне сприйняття зацікавленого читача.

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МУЗИКА

Толдікова Д. І., Какуріна І. І.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро, Україна

Ця тема є досить актуальною на сьогоднішній день, адже музика для кожного відіграє надзвичайно велику роль. Не випадково великий німецький філософ Фрідріх Ніцше стверджував, що «Без музики життя було б помилкою».

Музика супроводжувала людину всюди ще з прадавніх часів. Вона лунала під час весілля, праці в полі, обрядів, похорон та просто сімейного застілля. Також люди вірили, що музика має неабиякий вплив на ментальне здоров'я. Не тільки на нашій землі, а ще й у всьому світі знали, що за її допомоги завжди можна покращити самопочуття. Навіть на власному прикладі можу зазначити, що інколи немає кращого засобу від смутку, ніж звучання гарної пісні. Здавалося б, звичайні слова під якусь мелодію, але вони здатні підійняти настрій, подарувати натхнення та додати наснаги.

Новий час народжує нові тенденції в музиці: з'являються нові ритми і мелодії, набувають популярності нові жанри. Мелодійність нашої мови – скарб кожного з нас. Українські пісні завжди лунали по-особливому. Наша країна пережила багато воїн, загарбань і нападів від різних народів, але не дивлячись на все це, ми вистояли та здобули перемогу й незалежність. Історичні події й козацький дух також були оспівані в піснях та народних баладах і залишилися в нашій пам'яті назавжди. За їх допомоги зараз ми маємо змогу повернутися в минуле та бачити яких змін зазнала Україна.

З плином з'являлися нові виконавці, жанри замінювали один одного, а мелодії ставали більш сучасними та хітовими. Звичайно, на сьогоднішній день залишаються виконавці, які зберегли в своїх творах колорит минулого століття, але більшість співаків привнесли до них нового звучання. Якщо зізнатися, то я не завжди слухала українські гурти, але згодом зрозуміла, що в піснях рідною мовою є щось особливе, що торкається душі кожного з нас.

На початку минулого століття популярність у всьому світі здобули: О. Петрусенко, З. Гайдай, А. Ф. Мишуга, І. Паторжинський, Б. Гмиря, піаніст Володимир Горовиць і багато інших. Також за межами України стали відомі хорові обробки Н. Д. Леонтовича.

Наразі українська музика продовжує свій розвиток. У кінці 90-х й до наших років з'являлися нові українські групи, такі як: «БЕЗ ОБМЕЖЕНЬ», «Антитіла», «Друга ріка», «The Hardkiss», «Бумбокс», «Океан Ельзи», «Один в каное» та багато інших. Усі ці гурти додали колорит, а також урізноманітнили вже існуючу українську музику.

Хотілося б окремо відзначити гурт «БЕЗ ОБМЕЖЕНЬ». Вони мають як ліричні, так і драйвові пісні, які проникають до самого серця й залишають свій слід. Не можна також не згадати рядки з їх пісні «Воля»:

Ну, ну давай, за-для них, за-для нас,
Подаруй волю нам, покажи небесам... її...

Всього дві строки, але в них вкладено стільки сенсу: опис ситуації в

нашій країні, знову війна та неспокійне небо над головою. Гурт підіймає дух українців і запалює надію в їхніх серцях.

Неможливо не розповісти про участь України в пісенному конкурсі Євробачення. У 2004 році Руслана з піснею «Дикі танці» набрала 280 балів і зайняла перше місце. Згодом, у 2016 році, від України виступала Джамала з піснею «1944», яка також о нам перемогу. Це привело до того, що про нашу країну почали говорити, впізнавати та відрізняти від наших найближчих сусідів.

У наш час також неабиякої популярності набули фестивалі. Найвідомішими серед українських є: «Atlas Weekend», «Art jazz», «Західфест», «Доля», «Музика Шопена просто неба», «LvivMozArt» та безліч інших на яких виступають не лише вітчизняні виконавці. Кожен з них має свій особливий стиль. Також подібні заходи об'єднують людей не тільки з різних міст, а ще й з різних країн.

Підсумовуючи все, можна зробити висновок, що українська музика має неабиякий вплив на людину. Вона може лікувати, надихати та дарувати сили. Українська музика була і залишається видатною частиною європейської культури. Зараз існує безліч груп та ансамблів, які на новий лад виконують народні українські пісні й ввібрали в себе національний характер, історію, народну мудрість та світові музичні тренди. Але найголовніше, пісня – це чутливе та багатогранне відображення думок людей на те, що відбувається.

NARRATIVES AND MEMORIAL ISSUES OF NATIONAL IDENTITY IN THE DEMOCRATIC TRANSITION OF LITHUANIA

Fernando Alejandro Remache Vinueza

Autonomous University of Madrid

This essay is focused on explaining the following question: What are the factors that explain the narrative of democratic transition and why some issues has been excluded from the official narrative in the Baltic nation?

Keywords: Lithuania, narratives, identities, transition

The official narrative of democratic transition and national identity

The development of a post-soviet national identity in Lithuania is defined by two factors. To begin with, state and social organizations had low legitimacy after 50 years of authoritarian regime. Secondly, despite this fact, these institutions were led by strong elites who defended national interests but also their own personal goals. In fact, some institutions from the communist period remained as a part of the new state but they suffered alteration in order to adapt them to a democratic system. Therefore, elites are the core factor in the formation of new state (Steen, 2019).

Nevertheless, the nation building process required historical legitimacy and political elites supported the vision of independence of Lithuania as a restoration of interwar Lithuania (1918-1940) and heir of the Grand Duchy of Lithuania in the new Constitution issued in 1992. In addition, the emphasis on an ethnic conception of Lithuania was underlined as the text defined the Lithuanian language as “the state language” (Lithuanian Constitution, 1992, article 14). Furthermore, Lithuania’s membership of the European Union (2004) has incorporated to the official narrative the perception of the Baltic country as a bridge between Western and Eastern Europe.

The forgotten issues of official narrative in Lithuania

From a historical perspective the role of ethnic minorities in Lithuania has been defined on negative terms in the official narrative due two factors. Firstly, the largest non-Lithuanian communities: ethnic Russians and ethnic Poles are connected period of loss of statehood in the country. Secondly, the role of ethnic minorities in the interwar period and during the Soviet occupation has been overlapped by the official narrative based on glorifying ethnic Lithuanian freedom fighters who fought against communist authorities and the Soviet deportation of ethnic Lithuanians to Siberia. In this regard, as Popovski points out “the Lithuanians have over idealized inter-war Lithuania and overlooked the increasing restrictions placed on national minorities” (Popovski, 2000: 14). A good example of this narrative is the brief history of Lithuania explained on the governmental website of the Centennial of the Proclamation of the Republic of Lithuania in 2018.

To start with, the website defines interwar Lithuania 1919-1940 as “period of prosperity” and an era where Lithuania “having withstood the fight for independence against Bolsheviks and Polish invaders, Lithuania settled a parliamentary democracy”. Secondly, it has a section about the Soviet period with

the following argumentation “On 15 June 1940, the Soviet Union occupied Lithuania from 14 June started mass deportations of the Lithuanian population of remote areas of the Soviet Union”. In fact, this narrative of the nation dated back from the 1990s has played a key role to describe the Soviet period in Lithuania and even the Tsarist era. The idea of deportation as a spiritual connection between all living ethnic Lithuanians and their ancestors who suffered these traumatic process has become a core factor of the official discourse of national identity (Davoliute, 2013).

On the other hand, the deportation of Lithuanian Polish population Vilnius in the 1940s and the role of ethnic Lithuanians in the extermination of their Jewish compatriots have been excluded from the official narrative. At the same time after 1991, the so called “double genocide” theory was quite popular for almost a decade. This argument considers that Lithuanian Jews collaborated with the Soviet invaders in the political repression of Lithuanians and in consequence some ethnic Lithuanians supported the Nazis as an act of revenge against them (Resende and Budryte, 2014).

Conclusions

The official narrative of Lithuania is defined as a process of nationalization of the past focused on an idealized vision of the Lithuanian people as a nation with a long tradition of statehood, a nation historically oppressed by foreign powers: Russia and Poland. Furthermore, this narrative has excluded the positive aspects of non-Lithuanian communities in the historical development of the contemporary Lithuania have been considered as the other, the alien factor outside the national narrative. Since Lithuania has joined the European Union, the recognition of cultural minorities has significantly improved in terms of cultural rights. Nevertheless, they have not been fully incorporated as an integral factor of the official narrative in the Baltic state as they are challenging its core aspects of the official narrative.

-
1. Davoliute, V. (2013). *The making and breaking of Soviet Lithuania*. London, Routledge.
 2. Moore, I. (2019). Linguistic landscape as an arena of conflict: Language Removal, exclusion and ethnic identity construction in Lithuania (Vilnius). In Evans, M, Jeffries, L and O’Driscoll. *The Routledge Handbook of Language conflict*, Abingdon, Routledge,
 3. Popovski, V (2000). *National Minorities and Citizenship Rights in Lithuania, 1988-1993*. New York, Palgrave Macmillan.
 4. Steen, A, (1997). *Between Past and Future: Elites and Democracy and the State in Post-Communist countries*. Abingdon, Routledge.
 5. Resende, E and Budryte, I. (2014). *Memory and Trauma in International Relations: Theories, cases and debates*. Abingdon, Routledge.
 6. Vanagaite, R and Zuroff E. (2020). *Our People: Discovering Lithuania’s hidden holocaust*. London, Rowman and Littlefield.
 7. The official website of the Centennial of the Republic of Lithuania 2018, viewed on May 10th 2020, <http://www.lietuva.lt/100/en/discover-lithuania/history>

ПРИШЛО ВРЕМЯ ПОГОВОРИТЬ ПРО ВРЕМЯ

(ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ ПОКОЛЕНИЙ)

Кучеренко Т., Чичков А. Г.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро, Україна

Интерес к проблеме времени в нашу эпоху, в XXI веке, неимоверно возрос, и этому есть объяснение. По мере развития цивилизации всё острее встаёт проблема сохранения традиций, с одной стороны, и с другой – всё острее чувствуется нужда в прогнозе: каким окажется будущее? Жизнь становится всё сложнее и сложнее, поток информации захлёстывает, жизнь торопится и торопит нас задуматься, что же собой представляет время.

Уже на заре своего существования, более двух с половиной тысячелетий назад, философия пыталась понять, что же такое время, дать ему определение, выделить и осмыслить его свойства. За прошедшие с той поры века почти каждый крупный мыслитель так или иначе затрагивал проблему времени, давал ему своё толкование или принимал, иногда дополняя, трактовку одного из своих предшественников.

Уже у Демокрита были мысли о том, что бытие состоит из двух разных оснований, и это: 1) материя; 2) пространство и время. По Демокриту, пространство и время не делимы, но обладают таким же равноправием, как и материя. Но, как говорил Декарт: «Ни когда не принимай в веру в то, в чём можно сомневаться». Поэтому, думаю, всегда были и другие точки зрения, так как люди пытались найти истину всегда в диалоге, сопоставляя противоположное. В данном случае, такой противоположностью была реляционная точка зрения, суть которой – восприятие времени и пространства как отношений, которые образуются взаимодействием материальных объектов. Известным представителем этой точки зрения является Аристотель. Он считал, что "естественное" состояние вещей – покой, а движение всегда вызывается какой-то внешней силой. То есть покою приписывался абсолютный смысл. Сейчас мы старше Аристотеля на 2,5 тысячи лет, и можем задать вопрос: покой относительно чего? Получается, у Аристотеля есть выделенная система отсчета. Фактически, у Аристотеля есть понятие пространства: это нечто "материальное", физически присутствующее, определяющее, что считается покоящимся, а что движущимся. Каждая точка аристотелева пространства-времени считается неподвижной, сохраняющей с течением времени свое положение. Аристотелево пространство-время можно представить себе как стопку бумаги, насквозь натвердо проклеенную. Каждый слой бумаги есть пространство в данный момент времени, и с ходом времени мы перебираем слои один за другим. Переходя от одного момента времени к другому, мы видим неизменность пространства. У каждой точки пространства в одном слое есть соседние точки пространства в других слоях.

Итак, до определенного момента считалось, что пространство и время – это одно целое, неделимое. После этого наступил некий новый момент, связанный с таким свойством пространства и времени, как обратимость. Это свойство, тесно связанное с симметрией. Как известно, в каждую точку

пространства можно снова и снова возвращаться. В этом отношении пространство является как бы обратимым. Что касается времени, то обычно подчеркивается его необратимость, означающая однонаправленное изменение от прошлого к будущему: нельзя возвратиться назад в какую-либо точку времени, но нельзя и перескочить через какой-либо временной промежуток в будущее. Отсюда делается вывод, что время составляет как бы рамки для причинно-следственных связей.

В настоящее время более достоверной (исходя из достижений науки) выглядит реляционная теория, исходя из которой:

- время – форма бытия материи, которая выражает длительность существования материальных объектов и последовательность изменений (смены состояний) данных объектов в процессе их развития;
- пространство – форма бытия материи, которая характеризует ее протяженность, структуру, взаимодействие элементов внутри материальных объектов и взаимодействие материальных объектов между собой.

Время и пространство тесно переплетены между собой. То, что совершается в пространстве, происходит одновременно и во времени, а то, что происходит во времени, находится в пространстве.

В дихотомии Зенона очень хорошо представлены понятие пространства и времени как оно есть: «Есть путник, который выходит из своего дома и идёт в лес. Через какой-то промежуток времени у него останется половина пути. Вновь через какое-то время путнику останется пройти половину от половины. И так этот путь можно разбить на бесконечное множество отрезков». В своё время это суждение поставило в тупик многих философов. Но математики современности решили данное уравнение. $\frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} + \dots = 1$. Вот такое было решение данной задачи.

Давайте запишем время как одну прямую. Нам привычно, что слева отрицательные цифры, посередине ноль, а правее нуля положительные. Прошлое – это отрицательные цифры, настоящее – это 0, а положительные цифры – соответственно, будущее. Всё на первый взгляд просто и логично. Но что, если я скажу, что будущего нет дальше единицы? Мои рассуждения таковы: (-1) это точка нашего рождения, (0) – настоящее, в котором мы живём, а (1) – будущее. Время всегда стремится прийти к единице, но как только мы попадает в (1), то оно тут же становится (0), то есть настоящим и из этого следует, что мы не можем «дойти» даже до единицы.

Но при этом, мы можем перемещаться во времени. Для этого используем теории Эйнштейна о скорости света и искривлении пространственно-временного континуума. «Увеличив» скорость, вдвое превышающую скорость света, мы получим передвижение по {оси} времени. И окажемся в будущем. Но в будущем мы будем только для тех, кто остался в прошлом, для нас же это будет «будущее, которое происходит в настоящем». Так же работает и наоборот: «уменьшив скорость», попадём в «прошлое, которое происходит теперь».

Подобное с (-1) (0) (1) есть в религии. В православии Бог в трёх лицах.

Бог Отец, Бог Сын и Бог Святой Дух. Что меня натолкнуло на эти мысли, это строки Библии, в которых говорится: «Бог Отец не зависит ни от кого, Бог Сын зависит от Бога Отца, а Бог Святой Дух зависит от Бога Отца и от Бога Сына», а также такая фраза: «Бог один, но в трёх лицах». Давайте сравним с временем: Прошлое не зависит ни от чего, Теперешнее зависит от Прошлого, а Будущее зависит от Прошлого и Теперешнего, и при этом мы считаем время одним целым.

Психологи отмечают: чем старше становится думающий человек в современном обществе, тем больше его волнует история своего народа, своей страны, прошлое человечества. По-видимому, это – важный для каждого человека и общества в целом механизм поддержания преемственности поколений, непрерывности движения истории.

КУДА БРЕДЕТ ПИЛИГРИМ

Городяню В., Заец О. Н.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро, Україна

Пилигримы, как известно из истории, – это паломники-богомольцы, путешествующие к святым местам. Что стоит за психологическими причинами странствий и богоискательства? Наверное, глубокие социально-экономические, политические и, конечно, мировоззренческие проблемы. Проблема происхождения мироздания и человека многие тысячелетия волновала человечество. В результате появились различные мифы, легенды и народные предания, отразившие стремление древних людей к познанию своей истории, в которых они пытались объяснить многие важнейшие вопросы реальной жизни и бытия. В дальнейшем эти представления были собраны в священных книгах различных религий: в Библии, Коране, Ригведе и других. В моей жизни интерес к вопросам религии появился через изучение английского языка в школе Кампус.

Общеизвестно, религия – определённая система взглядов, обусловленная верой в сверхъестественное, включающая в себя свод моральных норм и типов поведения, обрядов, культовых действий и объединение людей в организации (церковь, умма, сангха, религиозная община). Пытаясь разобраться для себя в этих вопросах, я попробовал систематизировать негативное и позитивное влияние религии на современного человека. Итак, к положительным аспектам современного религиозного воспитания я бы отнёс следующее. Прежде всего, такое воспитание прививает уважение; религия прививает ребёнку семейные ценности, а это очень важно, поскольку человек, имеющий семью, понимает всю ответственность за неё перед Богом. Во многих религиях не допустимы разводы. Далее, человек, воспитанный в религии, никогда не будет одинок, потому что у него есть Бог. По статистике, среди религиозных людей очень низкий процент самоубийств, – религия формирует ощущение принадлежности человека к семье, религии, народу. Следующее: религиозное воспитание даёт уравновешенность. Ежедневное чтение молитв помогает расслабиться, успокоиться и формирует здоровый оптимизм и веру в чудо, которых очень не хватает в современной жизни. Осознание того, что все в мире – «творения Божьи», формирует терпимость: понимание того, что люди, животные, растения заслуживают, как минимум, понимания их значимости перед Богом. Одной из самых положительных сторон религиозного воспитания я бы назвал целомудренность. Это касается не только физического тела. В религиозном воспитании много внимания уделяется целомудренности и чистоте мыслей, что способно уберечь от разных проявлений моральной неустойчивости и эгоизма – «гордыни». Детям, воспитанным в религии, с рождения прививаются моральные ценности, очень четко разграничивается плохое и хорошее, внушается мысль, что за плохой поступок всегда нужно ответить, как минимум, перед Богом. И последнее. Думаю, религия учит умеренности, это

касається всіх сфер життя людини. Умеренність і воздержанність в їдї, особистих стосунках, відсутність проявлень фанатизма, спроможного привести к страшній бєдї.

Як вїдомо, в будь-якому виховальному методї мають бути й отрицательні сторони. Чи є вони в релігійному вихованні? Давайте розберемося. Прихожан церкви, «божїх рабів», на церковно́му мові називають «паствою». То єсть, ведомими «овцями», де роль вєдущого відведена священнику. А кому подобається бути «овцою» і «рабом»? Особливо менї ці порівняння завжди коробили, і я б не хотїв прививати таке «смирєня перед Богом» своїм дітям. Також, думаю, релігія розділяє світ на «чорний» і «бїлий», чітко позначаючи, що таке гріх. Однак не варто забувати про те, що світ багатоквітний і когди-небудь доведеться розповісти дитинї про його відтєнки. Головне, не зламати при цьому вже складившюся систему цїнностей. Далїє, однією з вєдущих релігійних установок є «ми всі під Всевышнім», а також: «Бог вєдєсть, направить і допоможе», що навчає перекладувати відповідальність за своє життя на «Бога», а не брати її на себе. В релігії багато різних мїфів, легенд і неперевірєних фактами «мїстическої установки», утверждающей присутствїє в життї невидимого Бога, від якого залежить практично все. І ці істини вважаються аксіомою, вони не піддаються сумнівям. Все рештє «інакомислїє» недопустимо. Релігія, вимагающей бездоказательного прийняття всіх постулатів, не потрібна пильлива «паства рабів», яка може підвергнути сумнівю «непереложні істини» і буде шукати свої відповідї. Історія показала, що за невєрїє в Бїблїю десятки і сотні тисяч людей приговаривались судами католицескої церкви (інквізицією) к заточєнню в темницях і сожженню на кострах.

Ми – молодїє пїлігрими ХХІ столїття, епохи дїджіталїзації, гаджетів, Інтернету. Ми прагнемо встановити втрачену теплоту почувств, врятуватися від лякаючого своєю безнадїєністю самотєства сучасного інформаційного суспільства. В моєму списку вийшло, що позитивних аспектів релігійного виховання більше, ніж отрицательних аспектів, але життя продовжується, і цей список завжди можна доповнити або щось-то вичеркнути. Таким чином, ми, сучасна молодїє, прагнемо звільнити істину від додумок, зрозумїти механїзм дії законів реальності шляхом діалогу культур, релігій, світоглядів минулого і сучасності. Дїалог поколїнь.

ЗАПОРУКА УСПІХУ – КРОПІТКА ПРАЦЯ (СПАДКОЄМНІСТЬ ТРАДИЦІЙ)

Степаненко Н. Ю., Чичков А. Г.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро, Україна

Образ світу, заданий мовою, традицією, вихованням, релігійними уявленнями, суспільною практикою людей, – стійке утворення, яке змінюється повільно і поступово, непомітно для тих, хто ним володіє. Це стосується, перш за все, до відношення людини до праці. На мою думку, людині без постійної та наполегливої праці неможливо реалізувати свої здібності. Тільки з її допомогою ми можемо досягнути успіху та стати щасливими.

По-перше, людина не народжується освіченою чи мудрою. Для цього їй необхідно докласти великі зусилля. Підтвердженням зазначеної думки є народна мудрість, у якій говориться, що без труда нема плода. Саме розвитком здібностей ми підтверджуємо значимість нашого життя та удосконалюємося. Реалізація – це можливість втілити задуми, ідеї, здійснити мрії. Вона загартовує людину, допомагає долати перешкоди та досягти успіху.

Прикладом людини, для якої боротьба і праця стали сенсом життя, є відома письменниця Леся Українка. Вона не мала змоги ходити до школи, як інші діти, бо ще в дитинстві захворіла на туберкульоз кісток. Однак через незвичайну наполегливість дівчина здобула глибокі й різносторонні знання. Вона вивчила одинадцять іноземних мов, опанувала гру на фортепіано, постійно розвивала свої творчі здібності. З-під її пера вийшла велика кількість різножанрових творів. Це і драми, і нариси, і поезії. Серед них особливе місце займає вірш "Contra spem spero", у якому звучить нестримне бажання жити всупереч перешкодам:

"Ні, я хочу крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Жити хочу! Геть думи сумні!"

Ці рядки спонукають кожного з нас не здаватися та рухатись вперед.

По-друге, є люди, які не здатні працювати, щоб чогось досягти в житті. Усі їх думки направлені на те, як розважатись. Однак для цього все одно необхідні кошти, які заробити без докладання зусиль неможливо. Тому в них є тільки два шляхи: або трудитися, або знайти спосіб легкого отримання грошей. Останній вибір може призвести до ошуканства, здирництва, грабунків. У цьому випадку майбутнє передбачене – людина деградує і втрачає себе як особистість.

Переконливим прикладом щодо цього аргументу є життя Сави Федорчука з повісті Ольги Кобилянської "Земля". Він не виявляв ніякого бажання, щоб допомогти батькам в домашніх справах, бо не цікавився ні господарством, ні роботою землі, ні проблемами родини. Увесь вільний час Сава проводить, незважаючи на заборони рідних, з двоюрідною сестрою

циганкою Рахірою. Однак дуже важко розважатись на голодний шлунок, тому він зважується на крадіжки в сім'ї та виносить з дому борошно, сир тощо. Останньою краплею в його злодіяннях стає бажання вбити найріднішу людину – брата Михайла. Усі його думки направлені на здійснення задуму. Дочекавшись слушного моменту, він вчиняє гріх, чим засвідчує свою духовну смерть. Подальше існування Сави втратило для нього сенс, тому він блукає лісом як привид, як сновид.

Отже, тільки наполеглива праця допоможе подолати життєві труднощі та досягти бажаного успіху. Ледарство призведе до деградації та трагедії. Саме таке відношення до праці було сформовано у європейській системі цінностей у вигляді протестантської етики, що блискуче довів Макс Вебер у «Протестантській етиці та дух капіталізму». Але подібне відношення до праці було сформовано ще задовго до 1517 року. У XIII столітті в Європі, в міському середовищі формується нова система цінностей (соціальних і моральних), серед іншого, цінністю тепер стає для городян робота. Її ритм задають міські дзвони, праця раціоналізується, з'являється людина нового типу, людина, яка зробила себе сама. Наша культура прекрасно вписується в дану європейську традицію.

ПРАЖЕНЩИНА ЛИЛИТ И СОВРЕМЕННЫЕ ЖЕНЩИНЫ

Селиванова Е., Заец О. Н.

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», Дніпро, Україна

С развитием общества менялось и отношение к женщине. Любовь в античном – подобном нашему сегодняшнему – понимании исчезает в Раннем Средневековье и появляется вновь только с середины XI века; это же относится и к отношению к женщине. Сегодня, в XXI веке, женщина – это не только хозяйка в доме, но еще и успешная бизнес-леди.

В нашем обществе устоялся стереотип, согласно которому издревле женщина считалась хранительницей домашнего очага, образцом нравственности и послушания, но соответствует ли это действительности? Сегодня никто уже не верит в то, что Бог вылепил человека (Адама) из глины, а женщину (Еву) создал из его ребра. Кстати, это библейское сказание содержится в главе 2 книги Бытие (ст. 21, 22), а в главе 1 этой же книги (ст. 27) приводится и другое сказание, согласно которому Бог сотворил мужчину и женщину одновременно на шестой день творения «по образу своему, по образу божию». Первое сказание в течение многих веков насаждалось церковью среди верующих, так как оно служило оправданием приниженого положения женщины в семье, ее полной зависимости от мужа.

В легендах и преданиях различных народов можно встретить имя Лилит – женское существо, первую жену (до появления на свет Евы) библейского Адама. Согласно преданиям, Бог, после того как сотворил Адама, решил сделать ему жену из глины по имени Лилит. Еще её зовут Первая Ева. В Палестине её называют Баалат – «святая властительница». В старинном городе Урр, нашли табличку 2000 г. до н. э., там она зовется Лиллаке. Само имя Лилит состоит из трех имен демонов Шумера: первый – Лилу (инкуб), второй – Лилиту (суккуб), третий — Ардат Лили. Кто она, легендарная праженица Лилит, и что в душе современной женщины напоминает о ней? Самая первая женщина на Земле, загадочная Лилит...

Как повествуют легенды, она была создана одновременно с Адамом. И не из его ребра, в отличие от Евы, а из той же глины. Лилит не захотела подчиниться ни Адаму, ни Богу и сбежала подальше от наскучивших ей великих мужчин и Рая на берега Красного моря, в Месопотамию, нынешнюю территорию Египета, район Хургады или Шарм Эль Шейха. Впоследствии, при создании Евы, ошибка была исправлена, и женской природе вменили покорность. Лилит же была слишком свободолюбива, сильна и независима. Она ценила свои желания и имела собственное мнение. Её не смогли образумить ни господний гнев, ни могущественные божественные посланники. Память о ней постарались предать забвению.

Считается, что Лилит оставила после себя множество дочерей в результате любви с демонами; их во все времена боялись разные народности. В древней Греции их называли Ламиями и боялись похищений Лилитами детей. Христиане считали их суккубами, посланниками ада.

По преданиям, дочери Лилит питались энергией мужчин. Последствием союза мужчин с Лилит становилась смерть её любовника. Лилит сделали темной и магической фигурой в истории. Но мужчинам все же не удалось окончательно уничтожить неугодный им образ непокорной женщины. Чем же она может быть так интересна нам сегодня? Прежде всего удивительным сходством качеств и проявлений характера с современной женщиной. Такой, которой она стала совсем не так давно, – всего лишь сто лет назад, обретя в обществе статус человека и отдельного самостоятельного существа. Современная европейская женщина, по правде говоря, гораздо больше Лилит, нежели Ева. И все же, как не привлекает нас образ Лилит, есть в нём и то, что мешает и не дает женщине в полной мере исполнить свое предназначение и воплотить свое женское Я.

Описанные в мифах две диаметрально противоположные сущности женственности, два крайних полюса, остро конфликтуют в ментальности и душе женщины наших дней. И если Ева в полном подчинении и распоряжении Адама – плоть от плоти, кровь от крови, то Лилит противостоит ему в своей свободе выбора и самовыражения. Женская целостная природа заключается в двух архетипах, в двух энергиях: Лилит – её Божественная природа – это: Женщина-жена-любовь (любимая)-муза-вдохновение-творец-целитель (огромный природный божественный потенциал есть в каждой из нас). Ева – её Божественная природа – это: Женщина-жена-мать-хозяйка-хранительница очага.

Очень важно в каждой женщине соединить и уравновесить два архетипа Лилит и Евы, эти две женские божественные энергии в одно целое, чтобы мы могли проявить и реализовать себя полноценно в этом мире.

ОБРАЗОВАНИЕ, ПОЗНАНИЕ И САМОСОЗНАНИЕ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

Геливер О. С.

Украинский национальный химико-технологический университет, Днепр, Украина

Неотъемлемая часть нашей жизни – обучение. Обучением называется процесс познания, восприятия, обработки любой информации и первые этапы её использования. Человек, как и животные, обучаем, в основном благодаря условным рефлексам, мышечной памяти и когнитивным способностям. Обучение, если смотреть на суть определение, происходит ежедневно: каждый раз, когда индивид сталкивается с чем-то ранее не изведанным. Также обучение – это часть образования.

Образование – 1) то, что образовалось из чего-нибудь ранее существовавшего, 2) совокупность знаний, полученных специальным обучением. Система образования начинает внедрять в нашу жизнь (если говорить об Украине) свои правила с детского сада, то есть когда ребёнку около 3-4-х лет. Далее идут уровни информации и социального строя сложнее: школа, университет. Основной этап формирования личности происходит в период школьного обучения, ведь именно там человек проживает свой подростковый возраст и начало юности. Почему такому явлению дали термин именно такой – «образование»? Я предполагаю, имеется в виду «образование новой личности».

Однако в этом моменте можно обнаружить одно из самых обсуждаемых недопониманий системы и людей, находящихся в этой системе: «Зачем эти математики античные столько формул понапридумывали?», «Господи, ну не мог этот Пушкин написать на пару романов меньше, чтобы нам было не так много учить сейчас?!» и ещё очень много подобных риторических вопросов, которые можно собрать в единственный «Зачем мне нужно то, что система заставляет меня учить?». Каждый человек знает, что собственный опыт запоминается лучше, чем опыт другого человека, и что знания, полученные с целью удовлетворения собственного любопытства, остаются в голове дольше и в более чётком виде, нежели вызубренные книжные фразы.

Ответ на вопрос «Откуда появились все те знания, что даются в школе и университете?» прост: это зафиксированный результат человеческого любопытства и стремления к познанию, который принёс пользу, личную выгоду или, опять же, удовлетворение в какой-то N-ый день/месяц/год. Эти результаты зафиксировали, ибо кому-то были необходимы. Причины такой необходимости абсолютно разные: реформы, самоутверждение, желание контролировать (процесс например), интерес и т.д. Зачем их, эти записи и знания, теперь заставляют учить людей, которые ещё сами не знают, чего хотят и что же в этом мире им наиболее интересно – ни один старшеклассник не ответит с ходу. Последние 1,5-2 столетия могут похвастаться обеспеченностью: финансовой, культурной, территориальной. В силу этой обеспеченности люди чувствуют себя спокойнее, стремление

выжить заменяется стремлением жить. В силу этой обеспеченности люди не все и всегда имеют ярое желание познавать и понимать этот мир, зато хотят принимать и наслаждаться. К чему я веду: большая часть открытий совершена с целью заработать этими знаниями, чтобы, правильно, выжить (заплатить за жильё, прокормить себя и семью) а остальная часть является плодами жестокой борьбы за истину, которая добыта в процессе познания, сложного и опасного процесса (особенно несколько веков назад). Учёные, представители искусства, интеллигенции нуждались в своих истинах. Мир жаловался на безграмотность и необразованность народов, людям начали давать опыт, похожий на опыт первооткрывателей, чтобы каждый обучаемый смог самостоятельно прийти к верному выводу. Образование далеко не всегда подразумевает индивидуальность: если есть уже какая-то найденная истина, остальные версии воспринимаются как «неправильные», даже если на самом деле истины в обсуждаемом вопросе нет, а есть разве что мнения.

Я задалась вопросом: почему в Украине начала XX ст. были люди, знающие досконально 10 языков, географию, историю, технические науки и имеющие высокие показатели осознанности, которые существовали отдельными группами среди толпы неучей, а сегодня мы имеем массу средне образованных людей, знающих какие-то базовые вещи школьной программы, но не видим такого выделяющегося слоя интеллигенции? Среднее арифметическое число в математике подразумевает под собой сумму всех чисел, делённое на их количество, так вот я считаю, наше современное общество – это «среднее арифметическое» очень образованной группы людей и толпы людей, невероятно примитивной в своём мировосприятии. Стремление к познанию проявляется с самого рождения и вплоть до зарождения осознанности (около 10-12 лет), а потом это стремление либо отсекается напрочь банальным насилием (когда учишь то, что не понимаешь и не хочешь знать) либо привязывается мертвой петлёй к человеку, ибо только так можно достичь успехов в «системе». Мне чаще встречается первый вариант.

Период дистанционного обучения дал возможность спросить себя: а действительно ли я хочу учиться и, если да, то что конкретно? Стремление к знаниям обусловлено в первую очередь интересом к чему-то новому, особенно в сфере, приносящей удовольствие. Огромная часть учеников разных возрастов «взвыли» от такой ответственности на своих плечах, ведь брать ответственности за все свои «хочу» и «надо» – одна из самых сложных задач взросления.

Я считаю, что ценность знаний снижена из-за их доступности. Формулировка не совсем корректная, однако пока что другой не могу придумать. Почему драгоценные камни являются такими – потому что их существование является редкостью; все оригинальные товары или вещи, созданные в единственном экземпляре имеют такую большую цену именно из-за своей редкости. В нашем мире знать что-то не является чем-то эксклюзивным, стремления к подобному всё меньше и меньше. Я не знаю,

как решать эту проблему, однако пока что вижу её именно так.

Ещё важный вопрос самосознания и самопознания. Как было написано выше, в нашей жизни есть «хочу» и «надо», за которые взрослые люди берут ответственность. Однако как можно взять ответственность за то, чего нет? Другими словами, «за то, не знаю, за что». Чтобы образовались собственные желания, нужно понимать себя, слышать и слушать, а главное – хотеть этого. Общество проживает в режиме «белого шума», в основном не осознавая целей своих поступков, причин собственного поведения и разных проявлений «Я».

Самое неприятное – знать, что людям так удобно жить. Удобно плыть по течению системы, не пытаясь узнать досконально: что тебе нравится и что тебя раздражает, как тебе хочется жить и каков ты в этом мире – такие вещи познаются в процессе жизни, ведь основная (одна из основных) целей жизни – это просто жить, в противоположность предыдущим столетиям выживания. Странное утверждение, которое, я считаю, нужно понять каждому: жить – не значит существовать. Пока основная масса людей живёт вот так, существуя, будут поколения школьников, студентов, а потом и работников, которые не будут знать, что им нужно от своей жизни, чем они могут быть полезны сами себе и этой Вселенной.

Осознание своих мыслей, намерений, чувств желаний является ключом к счастливой жизни, властелин которой и есть её владелец. Фраза, насколько я помню, Платона: «Познай самого себя, человек, и ты познаешь богов и вселенную» показывает и объясняет важность самопознания и самосознания любого существа на планете, обладающего сознанием.

ІМЕННИЙ ВКАЗІВНИК

<hr/>	
<i>F</i>	<i>Є</i>
Fernando Alejandro Remache Vinueza 88	Євдокова Ю. Д..... 42 Єфімова Н. 36
<hr/>	
<i>A</i>	<i>З</i>
Автомонов К. О. 38 Антоненко Г. О..... 18 Асафова Н. Д. 26	Заец О. Н..... 13, 52, 58, 71, 93, 97 Заєць О. М..... 68, 76 Зайченко Д. 32
<hr/>	
<i>Б</i>	<i>I</i>
Башкеева Е. Н. 16, 26 Башкеева О. М. 18, 46, 48, 50, 64 Белякова М. Д. 11 Бондаренко Д. С. 62 Борисов В. Л. 40	Іщенко І. В. 44, 62
<hr/>	
<i>B</i>	<i>K</i>
Вигівська Ю. В. 46	Какурина И. И. 11, 24, 27, 32 Какурина І. І. .. 22, 29, 38, 42, 66, 79, 86 Кочеровська С. І. 34 Крипка Ю. Е. 71 Кучеренко Т. 90
<hr/>	
<i>Г</i>	<i>Л</i>
Геливер О. С. 99 Городянко В. 93	Левін О. Л. 40 Ломонос И. 58
<hr/>	
<i>Д</i>	<i>M</i>
Деревянко Є. О. 48 Дьяченко Б. 27	Мисочки Т. А. 76
<hr/>	
<i>E</i>	<i>H</i>
Ерёмин Б. 24	Новохатько Є. С. 29, 79

<i>О</i>	<i>С</i>	
Остапенко М. І. 50	Селиванова Е. 97	
<hr/>		
<i>П</i>	Сергеев С. С. 13	
Палагута В. І. 36	Соболь К. К. 74	
Патеріло О. М. 82, 84	Сокурєнко К. Р. 44	
Петрук В. С. 22	Сорін Р. О. 64	
Побыва В. О. 52	Степаненко Н. Ю. 95	
Пономаренко М. О. 9	Сухий М. К. 20	
Приловський О. В. 16	<hr/>	
<i>Т</i>		
Толдікова Д. І. 66, 86		
<hr/>		
<i>Ч</i>		
Чичков А. Г. 90, 95		
<hr/>		
<i>Ш</i>		
Шевченко О. Д. 84		

Збірник тез доповідей Міжнародної інтернет-конференції студентів і молодих вчених «УКРАЇНА – СВІТ: ДІАЛОГ КУЛЬТУР». – Дніпро, 2020. – 106 с.

Конференція проведена за підтримки ресурсу sciendar.com

Над електронним макетом збірника працював **Бондар Д. В.**

Віддруковано:
Редакційно-видавничий відділ ДВНЗ УДХТУ,
пр.Гагаріна,8 , Дніпро, 49005
Свідотство суб'єкта видавничої справи ДК № 5026 від 16.12.2015р.
Підписано до друку 21.05.2020
Формат 60x84 1/16
Папір офсетний №1
Друк різнограф. Гарнітура Times New Roman.
Обл.-вид. арк. 4,77.
Тираж 300 прим. Зам. № 90.